לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', י"ח באדר תשמ"ח, 7 במארס 1988 / שנת מ"ח מס' 13592 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

## ביום השנה ה־35 למות סטאלין: אלפי טטרים הפגינו למען שיבה לקרים

מוסקווה. — כחמשת אלפים טטרים הפגינו אתמול בקראסנודאר שבדרום רוסיה, במלאות 35 שנה למות סטאלין, ודרשו היתר לשוב ולחיות בקרים, ממנה הוגלו בני עמם ב־1944 על פי פקודת סטאלין — על כך מסר דובר מטעם הטטרים בשיחה טלפונית למוסקווה. בהפגנה השתתפו טטרים המתגוררים בכל איזור קראסנודאר שבצפון הקווקז, מול חצי האי קרים.

הדובר הוסיף כי כוחות משטרה וצבא רבים רוכזו במקום ההפגנה. כן נערכה „הסגנת נגר", שאנשיה מנעו מן הטטרים להשתמש במיקרופונים שלהם.

ההפגנה נמשכה כשעתיים, לפני שפוזרה על ידי כוחות הבטחון, ללא התנגשויות או מעצרים. (עי"צ)

# שמיר: אפעל בארה"ב לשנות מיסמך שולץ וכשאשוב נחליט

**„המיסמך אינו דבר אולטימאטיבי, כזה ראה וקדש, שצריך לומר כן או לא, אין חובה להחפז ולתת תשובה, כשאחזור מארה"ב תיתכנס הממשלה ותחליט" – אמר אמש רה"מ בוועה"פ של המפד"ל ● פרס: האמריקנים אומנם לא הציבו אולטימאטום, אך אם נשיב בשלילה פשוט ייצאו מהתמונה ויפנו לנו את הגב**

דורית גסן, כתבתנו לענייני מפלגות

„מזכיר המדינה אמר לי כי מה שנכתב במיסמך שנמסר לנו, איננו דבר שאי־אפשר לשנותו" אמר אמש רה"מ יצחק שמיר, אשר הופיע לפני הוועה"פ של המפד"ל בירושלים. היתה זו התבטאותו הראשונה של שמיר על יוזמת שולץ כפי שהוגשה לו ביום שישי. רה"מ אמר כי ניתן לשנות דברים מתוך שיחות דיונים ושכנוע.

**זה לא אולטימאטום**

„זה לא דבר אולטימטיבי, כזה ראה וקדש שצריך לומר כן או לא. גם

(סוף בעמוד 4)

## כתבי אישום על תקיפה והתעללות הוגשו נגד חיילים מסרט סי.בי.אס

סרן יוסי חדד, רב"ט שגיא הרפז וטוראי יהודה אנג'ל, מהיחידה המובחרת, שנטען בלפיהם כי צולמו בסרט סי.בי.אס כשהם מכים שני עצירים ערבים ליד שכם, מואשמים בתקיפה, תקיפה בנסיבות מחמירות והתעללות.

בכתב האישום, שהוגש אתמול על־ידי התובע, סגן אריה מוסקונה לבית הדין הצבאי ביו"ש, מואשם הסמג"ד, סרן חדד, בהתנהגות שאינה הולמת את מעמדו ודרגתו בצבא.

כזכור, אירעה הפרשה ב־25 בפברואר על אחת הגבעות ליד שכם. צלם רשת הטלוויזיה סי.בי.אס. צילם שני עצירים ערבים מוכים בידי חיילים.

בכתב האישום נאמר, כי השלושה היכו תושבים ערביים, שנעצרו לאחר התפרעות אלימה, בה נזרקו אבנים על חיילי צה"ל ועל רכבים חולפים. הסמג"ד, סרן חדד מואשם בתקיפה, התעללות והתנהגות שאינה הולמת את דרגתו ומעמדו בצבא. רב"ט שגיא הרפז וטוראי יהודה אנג'ל מואשמים בהתעללות ובתקיפה בנסיבות מחמירות, בה תקפו אדם במכות אבנים, אגרופים ובעיטות בכל חלקי גופו. (עתים)

## סערה בג'יגית דולפת

**פירסום מיסמך שולץ בעתונות הפך נושא לניגוח בישיבת הממשלה ● הליכוד: לא לשתף פרס במהלכים המדיניים ● המערך: הסיכוי לשלום מוציא שמיר ומקורביו מדעתם ● צבן: התקפות צחי הנגבי – עבירה על התקשי"ר**

דלית שחורי, מוטי בסוק

הדלפת מכתב שולץ ל„ידיעות אחרונות" הפכה נושא לניגוח חריף בין הליכוד למערך. בישיבת הממשלה אתמול שאל השר משה קצב מי אחראי להדלפה. שמיר השיב, כי הוא יודע רק מי קיבל את המיסמך: הוא עצמו, המלך חוסיין ושר־החוץ שמעון פרס.

**הנגבי: להעמיד פרס לדין**

ראש לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי קרא לפתוח מיד בחקירת משטרה ולחקור את כל הגורמים שהיתה להם נגיעה למכתב שולץ, במכונת אמת, ולהעמיד את המדליף לדין. לשכת שר־החוץ מצדה הגיבה, כי דברי הנגבי הם פרוחות מהרמה הירודה ביותר ותעודת עניות שאינה ראויה לתגובה פרט לנקיטה בצעדים המשפטיים המתבקשים מכך.

**לשכת פרס: הסחת דעת**

בעקבות קריאת סיעת הליכוד בכנסת לראש הממשלה, להפסיק לשתף את פרס במהלכים המדיניים בשל ההדלפה הגיבה לשכת שר החוץ: „לשכת ראש הממשלה הדליפה את מיסמך חוסיין־פרס, ושמיר הציג את מסמך שולץ לפני כל שרי הליכוד. כל־אימת שמתקרב סיכוי לשלום, הליכוד יוצא מדעתו בהתקפות חסרות שחר".

משקיפים מדיניים העריכו, כי הליכוד משתמש בפרשת ההדלפה כדי להסיט את תשומת הלב מהתוכנית האמריקנית ומציפיות ארה"ב לקבל את תשובת ישראל עליה עד אמצע החודש.

**צבן: הנגבי עבר על התקשי"ר**

ח"כ מפ"ם יאיר צבן תבע אתמול מנציב שרות המדינה לפעול מיד להדחתו של מנהל לשכת רה"מ צחי הנגבי. „בגין דברי ההסתה שלוחי הרסן, בשידור בגלי צה"ל, כנגד מ"מ רה"מ שמעון פרס". לדעת צבן היתה כאן רמיסה גסה של חוקי המדינה וכללי התקשי"ר.

### שר־החוץ לא יתבע הכרעה בקבינט כיוון שהתקנון לא מאפשר זאת

## „שיסע ויספוג שם את הביקורת" — אומרים במערך על כוונת רה"מ להימנע מהחלטה

**הממשלה החלה אתמול בדיון ביוזמת שולץ והיא תידון בקבינט ביום ד', מבלי לקבל החלטה**

דלית שחורי כתבתנו המדינית

ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע אתמול בישיבת הממשלה, כי אין בכוונתו ליזום הכרעה בממשלה או בקבינט לגבי התוכנית האמריקנית לפני צאתו לארה"ב.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, וכן יתר שרי המערך בממשלה סבורים, לעומת זאת, כי יש לתת תשובה חיובית על התוכנית האמריקנית עוד לפני נסיעת שמיר לארה"ב בשבוע הבא. אולם, שמעון פרס לא ישתמש בסמכותו לדרוש הכרעה על התוכנית בקבינט זאת מאחר שההסכם הקואליציוני מאפשר לראש הממשלה להשהות פנייה כזו למשך שבועיים — ופינויים הוא ייצא לארה"ב.

**שיסע ויספוג הביקורת**

פרס לא יעלה, אפוא, תביעה לקבל הכרעה בקבינט, והמערך יעדיף לתת לשמיר לנסוע לארה"ב ולספוג שם את הביקורת המופנית נגד הליכוד בכלל

(סוף בעמוד 2)

איומים ברוטאליים על משתפי פעולה ● עמוד 2
שר 2 מתושבי הגדה נהרגו אתמול ● עמוד 3
ערפאת הוזמן לתיאום מדיני בירדן ● עמוד 3
חילופי משלחות: הקומסומול ונוער מפ"ם ● עמוד 3
עובדי דובק פוצצו אסיפת בעלי המניות ● עמוד 15
ישראל כשלה באוסטרליה 2:0 ● עמוד ספורט

## ריווחיות הבנקים מול השפל במשק

המאזן שהציג הבנק הבינלאומי מעיד על רווחיות מופרזת של מערכת הבנקאות ובעלי הפקדונות הכספיים, על רקע עגום של המשק היצרני. מבחינה זו מהווים מאזני הבנקים תמונת ראי מהופכת של מצב המשק.

ההכנסות הרגילות של הבנק הבינלאומי, המהוות רק 10.8 אחוזים במשקלו ממערכת הבנקאות המקומית, הסתכמו השנה ב־886 מיליון ש"ח. נובע מכך שהמשק שילם לכלל מערכת הבנקאות כ־10 מיליארד ש"ח ריבית ועמלות. נטל כזה הוא בלתי סביר בהשוואה לתוצר הלאומי הגולמי. על גובה הריבית תעיד גם העובדה שהיא מהווה כ־30 אחוזים מסכום האשראי שהבנק העמיד לרשות לקוחותיו, או למעלה מ־20 אחוזים ריאליים.

גם ראשי הבנק סבורים כי המשק לא מסוגל לעמוד בנטל ריבית כזאת. גובה הריבית המוכתבת על ידי מדיניות הממשלה ובנק ישראל גורם לריבוי פשיטות רגל במשק. כתוצאה מכך הגדיל הבנק הבינלאומי את הפרשותיו לחובות אבודים ומסופקים כמעט פי עשרה לעומת השנה שעברה. מתברר כי הריבית הורסת את המשק היצרני ואת הסקטור העיסקי בכלל. הריבית הופכת להיות פיקטיבית כי בסופו של דבר יש למחוק אותה.

שר האוצר ונגיד בנק ישראל אינם שועים לאזהרות כי שיעורי ריבית כאלה, הנמשכים כבר ארבע שנים, יורידו את כל המשק לטמיון. לא ייתכן להעמיד את המשק היצרני במבחן בלתי סביר כזה. רף הריבית הוצב כה גבוה, שגם אלופי עולם בקפיצה לגובה לא מסוגלים לעבור אותו. בתום השנה, על בסיס מאזני הבנקים שפורסמו עד כה, מתברר שרובם הכפילו את רווחיהם בדרך כלל לעומת השנה שעברה. על בסיס זה ניתן לקבוע כי המדיניות המוניטארית עיוותה את היחס הרצוי בין הסקטור העיסקי לבין הסקטור הפיננסי, ובין [illegible] נוהלה באופן חד־צדדי ולא הביאה בחשבון את מכלול צורכי המשק. [illegible] 100 אחוז, אך עיקר הזעקות של הממשלה מושמעות כלפי השכר. לא ייתכן לנהל משק ללא מדיניות הכנסות כוללת ומקיפה. [illegible] עשויים להביא את המשק לכלל משבר ועד להתמוטטות כל המערכת היצרנית.

# 30 סנטורים מידידי ישראל מותחים ביקורת על שמיר ומדיניות הליכוד

**„נחרדנו לשמוע ששמיר דוחה העיקרון של שטחים תמורת שלום" — כותבים הסנטורים לשולץ**

דליה רפאל

וושינגטון. — 30 חברי הסנט האמריקני, בהם רבים מתומכיה הנאמנים ביותר של ישראל, חתמו על מכתב המותח ביקורת על מדיניות רה"מ שמיר ומפלגת הליכוד. הם גם מצביעים על כך שיתכן שמדיניות זו מכשילה את המאמצים להשגת

(סוף בעמוד 4)

„איש אטום – מוביל למבוי סתום" – היתה אחת הכרזות שנישאו במשמרת מחאה של [illegible] בעת ישיבת הממשלה אתמול בירושלים. ידיעה עמוד 4. (צילום: [illegible])

## 3 מחבלים נהרגו ע"י צה"ל וצד"ל

יהודה צור

[illegible] צה"ל, ה"ג, אתמול לפנות בוקר שלושה מחבלים [illegible] כ־500 מטר צפונית לגבול ישראל [illegible]

---

# עמוד אחורי על המשמר

## חרוזים / 1988

### אֲנִי פּוֹחֵד

בְּאֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה
בְּיַד מָרְדְּכַי וּבְדַגְנִיָּה
אָדָם נִצַּח טַנְק,
אָדָם הָיָה אָדָם
וְהַטַּנְק הָיָה טַנְק
הָאָדָם לָחַם מִלְחֶמֶת אָדָם
וְהַטַּנְק לָחַם מִלְחֶמֶת טַנְק.

בְּאֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנֶה
אִבְחַת אֶבֶן לוֹהֶבֶת
רִשְׁפֵּי יַלְדֵי הָאֵין תִּקְוָה*
צִמְחֵי עֲיָרוֹת בְּמָצוֹר*,
עֵת הַטַּנְק הוּא טַנְק
הָרוֹבֶה כַּדּוּר שָׁחוּט לְשׁוֹנוֹ
וּפְצָצַת גַּז דּוֹמַעַת
בּוֹחֶרֶת מָוֶת מֵחַיִּים.

אֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנֶה
מְשִׁירָה עָלִים מִכָּל הָעֵצִים
שֶׁנָּטַע אָבִי לִפְנֵי אַרְבָּעִים שָׁנָה,
אֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנֶה
שׁוֹתֶקֶת זוֹכֶרֶת חוֹלְמִים רְחוֹקִים
שֶׁנִּרְדְּמוּ וְקָפְאוּ בְּעֵרוּצִים דְּמוּעֵי גַּז.

אֲנִי פּוֹחֵד מִשְּׁנַת אֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנֶה.

* יזהר סמילנסקי, זה לא טרור — זה עם, „דבר", 30.12.87

**איתן קלינסקי**

## בשטח / מרתון מודלים

### „בשביל הכיף ומהבטן"

לא נעים ואפילו די מעצבן להודות, אבל זאת עובדה. — בזמן שדברים רגילים קורים אצל אנשים רגילים מתרחשים תמיד דברים מיוחדים אצל אנשים מיוחדים.

תמונת חומן שקלים

שבת אחר הצהריים בבית של הציירת זיוה קמינר (ביאליק 6 ת"א) לא נראית כמו שבת אחר הצהריים בשום בית אחר. גם בלי הקלישאה הקבועה — אין שם ריח של טשולנט וכרוב של שבת (עוד יש בתים כאלה?) — ולא בזכות מה שאין, אלא בזכות מה שיש, מספקת קמינר גירסה מקורית אמיתית. מה שיש זה: חמישה חדרים מרווחים. 6 מודליסטים ומודליסטיות (דוגמני ציור) שיוצרים 20 ואולי 30 דמויות שונות בעירום, בלבוש, ובתחפושות. 20 עד 30 ציירים אלמוניים, ששילמו 30 ש"ח לשש שעות, היושבים ומציירים. עשרות קישוטים וצבעים על הקירות. קפה, תה ואוזני המן במטבח. אלה פיצג'רלד ברקע.

מסיבת פורים ב„פריז" זה הדבר הכי קרוב למה שמתרחש שם. זיוה קמינר מעבירה בסטודיו — בביתה שלה — חוגי אומנות לילדים מגיל 2.5 עד 80 והיא מספרת שאצלה כל העסק הזה הוא „בכיף ומהבטן". יכול להיות, מה שבטוח — המילה עסק איננה מקרית.

חמש קבוצות של שמונה ילדים שמשלמים כל אחד 50 ש"ח לחודש + חוגי ערב עם דוגמנים למבוגרים, פעמיים בשבוע, סך הכל... לא־רע. מודליסט לעומת זאת מקבל אצל קמינר 30 ש"ח לערב ולפני שאני מספיקה לשאול אותה אם זה לא מעט, היא מציינת שגם אצלם זה בעיקר בשביל הכיף ומהבטן. בריקה קצרה בשטח מאמתת את גירסתה — כולם מסתובבים שם מבסוטים.

אגב, שמעתם על ציירת שקוראים לה זיוה קמינר לפני הכתבה הזו? גם אני לא. אז מה?

**ורד לי**

## ציורמצב

## בשטח / סמבה פורימית

### „פעם רקדו פה הורה"

אמנם לא היה זה הקרנבל של ריאו, ואף על פי שנערך רק בקטע המדרחוב שבנחלת בנימין שבת"א, הרי שאפילו תיירים ועולים מברזיל, התלהבו מהמקצב התל־אביבי שהגישו עדלאידע. הילדים יושבים על המדרכה, המבוגרים מותחים צוואר, יש גם צופים מהמרפסות והגגות. בעלי חנויות ולקוחות נתלים על משקופי חנויותיהם במאמץ לראות. אחרי שעה של [illegible]

ניחות ברזילאי

חניכי ביה"ס המקומי לסמבה. הקהל הישראלי שנאסף באלפיו בשעה קשה של שישי בצהריים, מעבר לחבלים המתוחים, היה, בתחילה, אורייש למדי למקצב הברזילאי ולמראה הרקדניות והרקדנים (וביניהם מרים, עולה מברזיל, בחודש השמיני להריונה שקיפצה שעתיים נטו, כשכרסה הערומה גלויה לכל וכמעט וגנבה את ההצגה). רקדניות שחומות עור ולכנות חשפו איברים אחרים: שדיים — אסור אבל הכיסוי האלסטי לא הותיר מקום רב לדמיון. זוג דתי, נושא חבילות, קפץ לכאן משוק הכרמל הסמוך. „תראה את זאת, תראה את זאת", מנחה האישה בשכיס לבן את בעלה שהיה כבר נעול על העכוז החשוף כמעט לגמרי, המרטט לפניו. „הם מחוצלארץ..." הוא מרגיע אותה.

החבלים מתוחים ושוטרים מבטיחים את המרחק בין הקהל לרקדנים. הכל, גם אם מתוייב המציאות. הקהל מתייחס לסמבאיסטים כמו אל עוד סמבה מקפיצה, יוצאים הישראלים מאדישותם במחיאות כפיים מנומסות, ומתחילים להניע ראש וכתפיים בלי משים. יש כמה חבר'ה שמתחילים לתפוס שלא צריך לראות, מספיק לשמוע ולפזז לפי הקצב. אחת האמהות יוצאת קיבוץ ברור־חיל, מלמרת את תינוקה צעדים ראשונים של סמבה. עוד פליט משוק הכרמל מטפס על תא טלפון ומנענע גזר גדול בהתאם לקצב. ורק גברת זקנה קטנה עומדת מבוהלת בצד עם שני סלים בידיה עד „יעבור זעם": „סמבה? מה זה? פעם רקדו פה הורה". לך תסביר לה. אומרים שסמבה זה שגעון חדש בתל־אביב; מזיעים כמו במחול אירובי אבל עם ניחות ברזילאי אירוטי ותם עם שמחה כלה. בסוף הולכים הביתה בצעדי ריקוד כאשר חיוך אידיוטי שפוך על הפנים. יש לשער שתוה ארוך ישתרך לפני ביה"ס לסמבה בעתיד הקרוב.

**רונית מורגנשטרן**

## רעל / זוועות

### עלילות המאפיה

— ראית את הקטע של ההתעללות בטלוויזיה?
— ראיתי, בטח ראיתי. נורא.
— איך אפשר להראות דבר כזה לעם ישראל?
— הורסים את מוראל העם.
— איזה אלימות, איזה השפלה.
— אורי פורת, צודק. אסור להראות זוועות בטלוויזיה.
— אני לא מבין מה רוצים מהבחורים שלנו. שולחים אותם מול המון מוסת, מול אנשים שאינם בוחלים באמצעים. ואחר־כך עוד יורדים עליהם בעיתונות!
— שמעתי שהקאסטה עוברת עכשיו מיד ליד בתוך דוגמה איך לא לעשות מה ולאיזה שפל הידרדרנו.
— ואתה רוצה להגיד לי שבטלוויזיה לא יושבת מאפיה שמאלנית של מורכיסטים העוסקים בהלקאה עצמית?
— ועוד איך.
— אבל שמע, מה אני אגיד לך, יש תקווה.
— עזוב, הכל שחור, הכל אבוד.
— מכבי לא יורד לרמה כזו עוד פעם. ביום חמישי יורדים על סטאוורן קלן. תביא בירות ופיצוחים.

**רוביק רוזנטל**

## מן הכורסה / מצב הרוח בשטחים

### רוצים לרדת, רק שלמו

לאחר שידור כתבתו האחרונה של אורי גולדשטיין ביום שישי, תמו סיוטיהם של החוששים ממלחמות אחים בבוא היום, כאשר צה"ל יפנה בכוח את המוני המתנחלים. כמו בבדיחה החבוטה של ברנרד שאו, מתברר שכל מה שנותר עתה הוא לסכם את המחיר. 80 אלף דולר. 80 אלף דולר.

גולדשטיין, נשלח לבחון את מצב הרוח

אמרה המורה מהתנחלות רימונים. 80 אלף דולר ואני יורדת מהארץ. ברם ואש נמרת את פלשתין ובחופן דולרים את התנחלות רימונים. „כולם רוצים לעזוב, רק שלמו", אומרת המורה מעופרה, שהצהירה שבאה מתוך אידיאולוגיה.

קנאי יהודה לא יעלו על הגגות, הם ישתרכו בתור לפני פקיד ההשקעות בבנק. כל כך מהר ויתרת על ביתך, על חלקת אבותיך הקטנה. את,

שבאת למצוא „איכות חיים" ברימונים. בית חלומות עוטה גג רעפים אדום על אדמת הטרשים וברקע בתי האבן של טייבה, נראה כמו גלליה של פרה שוויצרית מפירסומת לשוקולד, שהוטלו באופן מקרי בדרך לאחו של ההיסטוריה.

היא דיברה והמצלמה עברה הלאה וראתה ישיש ערבי מטפל בעץ, סובב סביבו, ללא אומר.

איכות חיים.

חברתם מהתנחלות עופרה קוננה על התקשורת העויינת.

המצלמה תפסה אותה בדרך ל„פורים שפיל" חבושת טורבן תורכי, שפם שחור מצוייר על פניה וסביבה מכרכרת עדת אינדיאנים, קאובואים, ושוטרים שנופפו באקדחים מול המצלמה.

איך אפשר להיות כל כך לא אובייקטיביים, קילל הפחה התורכי ושפמו רטט בזעם כאשר דיבר על הצילום המפורסם שבו נראו ארבעה חיילי צה"ל מכים ערבים בשדה.

איך אפשר להיות כל כך עיוור, אדוני הפחה התורכי. אתה נראה כחזון ביעותים מהעבר תעותומני, לוזן הוא, המעבר את ארמתו, מולך, על אדמת הטרשים, וחבורת האפשים ממש צומחת מדפי התנ"ך, כאילו נקלעה להקת סמבה חשופת ישבנים, למאה שערים.

כתבנו יצא לבחון את מצב הרוח בשטחים.

**יצחק בוטון**

עורך „עמוד אחורי": אפי לנדאו

# מתאם הפעולות בשטחים: יש איומים ברוטאליים על נציגי ציבור

## מנסים לפגוע במי שנתפס ע"י התושבים כמשתפי פעולה עם השלטונות

אבי בניהו
כתבנו הצבאי

"אנו עדים כיום לאיומים ברוטאליים מצד אש"ף על נציגי ציבור ועל אישים בשטחים", אמר אתמול מתאם פעולות הממשלה בשטחים, שמואל גורן. הוא הוסיף כי היו נסיונות פגיעה באישים, ונשרפו רכוש ובתים, אצל מי שנתפסים כמשתפי פעולה עם השלטונות.

"למרות זאת" אמר גורן, "מערכת המינהל האזרחי פועלת ומתפקדת".

בשיחה עם כתבים צבאיים אמר גורן כי בהסלמת המאבק, שבא לביטוי בכרוז התשיעי שהופץ בשטחים ובכלל מערכת האיומים, מעורבות גם כנופיות פליליות המטילות אימה על התושבים. לדבריו חוששים כיום ותיקי עזה ממצב בו הפליטים יתנכלו להם ויכלו בהם את זעמם כשל "סגירת חשבונות". "ישנו ניצול של ההילה שנוצרה סביב האחדות למען המטרה" אמר גורן.

**מאמצי הידברות**

המינהל האזרחי עושה מאמצים להידברות עם תושבי השטחים ועם ראשי הערים בשטחים. בשבועות האחרונים שונו מספר נהלים במגמה להעביר את מירב האוכלוסיה דרך משרדי המינהל האזרחי. על מנת לחדש רשיון נהיגה, או לקבל אשרת יציאה או נסיעה לחו"ל מתייצב תושב השטחים בנפה האזורית, שם מוודאים שאכן שילם את מיסיו וכי אין הוא מעורב בפעילות חתרנית. מי שלא שילם את מיסיו לא מקבל את האישור.

**הגבלות בכספות**

קיימת הערכה כי אם יגברו האיומים, תירשם ירידה בגביית המיסים. מחשש להכנסת כספי אש"ף לשטחים, הוגבל סכום הכסף שרשאי תושב השטחים להעביר דרך גשרי הירדן והופחת ל־1,000 במקום 5,000 שניתן היה להעביר בעבר.

כתבנו הצבאי מוסר, כי מאז תחילת הארועים בשטחים הצליח אש"ף להחדיר בדרכים שונות לשטחים, רק 10 מליון דולר.

מתאם הפעולה בשטחים מסר כי לפני מספר ימים נפתח במרכז סניף שלישי של בנק "קהיר עמאן", והופקדו בו כבר חצי מליון דולר.

### מסמרים בתפוחי־אדמה וזכוכיות מחודדות במרק

כתבנו הצבאי

בימים האחרונים הבחינו חיילי צה"ל "בנשק חדש" שמפעילים נגדם הצעירים בשטחים. מדובר במרק המשמש להדבקת הזגוגיות לחלונות אליו מצמידים זכוכיות מחודדות. המרק מודבק בלילה לרוחב הכביש ומספר חיילים שעלו, מבלי להבחין על הזכוכיות המחודדות, נפצעו. "אמצעי לחימה" זה מופעל לצד תפוחי אדמה וסוליות נעל אליהם מוצמדים מסמרים ענקיים הגורמים לפציעת חיילים ולחתכים בגלגלי הרכב הצבאי הנע באזורים אלה. צה"ל הכניס שיפורים בצמיגים כדי להתמודד עם "נשק" זה.

# קטיושה נפלה ביישוב ערבי — התושבים תובעים תאורה, אמבולנס ומקלטים

יהודה צור

"טילי קטיושה לא מבדילים בין יהודים לערבים", אמר אתמול לכתבנו ראש היישוב בו נפלו במוצאי־שבת טילי קטיושה, שאחד מהם הרס בית ופצע חמישה תושבים בני משפחה אחת.

אתמול ביקרו במקום הרמטכ"ל דן שומרון ואלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, בלוויית קצינים בכירים — הרמטכ"ל הבטיח לסייע בכל האפשר לשקם את הנזקים שניגרמו ל־13 בתים במקום, ביניהם ביתה של משפחת מתנס חורי, שארבעה מבניה ניפגעו. הבית נהרס כמעט בשלמותו, כאשר הטיל חדר דרך התיקרה. שלושה בתים נוספים של משפחת מתנס חורי ניפגעו גם הם באורח קשה. אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד הטיל על קצין בכיר לבוא בדברים עם התושבים כדי למלא את דרישותיהם.

ראש המועצה אמר אתמול לכתבנו שהוא תובע תאורה מסביב לישוב, כביש ביטחון, אמבולנס, מכונת כיבוי־אש, ובעיקר מקלטים. "אנו מבקשים גם סיוע לאפשר לתושבים לבנות חדרי־ביטחון ליד בתיהם. כי קטיושות לא מבדילות בין יהודים לערבים".

בביקור שערך כתבנו במוצאי שבת, זמן קצר לאחר שהטילים נפלו במקום, הביעו תושבים את זעמם על כך שטילים נופלים גם בישוב ערבי: "מה זה כאן, אנחנו ערבים, לא ייתכן שתהיה מלחמת אחים בין ערבים משני עברי הגבול". ראש המועצה אמר שתושבי ישובו מתנגדים בתוקף לכל מעשה של אלימות: "אנחנו אזרחי מדינת ישראל ומתנגדים לכל פגיעה, יהיה זה באדם יהודי או ערבי".

יחד עם זאת עלי להגיד שמדיניותו של ראש הממשלה חוסמת כל דרך לשלום והוא לא נותן אפשרות לפיתרון מדיני באיזור".

# קצינת ח"ן ראשית: רק חיילת אחת סירבה לשרת בשטחים

אבי בניהו

"יש אצל החיילות חשש מסויים לשרת בשטחים, הנובע מסיבות מובנות, אולם כיום יש לחיילת המשרתת בשטחים תחושה של שירות משמעותי ושל שותפות", כך אומרת קצינת ח"ן ראשית של צה"ל תא"ל תרווה אלמוג. בראיון ל"על המשמר" אומרת קצינת ח"ן ראשית כי צה"ל יצר מערכת אבטחה ופקודות כדי להבטיח את תנועת החיילות המשרתות בגזרה וברצועת עזה בדרך אל בסיסן וממנו. "החיילות מבינות את הצורך של השהייה במקומות הללו. הן נמצאות כיום במרכז העשייה של הצבא. אם בדרך כלל יש תחושה שהחיילת לא במרכז, או כעת זה ישנו, כאשר לחיילות במגוון התפקידים יש תרומה ממשית, כך הן מרגישות" אומר תא"ל אלמוג. לדבריה, רק חיילת אחת הודיעה למפקדיה כי היא מסרבת לשרת בשטחים, אולם לאחר שיחות עימה היא שובצה על פי התכנון.

**המשכים**

# שיסע ויספוג שם ביקורת

(סוף מעמוד ראשון)

התקשורת ובקרב אנשים בעלי השפעה בקונגרס ובממשל, על סירובו לקבל את התוכנית האמריקנית ועל הכשלתו את תהליך השלום.

בישיבת הממשלה אתמול דיווח ראש הממשלה על המגעים עם מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ בשבוע שעבר. לאחר מכן דיווח שמעון פרס. בעוד ראש הממשלה עמד על הקשיים והסכנות בתוכנית האמריקנית, דיבר פרס על החיוב והקבילות שבתוכנית והמליץ על אימוצה על־ידי הממשלה באורח חד־משמעי וללא שהיות.

שמיר אמר, בין היתר, כי עצם החלטת שולץ לפתוח ביוזמה מדינית באה בעקבות הארועים בגדה המערבית וברצועה וכתוצאה ישירה מהם. יחד עם זאת, שולץ הסכים עמו לא לקיים זיקה או קשר בין התהליך המדיני ובין המאמצים להביא לרגיעה בשטחים.

**נסיגה אמריקנית**

שמיר ציין, כי חלה נסיגה בעמדה האמריקנית למן תחילתה ועד הנייר הרשמי שהגיש שולץ ביום ו'. בתחילה דיבר שולץ על מעבר לעיסוק במהות בלבד, אולם הנייר שלו עוסק בעיקר בפרוצדורה. כאשר שולץ פרס את תפיסתו עם תחילת ביקורו באזור, הוא דיבר על "אירוע בינלאומי" או ועידה בינלאומית, אך בנייר הרשמי נשארה רק ועידה בינלאומית.

עוד אמר שמיר, כי חלה נסיגה בתנאי ארה"ב להכרתה באש"ף, שכן בנייר האמריקני הרשמי לא מוזכר עוד התנאי של הכרה בזכות הקיום של ישראל.

**סותרת קמפ־דיוויד**

שמיר הוסיף, כי ההצעות האמריקניות שיוגשו לקראת פתיחת המו"מ על הסדר הקבע יתבססו, קרוב לוודאי, על יוזמת רייגן מ־1982, שנפסלה בשעתה על־ידי ממשלת בגין. הוא מרגיש, כי עמדת ארה"ב כפי שהיא באה לביטוי בתוכנית שולץ, סותרת את מחוייבות ארה"ב ומצרים להסכמי קמפ־דייויד ואת מכתב ארה"ב לישראל מאוגוסט 1982, בו הודיעה, שלא תשתתף במו"מ על מעמד הקבע של השטחים לפני יישום האוטונומיה.

**לא זקוקים להכרה מאש"ף**

שמעון פרס אמר, כי "הצהרת הכוונות" האמריקנית היא מיקשה אחת. הוא תיאר את כל מרכיבי התוכנית והאופן שבו הם קשורים זה בזה. הוא הדגיש, כי ארה"ב אינה מתכוונת לשתף את אש"ף במו"מ אלא משלחת ירדנית־פלשתינית. כן אמר, שמזכיר המדינה האמריקני הבטיחו, שתנאי ארה"ב להכיר באש"ף עומדים בעינם. פרס העיר בהקשר זה, שהתנאי שנעלם, כביכול, מ"הצהרת הכוונות" (הכרת אש"ף בישראל) הוא תנאי מביש, שכן ישראל איננה זקוקה להכרה בקיומה מאש"ף.

פרס ציין, כי יש אפשרות שארה"ב וברה"מ יהיו שתי יושבות הראש של הוועידה. עוד אמר, כי ישראל צריכה לשאוף להגיע לתיאום עמדות עם ארה"ב בקשר להצעות שארה"ב מתכוונת להגיש לצדדים לקראת חידוש המו"מ על הסכם הביניים.

הדיון המדיני יימשך בישיבת הממשלה ביום א' הבא. ביום ד' ידון הקבינט ב"הצהרת הכוונות" האמריקנית. אתמול התכנס הקבינט אך דן בנושא בטחוני.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור, חדרים 102–121, טל' 233161–02. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבנור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

**צלצול מהיר** — אלישבע איילון

פרופסור מאיר שניצקי ממכון וייצמן מפתח תרופה לטיפול באיידס:

# פיג'ו וחצי היה פותר את בעיית המימון

**לזכותך נרשם פיתוח של תרופה לטיפול במחלת האיידס הידועה בכינוי AL-721. ייצור התרופה הופסק בגין מחסור בכסף. לכמה כסף זקוק הפרוייקט?**

— עד היום מומנו השלבים הראשונים של הפקת החומר מתרומות צנועות שהתקבלו ע"י פציינטים שטופלו בחומר. את השלבים המאוחרים מימנה המעבדה שלי מתקציבי מחקר פנימיים, וכן מהעברת תקציבים ממקום למקום. ברור שיש באופן זה אפשרות לייצר כמות קטנה בלבד. חשוב להבין שפיתוח התרופה הושלם והכסף מיועד אך ורק ליצורה. אני מעריך שעשרים אלף דולר יספיקו לחצי השנה הקרובה. מה זה עשרים אלף, פיג'ו וחצי, פגז אחד? זה זול מאוד.

**בערב התרמה שיתקיים ב־13 בחודש זה, אמורים לגייס את הסכום הנ"ל, ואז אתה מעריך תיפתר הבעיה?**

— אף אחד לא יתרום. אני כבר אומר לך. תמיד מארגנים כל מיני נשפי צדקה, אבל הכסף משום מה נעלם ואף אחד לא יודע לאן. למרות זאת אני לא פסימי. אני חושב שאצליח לגייס תרומות נאותות מגופים פרטיים שנפגעו בעצמם מהמחלה.

**המדינה לא תומכת כספית?**

— אין שום תמיכה מגופים ממשלתיים. יותר מזה, ניתן לומר כי באופן פרינציפיוני העירה הביורוקרטית היא פחות מאפס, כלומר, מביאה נזק יותר מאשר תועלת.

**בכמה פציינטים טיפלת עד היום, והאם אפשר לדבר במושגים של הצלחה?**

— הפרוייקט הזה מתנהל במשך שנתיים וחודש. עד היום טופלו בו 60 חולים. שני שלישים מהם אינם ישראליים. קשה לדבר במושגים של הצלחה גדולה, את זה עושים רק אלו שמחפשים יחסי ציבור. באופן פרופורציונלי, בהשוואה לתרופות אחרות, נחשבת התרופה הזו לטובה. הקריטריון לכך, הוא הבדיקות והביוכימיות. אני יכול לומר, שמתוך 60 הפציינטים, נפטרו עד היום 3.

**ופתרון אבסולוטי למחלה, נראה כבר באופק?**

— בתנאי מחקר אופטימליים אין ספק שכבר היו מוציאים פתרון לאיידס. הבעיה היא בתיפקוד של הקהל ושל המוסדות. באופן היפותטי, אם מדינה תכריז שהיא משקיעה 100 מיליון דולר (המספר מציאותי לחלוטין) במחקר מחלת האיידס ותחלק את הסכום הזה בין 100 קבוצות מחקר מוליכות, כשכל אחת תקבל מיליון דולר, אני ערב לכך שאחת מהן תמצא את הפתרון תוך 3־4 שנים. אבל כמו שאמרתי, זוהי היפותיזה.

עם גיורא, אילת והמשפחות
אבלים כולנו על מותה של
חברתנו היקרה
**יעל מרחב**
ציוותה גופתה למדע
קיבוץ בית זרע

במלאת שלושים למות חברנו היקר
**שלמה רון (רייס) ז"ל**
נתכנס ביום רביעי 9.3.88, בשעה 21.00
בחדר האוכל להעלאת זכרו
המשפחה
וקיבוץ יחיעם

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז
אבלים וכואבים
עם המשפחה, הקיבוץ והתנועה
על מותה של
**רוז'קה קורצ'ק — מרלא**
חברה, לוחמת ומחנכת
נושאת מורשת המרד והגבורה
מרכז מפ"ם

עם המשפחה וקיבוץ עין החורש
אתכם באבלכם במות
**רוז'קה קורצ'ק**
סמל לדורות רבים של לוחמי חירות
"מורשת" — מוזיאון יד מרדכי
קיבוץ יד מרדכי

על מות
**רוז'קה קורצ'ק**
א ב ל
בית ההוצאה
ספרית פועלים

ביתנו שרוי באבל
במות חברתנו היקרה
**לאה לרנר**
אנו משתתפים בצערם של
אברהם, לילי והמשפחה
ההלויה תיערך היום, יום שני, 7.3.88, בשעה 15.00
קיבוץ שער העמקים





# שני מפגינים נהרגו וארבעה נפצעו במהומות אתמול בגדה

## מיידי אבנים פוזרו בגז בירושלים • עוצר במחנה שאטי ברצועה, לאחר התפרעות

סוכנויות הידיעות

שניים מתושבי השטחים נהרגו אתמול וארבעה נפצעו מירי חיילי צה"ל. תושב הכפר מזרעת א־שרקייה, אמן סלים אל־ג'ד, נורה למוות בחזהו, ואחר נפצע, לאחר שמפגינים זרקו אבנים והניפו דגלי אש"ף.

ההרוג הנוסף, תושב מחנה הפליטים עסכר, חאליד אל־אררה, נהרג מיריות מפקד הכוח.

שלושה מתושבי הכפר סמוע נפצעו אתמול בבוקר ברגליהם מירי חיילי צה"ל. תושבי הכפר פתחו בתהלוכה וניסו לחסום את ציר התנועה, תוך השלכת אבנים ומוטות ברזל לעבר החיילים. שלושת התושבים נפצעו ברגליהם מירי מפקד הכוח.

בכפר בידיה סמוך לאריאל, התפתחה אתמול הפגנה סוערת. כוח צה"ל שהגיע למקום פיזר את המפגינים, ערך מעצרים והטיל עוצר על הכפר.

במזרח ירושלים אירעו אתמול בשעות הצהריים הפרות סדר. צעירים ערבים חסמו את הכביש הראשי, סולטן סולימן, בפתח־אספה. כן הובערו פחי־אשפה ונזרקו אבנים לעבר הכביש. כוח משטרה שהוזעק למקום פיזר את המפגינים בגז מדמיע.

במחנה הפליטים שאטי שברצועת עזה אירעה אתמול בצהריים התפרעות אלימה. כוחות הביטחון פיזרו את המתפרעים והטילו עוצר לכמה שעות.

בשאר אזורי הרצועה לא נמסר אתמול על אירועים חריגים. שביתת המסחר חלקית בלבד, ומורגשת בעיקר בעיר עזה.

שתי מכוניות פרטיות הוצתו אתמול בבוקר בגבעה הצרפתית בצפון ירושלים. שוטרים שהוזעקו למקום הצליחו לכבות את האש, ולמכוניות נגרם נזק קל בלבד.

# רבע מיליון חתימות על עצומה הקוראת לתת עדיפות עליונה למלחמה בתאונות

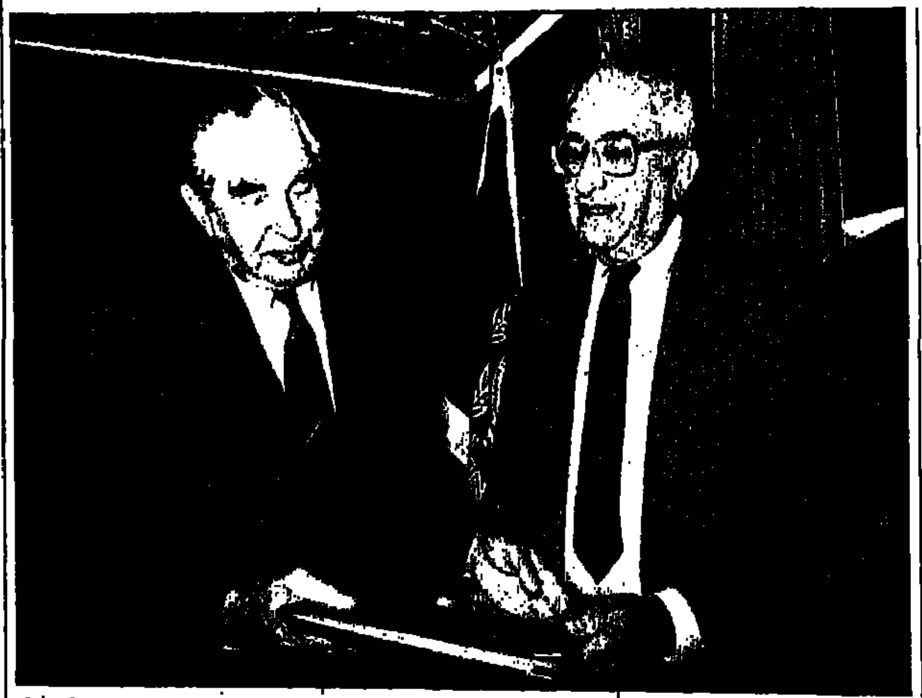

יו"ר המועצה הלאומית למניעת תאונות השופט דב לוין הגיש אתמול לנשיא המדינה את העצומה עליה חתמו יותר מרבע מיליון אזרחים, הדורשת להציב את הבטיחות בדרכים בסדר עדיפות ראשון במעלה ולהעמיד למטרה זו את האמצעים הדרושים.

השופט לוין יגיש היום אותה העצומה לידי ראש הממשלה יצחק שמיר. השופט לוין יתבע מראש הממשלה להעביר את הטיפול בבטיחות בדרכים, למשרד ראש הממשלה ולהעמיד בראש הטיפול שר, שימונה ע"י הממשלה.

בשנים 1949־1987 נהרגו במלחמות ישראל 7,200 בני אדם, ובתאונות דרכים נהרגו באותן שנים 14,700 בני אדם — יותר מפי שניים.

ב־1987 קיפחו את חייהם בתאונות דרכים 493 בני אדם – עלייה של 19% לעומת השנה הקודמת.

(שע"ה, צילום: ישראל סאן)

# מתגברים ניסיונות הפגיעה בתחבורה הציבורית בואדי ערה, בנצרת ובמשולש

יואב אביב,
ניצה רימון, עתי"ם

גילויי הלאומנות וניסיונות הפגיעה בתחבורה הציבורית בשטח ישראל מתגברים, חרף הגינויים מפי ראשי המגזר הערבי.

אתמול נזרק בקבוק תבערה על מונית בכביש העוקף נצרת. הבקבוק התנפץ על הכביש והתלקח, ורק בדרך נס לא נפגע איש. גבר ונער ערבים נעצרו. שלשום נזרקו שני בקבוקי תבערה על אוטובוס "אגד" במרכז נצרת. סיסמאות נגד המדינה וקריאה להזדהות עם אש"ף צוירו על קירות בית הספר בכפר ג'ת במשולש. על אחד הקירות נכתב איום על "הבוגדים הערבים המשתפים פעולה עם היהודים". זהו המקרה השלישי של כתיבת סיסמאות כאלה בבתי ספר באזור.

בכפר ברטעה הונפו שני דגלי אש"ף על עמודי חשמל. הם הוסרו ע"י אנשי המשטרה. אין כמעט יום בו דגלי אש"ף אינם מונפים בברטעה.

**10 עצורים במשולש ובנצרת**

משטרת מרחב העמקים עצרה עשרה ערבים החשודים בזריקת חמישה בקבוקי תבערה על כלי רכב, הנפת דגלי אש"ף וכתיבת סיסמאות עוינות. שישה מהעצורים הם מג'ת ומאום אל פחם וארבעה מנצרת.

משטרת המרחב הגבירה את הנוכחות בואדי ערה ובנצרת, כדי למנוע הישנות מקרים כאלה. בנוסף לכך גם הוקמו שני צוותי חקירה. החוקרים את האירועים שטרם פוענחו.

מחסום אבנים התגלה אתמול סמוך לשעה 11 בצהריים, על הכביש המוביל למושב מי עמי, לא הרחק מאום אל פחם.

המשטרה עצרה שלושה קטינים תושבי אום אל פחם, נגדם יוגשו כתבי אישום בימים הקרובים.

ניסיון להצית אוטובוס של חברת "דן" בכפר טירה שבמשולש נכשל אתמול פנות בוקר. לאוטובוס נגרם נזק קל. טרם נעצרו חשודים במעשה.

נהג האוטובוס, נזיר שוקרי פתחי תושב טירה, התלונן במשטרה, כי אלמונים שפכו סולר במספר מקומות באוטובוס וניסו להציתו כאשר חנה ליד ביתו. ניסיון ההצתה נכשל, אך לאוטובוס נגרם נזק.

10 צמיגים של כלי רכב בקמפוס אוניברסיטת חיפה חובלו אתמול בבוקר, בעת מסיבת פורים שנערכה בקמפוס, רק ארבעה מנהגי המכוניות, שצמיגיהן נחתכו במכשיר חד, התלוננו במשטרה. משטרת חיפה בודקת אם יש לאירוע היבט לאומני.

**למרות הכל — שקט בחיפה**

במרחב חיפה נרשמה באחרונה התגברות באירועים על רקע לאומני, אולם למרות זאת סבור מפקד המרחב, תת ניצב יעקב חביב, כי במרחב שורר שקט יחסי. את השקט הזה הוא מייחס בין היתר לפגישות שהתקיימו בין צמרת המשטרה למנהיגי הערבים באזור. "אני אומר דברים אלה למרות שרשמנו בחיפה מקרים כמו ציור צלבי קרס, השלכת בקבוק תבערה על אוטובוס אגד ליד שער העמקים, ולמרות שצוירו לא פעם סיסמאות בגנות המדינה על קירות בית המשפט" אמר מפקד המרחב.

# אש"ף מתנגד לתוכנית שולץ: מטרתה היא להכשיל את ההתקוממות בשטחים

אורי הורביץ, וסו"ע

הוועד הפועל של אש"ף פרסם אתמול הודעה בה הביע את התנגדות הארגון לתוכנית שולץ. בהודעה נאמר כי מטרת שולץ היגה הכשלת ההתקוממות בשטחים, והצלת ישראל מהמשבר בו היא נתונה.

לדעת אש"ף, הביא שולץ רעיונות ישנים שנקודת המוצא שלהם התנכרות לקיום העם הפלשתיני, רצונו הוא להפריד בין העם הפלשתיני שבתוך השטחים לאחיו מחוץ להם. הזכות לייצג את העם הפלשתיני מצויה בידי אש"ף הרוצה בשלום המבוסס על צדק וקיום החלטות בינלאומיות של האו"ם.

בהודעה אחרת הודיע אש"ף על תמיכתו בכוחות השלום בישראל יהודים וערבים כאחד, שהוכיחו בפעילות אקטיבית את עמידתם. תמיכה בחיילי צה"ל שסירבו לפעול נגד פלשתינים.

ערפאת אמר אתמול על תוכנית שולץ, כי היא מסוכנת ומטרתה — חיסול הבעיה הפלשתינית, וסיכול הישגי אש"ף עד כה.

מנהיגי שני ארגוני המחבלים, החזית העממית לשחרור פלשתין של ג'ורג' חבש, והחזית העממית הדמוקראטית לשחרור פלשתין של נאיף חוואתמה, הכריזו כי תוכנית שולץ אינה אלא "מזימה שתכליתה לחסל את העניין הפלשתיני".

סוריה פתחה בהתייעצויות עם ירדן ועם ארגונים פלשתיניים כדי לבחון את תוכנית שולץ, מסרו אתמול חוגים פוליטיים בדמשק. לדברי דיפלומטים בדמשק נועדו מגעים אלה לגבש "עמדה ערבית מאוחדת" לגבי ועידת שלום בינלאומית על המזרח התיכון.

ראש אש"ף, יאסר ערפאת, קיבל הזמנה לבקר בירדן, מסרו אתמול מקורות ברבת־עמון. מטרת ההזמנה היא תיאום בין ירדן ואש"ף, במסגרת המגמה הירדנית לקבוע עמדה ערבית מאוחדת לגבי יוזמת שולץ. זו ההזמנה הראשונה שקיבל ערפאת מירדן מאז בוטלו התיאומים המדיניים בין ירדן לאש"ף ב־86'.

ירדן ואלג'יריה משקיעות כעת מאמצים, לכנס פסגת חירום ערבית, נוכח התפתחויות האחרונות באזור, מסר העיתון "אלאתחאד" היוצא באבו־דאבי.

# מפ"ם־הדור הצעיר תחליף משלחות עם הקומסומול

כתב "על המשמר"

חילופי משלחות בין הקומסומול הסובייטי לבין הדור הצעיר של מפ"ם. על כך סוכם השבוע בוינה בין רכזת הקשרים הבינלאומיים של צעירי מפ"ם, מוניקה פולק, לבין ראשי תנועת הנוער הסובייטית.

המפגש נערך במסגרת סמינר משותף של מנהיגי הארגון הבינלאומי של הנוער הסוציאליסטי במערב (יוס"י) עם הפדרציה העולמית של הנוער הדמוקרטי, הכוללת תנועות נוער קומוניסטיות, וכן כמה תנועות נוער סוציאליסטיות, רדיקאליות ואחרות.

ראשי הפדרציה העולמית של הנוער הדמוקרטי, שמושבה בבודפשט, קיבלו בהסכמה ובחמימות את ההזמנה לשגר משלחת לוועידת מפ"ם שתיערך בתל אביב. כן הוסכם על חילופי משלחות גם עם תנועות הנוער של קובה והונגריה.

נציגת מפ"ם מספרת, כי אווירת הגלסנוסט הורגשה היטב במפגש בוינה, והנציגים הרוסים דיברו בגילוי לב על הקשיים בתהליך הדמוקרטיזציה בברית המועצות. המשלחות ממזרח אירופה גילו התמצאות רבה במערכת הפוליטית בישראל, והביעו הערכה למאבקה של מפ"ם למען השלום.

# משרד החינוך יוזם דיון בכיתות במכתבו של חייל מחלבט

## משרד החינוך מיהר להבהיר: המכתב למורים, ולא לתלמידים

היחידה לחינוך, לדמוקרטיה ולדו־קיום במשרד החינוך והתרבות הפיצה בבתי הספר התיכוניים מכתב של חייל הטוען, כי כל יסודות חינוכו מתמוטטים בעת התנגשות עם אוכלוסיה אזרחית.

החייל הוא בן קיבוץ ששמו לא פורסם, ומכתבו הופיע בסוף ינואר בעלון קיבוצו.

במכתב מביע החייל זעקה בשם חבריו החיילים, "בשם היד שחונכה לנופף לשלום וללחום על מנת להגן, ומצאה את עצמה מונפת לעבר ילד בן 12 ברמאללה." החייל מבקש להסביר לו את צדקתו של גולית במאבק הנוכחי. לפני שיהיה מאוחר מדי.

המחנכים מתבקשים להכין עם התלמידים תשובה לחייל, ברוח הנחיות המשרד להתמודדות עם אירועים אקטואליים. בימים הקרובים יקיים המשרד כנסים אזוריים של מורים, להנחותם בטיפול בנושאים אקטואליים בכיתות.

לשכת דובר משרד החינוך והתרבות הבהירה אתמול בערב, כי מכתב החייל בן הקיבוץ שהופץ בבתי הספר מיועד למורים ולא לתלמידים. "בטעות פורסם בהודעה קודמת כי המכתב מיועד לתלמידים", אומרת הלשכה.

(שע"ה)

# "אלביט" תייצר כוונות חדשות לרובי הסער בצה"ל

חברת "אלביט" נבחרה על ידי מערכת הביטחון לפתח כוונת לרובי הסער בהם משתמשים כוחות הביטחון.

זכייתה של "אלביט" בפרויקט באה בתום תקופה של שלוש שנות פיתוח, בהן נבחנו מספר טכנולוגיות על־ידי צה"ל. הכוונה של "אלביט" הוכחה כפתרון אמין המתאים לדרישות. היא מאפשרת ירי מהיר ברמת דיוק גבוהה, ללא "הינתקות" מהסביבה. בתכונות אלו היא מהווה שיפור משמעותי לעומת כוונות הברזל המסורתיות ולעומת כוונות אופטיות אחרות.

אבי בניהו

# חשד לעבירה פלילית שגרמה לדליקה בחוות הגז

חקירת המשטרה בפרשת הדליקה בחוות מכלי הגז בעיר גנים שבמבואות קריית־אתא מעלה חשד, לכאורה, לעבירות פליליות שביצעו עובדי המיתקן של חברת פזגז. זאת אמר אתמול מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, בפגישה עם עיתונאים.

תת־ניצב יעקב חביב אמר, כי המשטרה תטפל בחקירה זו באספקט הפלילי ותפעל להבאתם של מנהלים ועובדים בחוות המיכלים שהתרשלו לדין.

יואב אביב, עתי"ם

מרכז מרטין בובר
מודיע על
**טקס הענקת פרס ע"ש גבריאל שטרן ז"ל**
הפרס מוענק מטעם מרכז מרטין בובר, האגודה להבנה בינדתית והמכון ללימודים ערביים בגבעת חביבה, בעבור תרומה משמעותית לדו־קיום יהודי־ערבי באמצעי התקשורת.
חתני הפרס לשנת 1988
**דני רובינשטיין (כתב "דבר")**
**קאסם זייד (כתב "על המשמר")**
בטקס יתקיים רב שיח בנושא
**יהודים וערבים בראי התקשורת**
בהנחיית: חנה זמר (עורכת "דבר") ובהשתתפות: יוסף גואל ("ג'רוזלם פוסט"), עטאללה מנצור ("הארץ") וחתני הפרס.
הטקס יתקיים ביום ה', 10 במרץ 1988, בשעה 16.30, בלשכת עורכי הדין, רח' שופן 1, ירושלים.
הקהל מוזמן

המשכים

# שמיר: אפעל בארה"ב

(סוף מעמוד ראשון)

לוח הזמנים אינו בשבילנו משהו קדוש, שאי־אפשר לנגוע בו. אני לא חושב שחובה עלינו להחפז ולתת תשובה שתתקבל בשביעות רצון על ידי חוגים אמריקניים אבל עלולה לסכן את אשר השגנו ורוצים להשיג" — אמר שמיר והוסיף: הצעתי בממשלה שיהיה דיון בממשלה והקבינט. אני אסע לארה"ב אקיים שיחות, ואשתדל להגיע לשינויים שיתאימו יותר לאינטרסים שלנו ואחרי שובי הממשלה תתכנס ותחליט. זו עמדתי, הדגיש שמיר וטען כי היא מותירה איזשהו תופש תמרון ומלאי של זמן לדון, להתעמק ולהחליט החלטה נכונה.

## שולץ שינה עמדתו

רה"מ הציג בפני ראשי המפד"ל את פרטי היוזמה האמריקנית והדגיש כי עד לפני זמן קצר עמד שולץ כסלע איתן נגד רעיון הוועידה הבינלאומית. לדבריו אין לשולץ שום נימוקים להסביר את השינוי הזה בעמדה של ארה"ב. גורמים אמריקניים אומרים כי אי־אפשר לעמוד מול העולם כולו, המשיך שמיר, ויכול להיות שלארה"ב יש סיבות מאינטרסים אחרים, בגלל בנות בריתה באירופה והמזרח התיכון, אבל ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה שינוי כזה שיכול לערער את כל מעמדנו המדיני, הדגיש. לדברי שמיר, שולץ מבקש מאתנו תשובה תוך שבועות אחדים שתכיל את עמדת ממשלת ישראל. בתשובה לשאלות שהופנו אליו אמר רה"מ כי הוא רואה בנסיעתו לארה"ב ביטוי למאמץ בכוחותיו הצנועים להשפיע בכיוון של שינוי ההצעות האמריקניות. לא נוכל להגיע למו"מ רציני מבלי שנהוויר את הבטחון המלא בכל חלקי א"י. זוהי המשימה החשובה ביותר כרגע וזאת מבינים גם האמריקנים.

## פרס: האמריקנים ייצאו מהתמונה

מ"מ רה"מ שמעון פרס שהופיע אמש בוועידת מחוז דן צפון של מפלגת העבודה אמר כי אפשר לדחות את הצעתו של מזכיר המדינה שולץ, אך השאלה היא מה יהיה אם נדחה את ההצעה ומה יהיה אם נקבלה. אם נדחה את ההצעה אני לא מכיר באירופה מדינה או מדינאי שיתמוך בישראל. זה לא רק התקפות פוליטיות, זה גם פנים ועמות לכלכלה הישראלית. אם לא נדחה את התכנית המשיך פרס, אם נקבלה, נקבע מסגרת לפתיחת משאומתן. הוא ציין כי העמיד 7 תנאים בפני שולץ, בין היתר שירושלים תישאר מאוחדת, שלא נחזור לגבולות 67', שהירדן יהיה גבול בטחון ועוד. לדברי פרס אין הוא חושב כי הליכוד יקבל את התכנית. לדעתו עיקר הבעיה אינה השטחים אלא זה ששמיר והליכוד מתנגדים לוועידה בינלאומית.

אשר לתוכנית האמריקנית אמר כי האמריקנים מבקשים תשובה עד מחצית מרס. הם לא הציבו לנו אולטימטום ולא אמרו, שאם לא תתנו תשובה ננקוט כלפיכם בצעדים. הדבר היחידי שנרמז, אמר פרס, זה שהם יצאו מהתמונה.

## מודעי: אין מועד

בישיבת מועצת המפלגה הליבראלית אמר השר מודעי כי אחד העיקרים של המיסמך האמריקני הוא שיקויים משאומתן ישיר בין הצדדים השונים, אלא שהמו"מ הזה יתנהל בקצב ברזילאי, מרתוני ולא בקצב אירופאי. לדבריו רק במכתב הנלווה אל פרס מרובר על מתן תשובת הסכמה עד 15 במרס, אין קביעת מועד כזה בטיוטה לרה"מ. מודעי ניצל את ההזדמנות לתקוף את שמעון פרס כאומרו כי פרס היה מקבל כל מיסמך פרוצדוראלי שהיה מונח לפניו, כי הוא כבר גמר עם תוסיין על המהות.

הוא סיפר כי בממשלה הציגו אתמול חברי המערך תביעה קטגורית או שנענים להצעה האמריקנית או שהולכים אל העם. קשה לי להבין את הדמוקרטיה החדשה הזו אמר מודעי והציע לקרוא לליכוד ולמפלגות הקטנות בקואליציה לא לזרוק את המדינה לבחירות מוקדמות שאין בהם צורך. אין עלינו כפייה אמר. למערך יש ברירה דמוקרטית אחת לעזוב את הממשלה אבל את זה הוא לא יעשה.

כהתייחסו לתכנית האמריקנית אמר מודעי: אפשר לאמר לאמריקנים שאיננו חייבים לקבל את ההצעה כמקשה אחת. אנחנו איננו המדינה ה־52 של ארה"ב.

## רבין: אסור להחמיץ ההזדמנות

שר־הבטחון יצחק רבין אמר אמש כי הוא לא מעלה על דעתו שהממשלה לא תיתן תשובה חיובית לתוכנית האמריקנית שהוגשה על־ידי שר־החוץ ג'ורג' שולץ. רבין הופיע בפני המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה. לדבריו זוהי הפעם הראשונה לאחר שנים רבות שיש הצעה קונקרטית לפתיחת משא ומתן מדיני ואסור להחמיצה. יש לעשות הכל כדי שהיוזמה הזו לא תוחמץ, חזר ואמר.

# 30 סנטורים מידידי

(סוף מעמוד ראשון)

הסדר במזה"ת.

בביטוי יוצא דופן של ביקורת פומבית על ישראל, נשלח המכתב לשר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, אשר שב לוושינגטון בשבת מביקורו במזרח התיכון, שבמהלכו הציג את תוכניתו להסדר. יוזמי המכתב היו הסנטורים קארל לוין (דמוקרט ממישיגן) ורודי בושביץ (רפובליקני ממניסוטה).

## דאגה וחרדה

הסנטורים שחתמו על המכתב מביעים דאגה וחרדה נוכח התנגדותו הנמשכת של שמיר לרעיון הפשרה הטריטוריאלית, כלומר שישראל תוותר על שטחים מסוימים מאלה שכבשה ב־1967, בתמורה לשלום. זהו רעיון בסיסי בתכניתו של שולץ, אשר בתחילה קרא לילד בשמו „שטחים תמורת שלום", ואחר כך ריכך את הניסוח לעקרונות החלטה 242 של האו"ם, אשר גם כן מדברת על אותו עקרון, כנראה בנסיון להקל על שמיר את בליעת הגלולה המרה.

המכתב מכיל גם ביקורת על מדיניות ערב, פרט למצרים, אך עוזרי הסנטורים אמרו ל„ניו־יורק טיימס", שפירסם המכתב, כי הוא כוון בעיקר אל שמיר ומפלגת הליכוד.

## „לשבור הקפאון המסוכן"

הסנטורים אומרים במכתב כי הם „תומכים במאמציו האחרונים של שולץ לשבור את הקפאון המסוכן במזרח התיכון. קפאון אשר גרם לגל האחרון של אלימות והאלימות שכנגד", בהצביעם על כך שיוזמת שולץ מתבססת על החלטת האו"ם 242 קובעים הסנטורים כי ניתן לסכמה בשלוש מילים „שטחים תמורת שלום".

„לפיכך נחרדנו לקרוא ב„ניו־יורק טיימס" ב־26 בפברואר", כותרים הסנטורים, כי „ראש הממשלה שמיר אמר כי ביטוי זה, „שטחים תמורת שלום איננו מקובל עלי"".

## ידידי ישראל חשובים

בין החותמים עליו תומכים חשובים נוספים של ישראל כסנט, כמו דניאל פטריק מויניהאן (דמוקרט מניו־יורק), האוורד מצנבאום (דמוקרט מאוהיו), פרנק לאוטנברג (דמוקרט מניו ג'רסי) ואלן קרנסטון (דמוקרט מקליפורניה).

# מאסר ממושך ל־2 ישראליות באוסטריה

יואב אביב

בית־המשפט האוסטרי הטיל עונשי מאסר ממושכים על שתי צעירות ישראליות שהורשעו במאות מעשי מרמה באירופה.

השתיים, אם לילד בת 35 מחיפה ותושבת אילת ואפעלו על־ידי שליח המאפיה האיטלקית באירופה ומשכו במירמה מאות אלפי דולרים מהבנק ההולנדי. הן נלכדו באוקטובר 1987 בעיר האוסטרית קלגנפורט בצאתן מסניף. זואר. בו ניסו ללא הצלחה לפרות המחאות גנובות יורוצ'ק.

עליפי האישום הן ביצעו מאות מעשי מרמה באוסטריה לבדה והצליחו למשוך כ־130 אלף דולרים

# קיסר יוצא לאוסטרליה ולסינגפור

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר יוצא מחר לאוסטרליה וסינגפור — שם יעמוד בראש משלחת ההסתדרות לוועידה הכללית לקונפדרציית האיגודים המקצועיים החופשיים. הוא יקיים בסינגפור שיחות עבודה עם ראשי הארגון האזורי האסיאני של האינטרנאציונאל המקצועי.

במשלחת ההסתדרות משתתפים גם ירוחם משל, סגן נשיא האינטרנאציונאל, ומיכאל זיו, מהמחלקה לקשרים בינלאומיים בוועה"פ.

קיסר ישהה בחו"ל כעשרה ימים, ובתקופת היעדרו ימלא את מקומו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד.

הערב ב־18.00 תתקיים פגישה נוספת של המזכ"ל ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי עם שר־האוצר ומנכ"ל משרדו בירושלים. שעיה

# ח"כ סרטני במשמרת מחאה של הקבה"א: הכשלת המו"מ תקרב את המלחמה הבאה

חברי גת, כפר מנחם ושדה יואב קראו מול משרד ראש הממשלה: אין שום סיכוי לדכא עם באלות ובמכות

בצלאל עמיקם

„נדבר בפרחים ולא באבנים" — קראה אתמול, מול משרד ראש הממשלה, משמרת מחאה של הקיבוץ הארצי. אנשי המשמרת באו מהקיבוצים גת, כפר מנחם ושדה יואב, והניפו סיסמאות „להפסקת הטירוף" וכן „די לשיתוק מדיני" במזג האוויר הירושלמי הסגרירי.

ח"כ אמירה סרטני באה להזדהות עם אנשי המשמרת. היא הביעה תקוות שהתמיכה בפעילות מחאה מסוג זה תלך ותתפשט, ותתסיס את כל חלקי הארץ. „רבים בתוכנו מאמינים, שרק דרך המו"מ תביא את השלום. גם במרכז, ואפילו בימין, מגיעים האנשים למסקנה שאי אפשר לשלוט לאורך ימים על מיליון וחצי בני עם זר". אמרה ח"כ סרטני, והוהירה, „הכשלת המלך המדיני לקראת השלום תקרב את המלחמה הבאה".

נחום שור מכפר מנחם אמר, כי ההכרעה עומדת בפני המדינה היא אחת החשובות בתולדותנו. „מחציתה של הממשלה היא סרבנית שלום ופוחדת מפניו. הוכחנו שיש ערך לדעת הקהל, ונמשיך להזעיק אותה". שור הסביר, כי אין מדובר בהתקוממות בעלת גוון מוסרי בלבד, אלא בקרב קיומי. „אין שום סיכוי לדכא עם באלות ובמכות".

שעות ארוכות עמדו חברי משמרת המחאה וקראו להידברות עם הפלשתינים. שני שוטרים שנשלחו לפקוח עין על המפגינים ישבו משועממים, חסרי תעסוקה.

# עין־גדי: נמר! נמר!

שלי יחימוביץ
יהודה צור

הנמרים בדרום אינם עוד קוריוז. הם התרגלו לבני אדם, והשאלה מתי יפגעו בהם היא שאלה של זמן בלבד. כך אומרים בימים האחרונים תושבי עין גדי, ולדעה זו מצטרפים אפילו גורמים ברשות שמורות הטבע, שנהגה להציג עד כה חוית אחידה — בעד הנמרים.

בשבועות האחרונים, מעידים הקיבוצניקים, חודרים הנמרים ליישוב בכל לילה, וטורפים חתולים וחיות מפינת החי. לפני חודש נטרף בראשונה כלב. מזכיר הקיבוץ, צבי גלעד, אומר: „אם הפעילות של רשות שמורות הטבע לא תמנע את חדירת הנמרים, נטפל בעניין בעצמנו. נציב מלכודות שלנו, ונמרים שיילכדו בתוך שטח הקיבוץ יימסרו לרשות שמורות הטבע, רק תמורת התחייבות שיסולקו מהאזור. אם הם יסרבו להתחייב, נטפל בנמרים שנלכוד כראות עינינו".

סמנכ"ל הרשות, דן פרי, אומר כי הרשות משקיעה מאמצים ניכרים בהרתעת הנמרים, באמצעות חשמול הגדר סביב הקיבוץ, סיורים סביבו, ולכידת הנמרים והעברתם לשמורה הסגורה „חי בר". לדבריו לאור לקחי העבר אין שום סיכוי, שנמר יפגע באדם.

אבל גם ברשות עצמה נשמעים קולות אחרים. עוזי אלון, סגן מנהל מחוז הדרום ברשות, אומר כי גדר חשמלית היא אמנם אמצעי שאין לפסול אותו, אולם אי אפשר להתייחס לנמרים כאל פרות קרושות, ולחשמל גם את מצפה רמון, את בסיסי צה"ל בדרום, את ערד, ואת המלונות שלחוף ים־המלח — שגם אליהם חודרים נמרים.

אלון אומר, כי יש תהליך אגרסיבי של „הפרת מאזן האימה". „העובדה שנמר נכנס ומסתובב בין הרגליים כשיש לו שפע מזון בשמורה", אומר אלון „מראה שזה רק עניין של זמן, עד שנמר כזה ינסה לטעום ילד שוחל על הדשא. או שנמרה שתיכנס עם גור לקיבוץ, תתקוף ילד שיחוצץ ביניהם בתמימות. זה יכול לקרות כבר מחר, ומזל שלא קרה עד היום".

עוד אומרים בעין־גדי וברשות, כי הנמר נותג להתמחות בתפריט מסוים, ומרגע שנמר יטעם בשר אדם, הוא יהפוך לטורף מסוכן.

גם תושבים בגליל העליון חוששים מפני נמר שהתגלה באזור מצודת כוח (נבי יושע). שמואל ברנזון מגבעת עדה הבחין בנמר ממרחק של 12 מטרים, גם תושבת רמות נפתלי חנה רובין, הבחינה בנמר לפני שבוע.

ברשות שמורות הטבע אומרים, כי יתכן שמדובר בנמר שהגיע ממדבר יהודה במסע ארוך, או בנמר שהגיע מדרום לבנון.

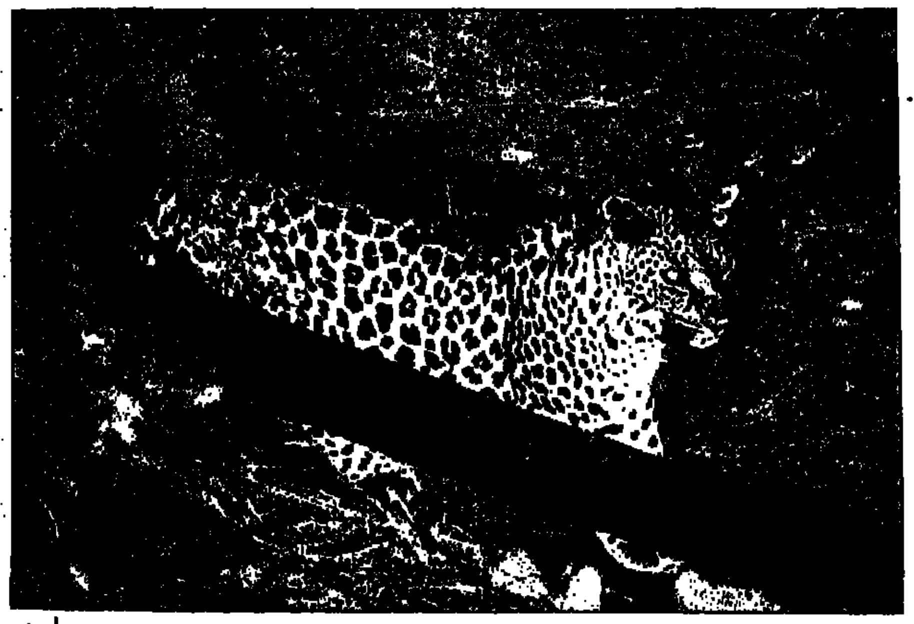

צילום לילי של נמר בעין גדי (צילום: גיורא אלוני)

# הוועד להגנה על האדמות הערביות קורא לשביתה כללית ב„יום האדמה" בסוף החודש

קאסם זייד

הוועד הארצי להגנה על האדמות הערביות החליט לקרוא לציבור הערבי בישראל לקיים שביתה כללית ב„יום האדמה" שיחול ב־30 במרץ במחאה על המשך מדיניות הפקעת האדמות, הריסת הבתים לגינוי מדיניות „היד הקשה" בשטחים.

הוועד התכנס בשבת בנצרת וקרא למוסדות הציבור הערביים לתמוך בהחלטה זו בנוסף לשביתה הכללית הוחלט לקיים שלוש עצרות אזוריות: בגליל המערבי, במשולש ובנגב, בנוסף לעצרת מרכזית גדולה בכפר כנא שמועדה טרם נקבע.

בישיבה קודמת של הוועד, לפני כחודש, הוחלט להסתפק בציון „יום האדמה" כמו בכל שנה. „הוועד להגנת האדמות" נתוך להשתתפה המלאה של חד"ש.

# ח"כ זיאד: דגל ישראל הוא דגלם של כל אזרחי המדינה — כולל הערבים

„ערביי ישראל הם אזרחי מדינת־ישראל ולמדינה יש דגל שהוא הדגל של כל אזרחיה". ח"כ תאופיק זיאד בישיבת הנהלת הוועד הארצי להגנת האדמות. לדבריו, כל ההצעות הבאות בחשבון לפתרון הבעיה הפלשתינית, כולל הצעת הפתרון של אש"ף, לוקחות בחשבון את עובדת היותם של הפלשתינים בישראל אזרחי המדינה, ואת מקומם בה גם בעתיד. „הדגל הפלשתיני הוא הדגל הלאומי של הפלשתינים אזרחי ישראל, ועל־כך אין ויכוח. שאלת הנפתו בהזדמנות זו או אחרת נשארת שאלה טקטית ולא יסודית.

„כשנחליט להניף את הדגל הפלשתיני, נעשה זאת בתנאי שלא יורר לתמיר", הסביר ח"כ זיאד.

זיאד עשה חשבון נוקב עם יריבי חד"ש, ואמר „יחסנו לדגל הפלשתיני שונה לחלוטין מיחסם של אלה המנסים להניפו בהפגנות, בעוד שהם אינם מניפים אותו בכנסים שלהם ובפעילויות שלהם, מסיבות טקטיות".

ח"כ זיאד שיבח את הגבורות הפוליטית המאסיבית את ההתקוממות בשטחים. „אחד ממאפייני ההתקוממות הוא אי־שימוש בנשק חם, למרות שגיבורי ההתקוממות נופלים קרבן למדיניות דיכוי ורואים במו־עיניהם כיצד ילדיהם נהרגים", אמר.

# הבהרה

בידיעה מיום 22.2.88, תחת הכותרת „חשש ב„עבודה" מהמפסדים כברים במגזר הערבי", מאת שלמה גלזר, נכתב כאילו השתתף ראש מועצת סכנין מוחמד ע'נאיים בפגישה עם שמעון פרס בכפר־חבוה. קרס זה בידיעה נכתב בטעות — מר ע'נאיים לא השתתף בפגישה זו.

מערכת „על־המשמר"

ליונת, יוסי ומשפחת מרלא
משתתפים בצערכם במות
רוזיקה
משפחת רושבין
והחברים בקיבוץ אילון





# העיראקים והאיראנים מפגיזים ערים בתותחים, טילים ומטוסים

מטוסים עיראקיים תקפו שבע ערים באיראן וטיל פגע בטהראן ● איראן ירתה טילים על בגדאד ובצרה

בגדאד. — מטוסי חיל האוויר העיראקי תקפו אתמול מטרות בשבע ערים באיראן „התקפות באו כתגמול על פשעי איראן נגד עריינו ובני עמנו," נאמר בהודעה צבאית עיראקית.

מטוסים עיראקיים תקפו כשעתיים מחנות צבא ומרכזי תעשייה בערים האיראניות עילאם, באורדד, סננדאג' מאנדוהאר, מאריוואן, סאקו וסנג'אן, בשעות הבוקר.

שר החוץ העיראקי טארק עזיז שיגר ביום שבת איגרת למזכיר האו"ם, בה הצדיק את התקפות עיראק על „מטרות צבאיות וכלכליות" באיראן, כתגובה על התקפות האיראנים על עיראק.

עיתוני עיראק כתבו אתמול במאמרי המערכת, כי איראן היא שפתחה במלחמת הערים, כדי „להסיט את דעת הקהל מן הפשעים שמבצעת ישראל נגד הפלשתינים."

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה אתמול, כי הכוחות האיראניים תקפו אתמול את בגדאד וערים אחרות בעיראק בטילים, מטוסים ותותחים, כתגמול על התקפות עיראקיות על מטרות אורחיות באיראן.

מדינאים בטהראן הצהירו, כי הם מוכנים להפסיק את ההתקפות, אם תעשה זאת עיראק. שר החוץ עלי אקבר ולאיאתי האשים את האו"ם באדישות ובהתעלמות משפיכות הדמים.

בהודעות מטהראן נמסר כי המשמרות המהפכנים ירו שני טילים לעבר מטה חיל האוויר העיראקי בבגדאד, לאחר שטיל עיראקי פגע בשכונת מגורים בטהראן לפנות בוקר וגרם נזק בלבד. האיראנים הודיעו על אבידות רבות בנפש בערים עילאם, מיראוואן וחורמבאר.

המקורות מסרו כי חיל האויר האיראני תקף מטרות צבאיות ומרכזים כלכליים בערים ארביל וטוז חורמאטו, כחבל הכורדי בצפון עיראק, וכן ירה הצבא האיראני ארבעה טילים לטווח בינוני על מטרות בערים בצרה ואל־אנאקין, בגזרה המרכזית של החזית.

סגן שר החוץ האיראני האשים את בריה"מ, כי כל הטילים שנורו היו מתוצרת סובייטית, ועד כה לא הסבירה מוסקווה כיצד השיגה עיראק טילים מתוצרתה, הוא גם אמר, שבגדאד לא היתה מעיזה להשתמש בטילים נגד טהראן ללא הסכמת מוסקווה. (עי"ר, ע"מ, ע"צ)

טהראן – מקום פגיעתו של טיל עיראקי (צילום: אי.פי.)

# בוש הביס את דול ורוברטסון בבחירות בדרום קרוליינה

קולומביה. — סגן הנשיא האמריקני, ג'ורג' בוש, הביס בשבת את יריביו הרפובליקנים, רוברט דול ופאט רוברטסון, בבחירות מוקדמות בדרום קרוליינה. בוש, המוביל במירוץ המפלגה הרפובליקנית זכה ב־49 אחוז מהקולות שנספרו עד אתמול בבוקר.

ניצחון זה יעניק לבוש תנופה מכרעת לקראת הבחירות המוקדמות ב„יום שלישי הגדול" מחר, שבו המפלגה הרפובליקנית תקיים בחירות ב־17 מדינות.

בבחירות המוקדמות השתתפו יותר מ־200,000 רפובליקנים, לעומת השיא הקודם — 145,000 בבחירות ב־1980. נראה, כי בוש יזכה בכל 37 הנציגים של דרום קרוליינה לוועידה הארצית הרפובליקנית.

# „רפסנג'אני ירש את חומייני"

דפנה ורדי (בריטניה)

האייטולה חומייני נתן אישור סודי לבחירתו של דובר הפרלמנט האיראני, האשמי רפסנג'אני, לתפקיד הנשיא הבא מוסר השבועון הבריטי „אובזרבר".

ההחלטה התקבלה לפי דרישתו של אחמד, בנו של חומייני, אשר רצה להבהיר שרפסנג'אני יהיה יורשו של חומייני. הנשיא הנוכחי, עלי קהאמייני, יתפטר ככל הנראה מתפקידו בקיץ הקרוב, ואז ייבחר מחליפו בבחירות שיתקיימו ביולי.

צפויה התנגדות נמרצת של הקיצונים, המתייחסים אל רפסנג'אני בחשדנות בעיקר בשל חלקו בפרשיית איראנגייט. הרגשה במערב, קובע העיתון, היא שאם רפסנג'אני ייבחר, יהיה סיכוי לשיפור היחסים בין איראן למערב.

# יותר ממאה, רובם ארמנים נהרגו במהומות באזרביג'אן

מוסקווה. — יותר ממאה בני אדם, רובם ארמנים, נהרגו במהומות בשבוע שעבר בעיר סומגייט שבאזורביג'אן — מסר אתמול במוסקווה, סרגיי גריגוריאנץ, עורכו הראשי של כתב העת „גלאסנוסט", המסתמך על עדויות של פליטים בארמניה.

מאון רשמי ראשון של קורבנות המהומות הבין־עדתיות. שפורסם בשבוע שעבר על ידי סוכנות „טאס", מסר על שלושים ושלושה הרוגים בלבד.

גריגוריאנץ ששוחח אתמול עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית, הסתמך על עדותן של 25 נשים ארמניות, מתושבות סומגייט, שהצליחו להגיע לירוואן, בירת ארמניה. הן סיפרו כי „הלוויות ממאורות" נערכו ביום חמישי בעיר, לאחר שהוצבו כה כוחות צבאיים גדולים כדי לשמור על הסדר. לדבריהן לא הותר לקרובי משפחה של הקורבנות להיכנס לבית העלמין אלא בקבוצות קטנות, כדי למנוע התקהלות המונית.

גריגוריאנץ משער, כי מספר הפצועים במהומות הגיע לשלוש מאות, אומדן שאושר על ידי מקור אזורביג'אני בלתי־רשמי במוסקווה. (ע"צ)

# תשעה נהרגו בהפגנות נגד השלטון הסיני בבירת טיבט

פקינג. — תשעה בני־אדם נהרגו בשבת בהפגנה אנטי־סינית בה השתתפו אלפים התובעים עצמאות, בלהסה, בירת טיבט, מסרו עדי ראייה זרים.

המפגינים יידו אבנים על תחנת משטרה, וכוחות הביטחון ניסו לפזרם בגז מדמיע. הקשר הטלפוני עם להסה נותק אתמול, ולידיעות אלה לא התקבל אישור רשמי.

העיתונות הרשמית דיווחה על „מיעוט של בדלנים שתקפו את משרדי האגודה הבודהיסטית של טיבט ותחנת משטרה", והוסיפו כי המפגינים היכו שוטרים במוטים והציתו כלי־רכב.

סוכנות הידיעות הסינית מסרה, כי נזירים יידו אבנים מגגות בתים על מכוניות של צוותי טלוויזיה מקומיים, היכו באגרופים עיתונאים והציתו מכונית. עוד נמסר כי כשישים נזירים זרקו אבנים מגג של מנזר על מכוניות של תחנת הטלוויזיה הטיבטית, שאנשיה צילמו את הטקסים של הפסטיבל הבודהיסטי הגדול. בצילום שפורסם אתמול בעיתוני הונגקונג נראה עשן מיתמר מכבר במרכז להסה, וכבאים חבושי קסדות ונאבקים בדליקה. מהומות הנזירים האחרונות בטיבט, אירעו באוקטובר. (עי"ר ע"צ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 4.3.87

| | | בנקנוטים | | העברות והמחאות | | שערים |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | היחידה | קניה | מכירה | קניה | מכירה | יציגים |
| סל מטבעות | 1 | — | — | 1.7026 | 1.7238 | 1.7153 |
| דולר אמריקני | 1 | 1.54 | 1.61 | 1.5707 | 1.5903 | 1.5824 |
| מרק גרמני | 1 | 0.91 | 0.95 | 0.9268 | 0.9384 | 0.9340 |
| לירה סטרלינג | 1 | 2.73 | 2.86 | 2.7801 | 2.8148 | 2.8009 |
| פרנק צרפתי | 1 | 0.26 | 0.28 | 0.2740 | 0.2774 | 0.2761 |
| ין יפאני | 100 | 1.20 | 1.25 | 1.2176 | 1.2328 | 1.2254 |
| גילדן הולנדי | 1 | 0.81 | 0.85 | 0.8273 | 0.8377 | 0.8321 |
| פרנק שווייצרי | 1 | 1.10 | 1.15 | 1.1211 | 1.1351 | 1.1293 |
| כתר שבדי | 1 | 0.25 | 0.27 | 0.2612 | 0.2645 | — |
| כתר נורווגי | 1 | 0.24 | 0.25 | 0.2461 | 0.2491 | — |
| כתר דני | 1 | 0.24 | 0.25 | 0.2431 | 0.2462 | — |
| מרק פיני | 1 | 0.37 | 0.39 | 0.3838 | 0.3886 | — |
| דולר קנדי | 1 | 1.23 | 1.29 | 1.2535 | 1.2691 | 1.2628 |
| דולר אוסטרלי | 1 | 1.10 | 1.18 | 1.1401 | 1.1543 | — |
| ראנד דר' אפריקני | 1 | 0.44 | 0.74 | 0.7319 | 0.7411 | — |
| פרנק בלגי | 10 | 0.43 | 0.46 | 0.4437 | 0.4492 | — |
| שילינג אוסטרי | 10 | 1.30 | 1.36 | 1.3203 | 1.3368 | — |
| לירה איטלקית | 1,000 | 1.24 | 1.31 | 1.2605 | 1.2763 | 1.2677 |

# אל־נאצר: מאשימי מחזקים ההתנגדות ל„קמפ דיוויד"

קהיר. — בנו הבכור של נשיא מצרים לשעבר, גמאל עבד אל־נאצר, אמר אתמול בראיון לעיתון הכוויתי „אל־אנבה", כי ההאשמות שהוגשו נגדו במצרים, מחזקות את האופוזיציה בארצו להסכמי קמפ דיוויד. „הקריאה לתוצאתם להורג של אנשי המהפכה המצרית אינה מקוררת את אנשים ואת הכוחות הלאומיים" אמר חאלד.

הוא הוסיף, „האשמות אלה לא גרמו לאנשינו לנטוש את ההתנגדות העממית להסכמי קמפ־דיוויד ולכל נוכחות ציונית הנתמכת על־ידי ארצות הברית", בראיון אחר לעיתון „אל־מאג'ד" אמר חאלד כי ישוב לקאהיר כאשר יחול משפטו, „שום אדם במצרים אינו יכול להשאר אדיש להתנהגותם של החיילים הישראליים כאשר הורגים פלשתינים, שוברים את עצמותיהם וקוברים אותם חיים", אמר.

● העיתון „אל רטן אל־ערבי" מוסר כי מקורביו של נשיא לוב מועמר קאדפי פנו לארגונים פלשתיניים המקבלים סיוע מלוב, וביקשו מהם להניף את תמונתו של קדאפי בהפגנות בשטחים כדי להוכיח שהמתקוממים תומכים בעמדות לוב. אולם הפלשתינים לא היו מוכנים להתחייב לכך.

# קיסינג'ר: לא המלצתי על אלימות נגד מפגינים

ניו יורק. — שר החוץ האמריקני לשעבר, הנרי קיסינג'ר, הכחיש כי המליץ על אלימות נגד המפגינים בשטחים הכבושים, מסרה רשת הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי.

קיסינג'ר אישר עם זאת, כי יעץ באופן פרטי לישראל לסגור אוורים מסוימים בגזרה המערבית בפני כלי־התקשורת. הוא מסר לאן־בי־סי, כי הדברים שייחס לו בשבת ה„ניו יורק טיימס", היו „מסולפים ומעוותים".

# ולדהיים: ידעתי על הריגת הבריטים, אך אין בכך אשמה

דפנה ורדי, בריטניה

„אינך יכול להאשים אדם שידע משהו. עצם העובדה שידע, אינה אומרת שעשה משהו לא כשורה." זו טענתו החדשה של נשיא אוסטריה ולדהיים, כפי שעלתה בראיון טלוויזיה ששודר אתמול בבריטניה.

ולדהיים אמר דברים אלה כאשר נשאל על מעורבותו כהוצאתם להורג של אנשי קומנדו בריטים ביוון. נסיבות הריגתם נחקרות עתה על ידי ממשלת בריטניה. הוא חזר והזכיר למראיינת כי זו היתה תקופת מלחמה ולכן אי אפשר להאשים אותו שהיה מורע לנעשה ולא פעל. עם זאת, הוא הודה בכך שטעה כאשר לא סיפר מלכתחילה על עברו. „כמבט לאחור", אמר, „אני מכיר בכך שזו היתה שגיאה, אך היא לא נעשתה במכוון, ואני מצטער על כך".

כאשר המראיינת ניסתה ללחוץ עליו בעניין חקירתם של אנשי הקומנדו הבריטים, הוא אמר: „היו אנשים שביצעו את החקירות. אבל אני לא עשיתי זאת. החוקרים היו כמה מעמיתי, אשר עבדו באותה מחלקה. אני לא הייתי מעורב בזה".

# „איידס עובר במגע ובנשיקות; 3 מיליון נושאי הנגיף בארה"ב"

ניו יורק.— מחלת האיידס נפוצה בקרב החברה ההטרו־סקסואלית בארה"ב יותר ממה ששיערו, והסיכוי להעברת המחלה גבוה משחשבו החוקרים. כך עולה ממסקנות צוות חוקרי מין בארה"ב שתתפרסמנה בקרוב בספר. ושקטעים ממנו מפורסמים בגיליון האחרון של „ניוז וויק".

לדברי החוקרים נגיף האיידס מתפשט כיום בחברה ההטרו־סקסואלית, ושלושה מיליון אמריקנים נושאים את הנגיף הקטלני, כפליים מהמספר המשוער עד כה.

המסקנה החמורה ביותר העולה מן המחקר היא, כי הדבקה במחלת האיידס אינה רק מיחסים מיניים ישירים או ממחטי הזרקה מזוהמות, אלא עלולה לקרות גם כאשר דם או נוזלים מן הגוף פוגעים בגופו של אדם אחר, ואפילו בנשיקות.

מסקנתם של החוקרים, נוגדת את הדעה המקובלת בקהיליה הרפואית, ובכבר עוררה הדים שליליים והכחשה מוחלטת של יו"ר הקרן האמריקנית לחקר האיידס. (עי"ר, ע"צ)

# משטרת מוסקווה פיזרה הפגנה אנטי־סטליניסטית

מוסקווה — משטרת מוסקווה פיזרה אתמול הפגנה של עשרות אנשים במחאה על „תחיית הסטאליניזם" בבריה"מ, מסרו אתמול עדי ראיה.

ההפגנה נערכה לציון 35 שנה למותו של הרודן הקומוניסטי יוסף סטאלין, והמשטרה פיזרה את המפגינים ועצרה כמה מהם.

המפגינים, פעילי התנועה הבלתי תלויה „פרסטרויקה־88" („תכנית הרפורמות 1988"), קראו גם להקמת יד זיכרון לקורבנותיו של סטאלין. הם ניסו להניף כרזות „לא לדיכוי", אך אלה נחטפו ע"י השוטרים.

סרגיי גריגוריאנץ, מפעילי תנועת „פרסטרויקה־88" אמר כי ההפגנה נועדה להתריע על „הפרות החוק" מצד משטרת הבטחון של הק.ג.ב., וכן על התעלמות השלטונות הסובייטיים מנורמות משפטיות, בינלאומיות. לדבריו אפשר להבחין בבריה"מ בתנועה בתחיית הסטליניזם, שתכריע מתנגדים לתנועת פרסטרויקה של גורבצ'וב. (עי"ר)

# חותמת דואר „ישו חי" מכעיסה את יהודי בריטניה

דפנה ורדי, (בריטניה)

כל דברי הדואר בתוך בריטניה, ואלה היוצאים אל מעבר לים בששת השבועות הקרובים, יישאו את החותמת „ישו חי" למורת רוחם של אנשי הקהילה היהודית כאן. בעל חנויות לספרי דת במחוז אסקס, שילם 50,000 לירות שטרלינג למשרד הדואר בתמורה לשימוש בחותמת.

ועדה של הדאר המלכותי אשר תפקידה לאשר חותמות כאלה, אישרה את הבקשה, בטענה שלא מצאו שתוכנה הוא פוליטי או שנוי במחלוקת.

החותמת עוררה זעם בקהילה היהודית, מנהל לשכתו של הרב הראשי, אמר, כי עם כל הכבוד לכנסיה, הוא חושש שהחותמת תתנוסס גם על מכתבים שאינם מיועדים לנוצרים, ושאנשים רבים ייפגעו ממנה. מנהל אגודת בתי הכנסת הרפורמים והליברלים מוצא, שחותמת כזו „פוגעת בחופש שלנו". דובר משרד הדואר אמר, שהוא סבור שהחותמת „הוגנת".

# ארה"ב וברה"מ מתכוננות לשיגור מעבורות חלל

וושינגטון. — ועדת מחקר אמריקנית מסרה ביום ו', כי סוכנות החלל האמריקנית היכנה להיות זהירה בהערכת הסיכונים שבטיסות לחלל, אולם אינה רואה סיבה לדחות שיגור מעבורת־החלל, הראשון מאז התרסקות „צ'לנג'ר".

הוועדה מסרה, כי היא מרוצה מנוהלי הבטיחות שהונהגו בסוכנות החלל, וכי הם טובים יותר מאלה שהיו לפני שנתיים, כאשר המעבורת „צ'לנג'ר" התפוצצה, 73 שניות לאחר שיגורה.

במוסקווה מסרו דוברים רשמיים ביום ו' כי מעבורת החלל הסובייטית תשוגר בקרוב.

הקוסמונאוט איגור וולק, שוהה על ידי מומחים מערביים כטייס ראשי בתוכנית, טיסות־ניסוי של המעבורת, מסר ל„פראווהד", כי טייסי־ניסוי מוכשרים והתחילו בניסויים כבר בראשית שנות ה־80. (עי"ר)

# על היום
7.3.88

# נשיא בשיא המהירות

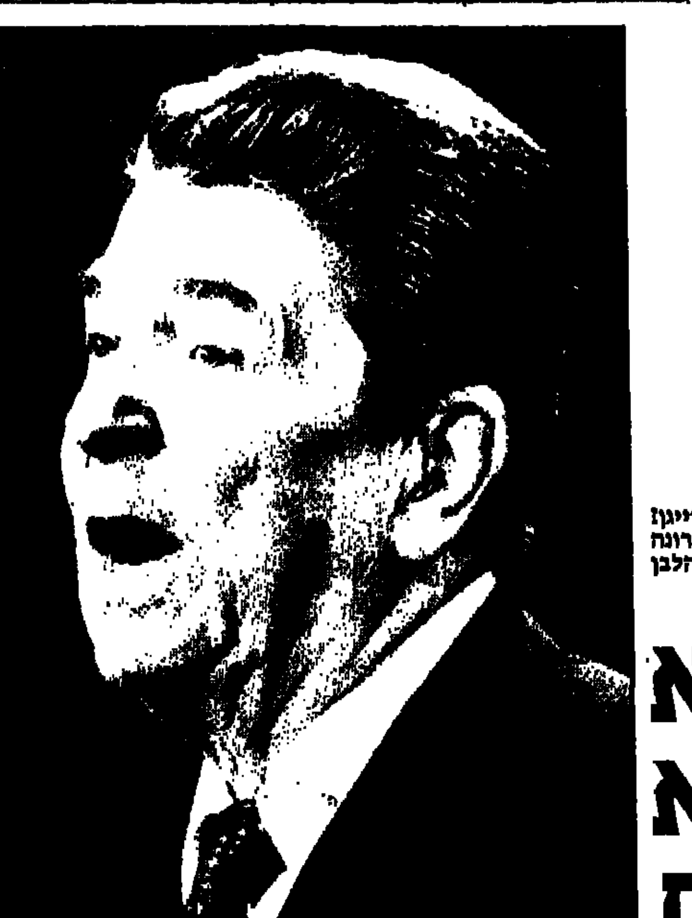

● מה קרת לרייגן? – שנה אחרונה בבית הלבן

## לקראת תום כהונתו מנסה רייגן להשיג ומהר שלוש מטרות, שעיקר תפקידן לשמר אותו בהיסטוריה כנשיא חזק

**אריק לי**

כשרונלד רייגן התחיל בקדנציה הראשונה שלו כנשיא ארה"ב, עמדו על סדר היום הבינלאומי כמה נושאים בוערים. הסובייטים פלשו לאפגניסטאן. תהליך השלום בין ישראל ובין הערבים נתקע בבוץ. מלחמות גרילה גרמו לאלפי קורבנות כל שנה במרכז אמריקה. והעולם כולו רעד מפחד ממלחמה גרעינית.

אך לרייגן היה זמן. שום דבר לא בער לו נוכח ההפגנות הגדולות ביותר בתולדות ארה"ב באביב 1982, שדרשו את פירוק הנשק הגרעיני. רייגן החליט לתגבר את הכוחות הגרעיניים של נאט"ו. כשישראל פלשה ללבנון באותה השנה וכמעט הגיעה לעימות עם הסורים, רייגן הכריז על תוכניתו המפורסמת לשלום במזרח התיכון *) ומיד קבר אותה עמוק בתיקי משרד החוץ האמריקני. ברית המועצות היתה „אימפריה מרושעת". הסנדיניסטים איימו באופן ישיר על בטחון טקסס וקליפורניה. והיוזמה הרצינית ביותר של השנים הן היתה — פלישת גרנדה.

### לוחץ על פקיסטאן

ועכשיו, בשנתו האחרונה, רייגן ממהר. בעוד כמה שבועות לא יותר, אין זמן לחכות הוא יוועד עם גורבצ'וב במטרה להשיג הסכם לקצץ את מיספר הטילים ארוכי הטווח בחצי. הוא לוחץ על הפקיסטאנים להגיע מהר להסכם עם ממשלת קבול. הסכם שיכול לשים קץ לכיבוש הסובייטי באפגניסטאן עוד השנה. ועל „לוחמי החירות" הניקרגואים, האהובים עליו כל־כך, הוא גם לוחץ. דברו עם הסנדי־ניסטים, הוא אומר להם, עשו שלום לפי תוכנית אריאס. ולשולץ הוא אומר בניגוד לכל הציפיות והתחזיות תישאר באיזור, המשך לרוץ מבירה לבירה, תלחץ על כל הצדדים עד שתשיג שלום.

מה קרא לרייגן? האם פתאום התעורר, האם רק הבוקר גילה שיש מלחמות וסבל בעולם? האם רק עכשיו שמע על ישראל והפלשתי־נאים? כנראה שלא.

לרייגן שלוש מטרות (לפחות) במאמציו הקדחתניים למען השלום. הראשונה להנמיך קצת את גורבצ'וב, איש השלום, שעד עכשיו היה נראה מוכן לוותר על הכל רק כדי שיהיה שלום בינלאומי. להתקפת השלום הסובייטית ולתעמולה המוצלחת שלה, רייגן מגיב עם התקפת השלום שלו.

### החגיגה של שנות ה־80

המטרה השנייה: רייגן רוצה שסגנו יהיה יורשו. אם ג'ורג' בוש יהיה הנשיא הבא של ארה"ב, המימשל צריך להשיג הישיגים קצת יותר מרשימים משחרור גרנדה. רייגן יודע היטב שסגן־הנשיא האחרון, שהצליח במירוץ לנשיאות היה הרברט הובר (סגן הנשיא של קלווין קולידג') שנבחר לנשיא ב־1928. הרפובליקנים בכלל ובוש בפרט צריכים הישגים.

והמטרה האחרונה שלו היא כמובן, ההיסטוריה. רייגן רואה את שנות השמונים כחגיגה גדולה לאמריקה. מאה שנה לפסל החירות, מאתיים שנה לחוקת ארה"ב, האולימפיאדה בלוס־אנג'לס ו„רמבו" על המירקע. אך מאחורי כל הדבורים, בשנות כהונתו נמשכו כמה וכמה מלחמות גרילה קטנות ומכוערות ללא הכרעה, ואף מדינה (חוץ מגרנדה הקטנטונת והשמחה) לא שוחררה מעול הקומוניזם. רייגן, כמו ניקסון רוצה להיזכר כנשיא חזק, שלום את המלחמה הטובה, וכשאפשר היה השכין שלום („שלום בכבוד" כמובן).

# להשליט סדר ב„דברי כיבושין"?

## חייל צה"ל צריך להיות שקול והומני – אך גם לדעת לתת מכה ■ הצגתו כקלגס מנוגדת לתפקידו של הצבא במדינה דמוקרטית

**זאב פרקר**

אין כל חידוש בנסיון להציג את צה"ל כצבא של קלגסים. עושים זאת בהצלחה, זה שנים, עורכות־הדין פליציה לנגר ולאה צמל, בהשראת המפלגה הקומוניסטית בישראל, עושה זאת גם תעמולת אש"ף בחו"ל. החידוש הוא בכך, שעל גלי תעמולה זו עלו עכשיו, מי בהיסח־הדעת ומי בהתלהבות, רבים וטובים: מפלגות פוליטיות ואישים חשובים בחו"ל, שנהגו לראות את המציאות בארץ בעיניים פקוחות ואשר הכירו היטב את התעמולה האש"פית, שכל־כולה שקר ואחיזת־עיניים — שכל האמצעים, ויהיו הבזויים ביותר, כשרים בעיניה, בשביל להגיע למטרה הקיצונית ביותר. מפלגות ואישים אלה החלו, גם הם פתאום, לראות בצה"ל צבא של קלגסים.

המאבק נגד ישראל בשטחים, הנמשך כבר שלושה חודשים, לבש צורה של התקוממות עממית. נציגי התקשורת העולמית מאיישים את איזורי הפעילות בצפיפות רבה. המאבק מתנהל כמו בסרט, והפרסום הוא של קטעים רבי־רושם. כלי התקשורת העולמית מעולם לא ניסו לרדת לעומקה של הבעיה, ואולי זה גם לא תפקידם. תמיד הראו בחו"ל כיצד צה"ל מפציץ מחנה פליטים וכיצד נפגעים נשים וילדים, אך אף לא פעם הראו את האירוע מראשיתו — את הסיבה והתוצאה. אין מראים כיצד פגעו פיזית ונפשית באותם חיילים: איך הרגיזו, העליבו והוציאו אותם משיווי־משקלם נפשי. מראים רק את החיילים בועטים ומכים.

כמו רוב אזרחי המדינה, ראיתי בטלוויזיה ארבעה חיילים בועטים, מכים בקסדה ובאגן באותם שני „נערים" ערבים. למחרת ראיתי את תמונת המוכים, לאחר שחרורם על־ידי צה"ל, והנה — „הנערים" האלה הם שני בחורים מגודלים ומאוששים. פרט לתחבושת קטנה על ידו של האחר — לא נראה היה שעשו מהם גל־עצמות, כפי שתיארו מעשה זה בארץ ובחו"ל.

מעולם לא חשבתי, שהעם היהודי הוא העם הנבחר ושצה"ל הוא הצבא המוסרי בעולם. צה"ל הוא צבא של מדינה דמוקרטית, שהסתבכה קשות בשטחי כיבוש ובשלטון על המונים, שאינם רוצים בשלטונו. אל נעביר את ה„חבילה" הכבדה הזו מגבנו אל גבו של החייל. הוא, החייל, גם כך עמוס מאוד. איך אתם רוצים שצה"ל ישליט חוק וסדר ב„דברי כיבושין"? אסור לירות, ובצדק. להרביץ במקל גם כן אסור. כדורי גומי וגז מדמיע אינם משפיעים. מה, אם כן, יעשה החייל? יעזוב אותם, על דעת עצמו, לנפשם ואם הם יתקרבו אחריו, והם אכן יעשו זאת, ויגיעו לכבישים הראשיים וינתקו את התחבורה — מה יהיה אז?

לישראל יש בעיה פוליטית־קיומית חמורה, שהממשלה צריכה לפתור אותה. אם היא הממשלה איננה מסוגלת, או איננה רוצה לעשות זאת — צריך ללכת לקלפי והבוחר יחליט מי ואיך יפתרו את הבעיה. במדינה דמוקרטית, בשום מקרה, הצבא איננו הגוף שמחליט בעניינים אלה.

קיימת סיבה נוספת, חשובה מאוד, מדוע כולנו צריכים לחיות זהירים מאוד בכבודו של צה"ל ולמה אסור להציגו כחבורת קלגסים. אם נרצה ואם נמאן, אנחנו מתקרבים לסיום חלקי או מלא של שליטת ישראל בשטחים. כל פתרון שנקבל מרצון או שיכפו עלינו, יהיה כרוך בפינוי שטחים ובמאבק קשה עם קבוצות קיצוניות שיתנגדו, אולי אפילו בכוח, לביצוע ההחלטה. המבצע של החלטות הממשלה והעם יהיה צה"ל. גם במקרה זה צה"ל לא יפעיל טנקים ומקלעים, אלא מקלות, וינחית מכות — אם יהיה צורך.

אל נמהר, איפוא, להזדעזע כל־כך ולהצדיק בקלות־דעת את הצגת צה"ל כקלגסים. חייל צה"ל, בסיטואציה הנתונה בארץ, צריך להיות, כמובן, שקול והומני אבל בשום פנים ואופן לא אברך־משי. הוא צריך לדעת לתת מכה, כשם שהוא צריך לדעת לירות ולפגוע בקרב.

# נורייגה נגד רייגן

**יהודה צור**

הגנרל נורייגה, מפקד צבא פנמה והדיקטטור־בפועל של המדינה הקטנה שבמרכז אמריקה, נתמך עתה על־ידי קובה וניקרגואה. לעומת זאת, הוא מותקף על־ידי ארה"ב והמדינות הדמוקרטיות שבאמריקה הלטינית. זוהי תפנית מפתיעה, לגבי מי שנחשב לראש סחר הסמים של היבשת.

לפני שבועיים החליט נשיא פנמה, אריק דלווליה, להיכנע ללחצי מימשל רייגן ולהודיע על הדחתו של נורייגה — מפקדם של עשרת אלפים חיילי המשמר הלאומי של פנמה. אולם ככל הנראה, אריק דלווליה שכח את המציאות בארצו ואת עברו הקרוב שלו עצמו. שעות ספורות לאחר שדלווליה הודיע על הדחתו של נורייגה והחלפתו בסגנו, הקולונל מרקוס ג'וסטין, התכנסה המועצה הלאומית של פנמה — הפרלמנט המקומי — והחליטה מיידית לפטר את דלווליה עצמו ואת סגנו, רודריק אסקידל. במקום נוכחו 38 חברי המפלגה השלטת, מתוך 67 חברי הפרלמנט.

הנימוקים להחלטה מהירה זו היו, כי דלווליה לא נקט בכל ההליכים החוקתיים כדי להדיח את נורייגה, וחמור יותר — שהוא הסכים להתערבותה של ארה"ב בענייניה הפנימיים של פנמה. היורש המיועד, הקולונל ג'וסטין, דחה בתוקף את ההצעה למלא את מקומו נורייגה. מפקד המשטרה הצבאית, הקולונל מסיאס, הודיע בטלוויזיה „שהקולונלים תומכים בנורייגה ואף אחד מאיתנו לא רוצה את העיקר. המסקר נשאר כמו כולנו, אך הנשיא הולך".

הממשלה החליטה למנות את שר החינוך, סוליס פלמה, במקומו של דלווליה, עד אוקטובר '89. דלווליה נותר במעצר־בית. אולם שעות ספורות לאחר מכן, כנראה בעזרתם של תומכי ארה"ב בצבא פנמה, הצליח להימלט. ארה"ב, ארגנטינה, אל סלוודור וונצואלה, מיהרו להביע תמיכתם בנשיא המודח. לעומתן — קובה וניקרגואה שיגרו מיברקי עידוד חמים לנורייגה, וקראו לו להמשיך להתנגד „להתערבות אימפריא־ליסטית אמריקנית" בינתיים דלווליה נמצא בפנמה עצמה, למרות כוחו הרב של נורייגה — דבר המלמד שלסי.איי.איי. תמיכה ושורשים עמוקים. נורייגה עצמו מודע לכך כי הוא שירת נאמנה את הסי.איי.איי. עד לזמן האחרון.

שביתת האופוזיציה נגד צעדו של נורייגה נכשלה. אך תומכיו של דלווליה, ואולי תומכיה של ארה"ב, מקווים שהחלטתו של האמריקני לבטל את הסיוע הכלכלי יעזור יותר. ואכן, בסוף השבוע הודיע ממשל רייגן, שהוא דוחה תשלום של 7 מליון דולר מחודש פברואר, עבור שימוש בתעלה. ארה"ב משלמת מדי שנה 84 מליון דולר לפנמה, עבור השימוש בתעלה והצבת הצבא בארץ — עד שתחזור לרשות פנמה בשנת 2000. ארה"ב אמנם עומדת על דעתה לשפוט את נורייגה בפלורידה, בעניין מעורבותו בסחר בסמים, אך ממשלתה הודיעה להדיע „שהתנגדותנו היא מוסרית, ואין לנו רצון להתערב בפנמה".

פראגוואי, שבה שולט ב־35 השנים האחרונות הדיקטטור סטרויסנר, הודיעה גם היא להביע את תמיכתה בנורייגה. דניאל אורטגה, נשיא של ניקרגואה, שיגר מברק שבו נאמר כי „נשיא ניקרגואה מכבית לגנרל נורייגה, שהעם הסנדיניסטי יתמוך בעם הפנמי, הנתון עתה באיומים של מצור והתערבות צבאית של ארה"ב.

ב־1985 התגלתה גופתו של מנהיג האופוזיציה ספדטורה, אשר נלחם בזמנו נגד הגרילה הסנדיניסטית, ושמאוחר יותר היה נגד השלטון של נורייגה. באותה עת שלט בפנמה ממשלתו של הנשיא ברלטה, שנבחר בבחירות ב־'84 בהונאה גלויה כמעט. אז כאשר גם לשר שולץ היה ידוע, שקציני צבא פנמה זייפו את מניין הקולות. הגנרל נורייגה התקומם כנגד הרמזים הרבים, שהצביעו עליו כמי שהזמין רצח זה. כאשר נשיא פנמה הודיע ברלטה, בן חסותו של נורייגה, הציע לערוך חקירה — אילץ אותו נורייגה להתפטר. במקומו נבחר, באופן דומה למה שמתרחש עתה, לא אחר מאשר אריק דלווליה.

כאשר דלווליה דרש חקירה בעניינו של הגנרל נורייגה מיטיבו, שלוש שנים מאוחר יותר, — ראה זאת נורייגה בכפיות טובה מצד נשיא המחזיק בשלטונו הודות לאנשי הצבא. כאמור, מצב זה היה ידוע לארה"ב מראשית דרכו של נורייגה. שורש [illegible] הקמתה של פנמה, לפני 85 שנה, דבר אינו מתרחש שם בלי ידיעתה של ארה"ב, ובעיקר השירות המודיעיני של צבאה. תעלת פנמה היא נכס עיקרי של ארה"ב ביבשת. לה עשרת־אלפים חיילי ארה"ב נמצאים שם אלפים אחרים — חלקם אנשי צבא פנמה המורימים לרשתות הביון של ארה"ב [illegible] חיוני על התעלה.

כל מי שבקי במציאות המורכבת של היבשת — מבין שלא ענייני מוסר והשחרת סמים הם שהרגיזו את ממשלת רייגן כלפי נגד נורייגה. הבעיה היא התסיסה [illegible] בצבא פנמה והחשש מהתגברות [illegible] ארה"ב. אפשר להניח, שהסיבה [illegible] נורייגה — אך סביר יותר להניח [illegible] המעורבות של ארה"ב עוד תחשף.

**על הפרק**

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אושר



# קו ירוק — קו אדום

גבעת עוז. הגבול זז, הקו נשאר

# רחוק מהגבול, קרוב לסכנה

**אריה פלגי**

18 שנים יישוב ספר השוכן כ־800 מטר מן הגבול הירדני, 21 שנים יישוב בעורף שהתרחק מן הגבול החדש (נהר הירדן) עשרות קילומטרים. יישוב זה הוא קיבוצי, קיבוץ גבעת עוז, בעמק יזרעאל המזרחי על הכביש חיפה־מגידו־ג'נין. הסטטיסטיקה מצביעה על עובדה מעניינת: היו לנו יותר תקריות בתקופה השנייה מאשר בראשונה. אני לא מציע להסיק מכך כל מסקנה אופרטיבית לגבי הדיונים עם שולץ, לגבי הסכם שלום עם פשרה טריטוריאלית בעתיד. אני יודע גם, שיש אזורים ויישובים במצב גיאוגרפי דומה אבל עם סטטיסטיקות קשות מאלה, עם יחס שונה וגם הפוך בין שתי התקופות. אבל כך זה אצלנו.

גם עד מלחמת ששת הימים היינו בערנות בטחונית גבוהה, עם מתח, חששות ופחדים, עם תגבורות שמירה מיוחדות חדשות לבקרים, מאחורי גדר מתוקנת ועם דיונים בטחוניים לא מעטים „על המצב". אבל זכורה לי מאותן שנים רק תקרית רצינית אחת, גם היא בעקבות אי־הבנה אחרי טעות של רועי עדר. דווקא בשנים האחרונות, כלומר, יותר מ־15 שנה אחרי מלחמת ששת הימים ותזוזת הגבול מאיתנו והלאה, עקרו לנו עשרות עצי שקד, ניסו לחטוף את בננו, הקצין רון צור, אשר נחלץ בתושייה ובמזל בכוחות עצמו, ורק לפני כמה ימים ניסרו לנו עשרות עצי אבוקדו מן המטע המצוי ממש על הקו הירוק הישן, מול הכפר זבובה, אליו הובילו העקבות. צריך להזכיר את רצח איש המילואים, אלכס ארד, חבר קיבוץ רמות־מנשה, לפני כחצי שנה בצומת מגידו המרוחק רק שני קילומטר מאיתנו, „צומת הבית" של הקיבוץ. עובדה נוספת היא, שרק בשנים האחרונות הצבנו שמירה קבועה בשער הקיבוץ עם ביתן שמירה, ממנו אפשר לסקור את כל הבאים והיוצאים. שוב, מבלי להציע מסקנות או השוואות מוסמכות או העדפות מומלצות לטובת תקופה כלשהי, זו של מאחורי הקו הירוק או זו בתוך ארץ ישראל הגדולה. אבל חשוב לקבוע שהתקופה השנייה, בתום 21 שנה, לא הרחיקה את הסכנות מן הקיבוץ ולא הקטינה את החששות בלב החברים. אבל בתקופת הקו הירוק זה היה חלק מובן מן ההווי. בתקופה האחרונה זה מתסכל ומבלבל.

●●●

היחסים בינינו לבין שני הכפרים הערביים הישראליים בסביבתנו — זלפה וסלם שמותיהם — הם טובים עד טובים מאוד. פרי עמלם של כמה מחברינו אשר התמסרו לטיפוח הקשרים, וגם הזדהות יתר החברים ותושבי הכפרים עם העבודה הזאת מתוך הכרה ומתוך אינטרסים כאחד. לא רק הקיבוץ, גם הכפרים התפתחו בהיקף הגיאוגרפי, במספר האוכלוסין, ברמת החיים וברמת ההשכלה, אם כי דווקא בשל ההתקדמות, חוסר השוויון והקיפוח האזרחי של התושבים הערבים בולט ומכאיב יותר. בין החברים לבין התושבים נרקמו גם קשרים אישיים — לא רבים. כמה מהם עובדים אצלנו, יש הזמנות הדדיות לאירועים משפחתיים, עזרה בעת צרה, גילויים של סולידאריות בזמן מתח ומלחמות. אין כל קשר עם הכפרים אשר מעבר לקו הירוק. את שאלת האמון ההדדי הבסיסי בין החברים לבין התושבים בכפרים הישראליים אפשר לאפיין בתופעה אחת ובסיפור אחד. התופעה היא שאחרי כל התנכלות טרוריסטית נגדנו — ואלה לא חסרו בישראל בשנים הללו — האווירה כבדה יותר והחשדנות עולה. לערבים קשה לגנות בפה מלא וללא הסתייגויות את המעשים הנפשעים האלה ולחברים קשה להבדיל, הבדל שברגש, לא בהגיון, בין מבצעי הפשעים והם לבין „הערבים" בכלל. בימים כאלה אצל שני הצדדים השקפות לוהטות והרגשות לוהטים ולוקח זמן עד שהן מתיישרות שוב ותמיד נשאר גם משקע מסויים. יש בעניין זה גם הבדל — שוב בשני הצדדים — בין צעירים למבוגרים „לטובת" המבוגרים.

והסיפור: שמרתי באחד הימים באותו ביתן שמירה אשר בשער. התפקיד לפקוח עין על כל מי ש„בא בשערנו". הגיעו שני נערים ערביים ואני, כמצוות תפקידי, שאלתי אותם על מוצאם ועל מטרות בואם. ענו, שהם מן הכפר השכן ובאו לבקר חברים וחברות באולפן אשר בקיבוצנו. אחד לא התאפק ושאל: „מה אתה בוחן ובודק אותנו? אנחנו אזרחי ישראל, אתם יישוב ישראלי והרי כאשר אתם באים אלינו לכפר, אין אצלנו לא ביתן, לא גדר ואיש לא מעכב אתכם בכניסה". ניסיתי להסביר, שלהם אין מה לחשוש מביקורים של יהודים שם. לעומת זאת, אנחנו חוששים, לא מהם, אבל מערבים אחרים אשר עלולים להגיע. ספק אם השתכנעו וספק שגם בימים אלה נכונים דברי לגבי כל היהודים המבקרים בכפרים ערביים...

●●●

סיפור אחר, גם הוא כטיפה המשקפת ים, הוא מתחום הכדורגל. יש לקיבוץ קבוצת כדורגל, מגרש מטופח, העומד לרשות הכפרים השכנים גם. הקבוצה שלנו משחקת בליגה האזורית בה שותפה גם קבוצה ערבית, דווקא לא מן האיזור הקרוב. (בני נעורה שמה). המשחק האחרון, לפני כמה שבועות, התפוצץ לאחר פגיעות גופניות קשות וסידרת קללות. לא אני אשפוט מי שיחק „גברי" ומי הלך ישר על הרגליים. אבל ההערות והגידופים האנטי־יהודיים לא פסקו אף לרגע והצופים הערבים לא חדלו להאשים את השופט לא כי טעה, או שוחד או סתם בן־זונה אלא כי הוא גזעני. המתח עלה, הפגיעות הלכו והחריפו ושריקת השופט סיימה את המשחק בטרם זמן, והקדימה רק בדקות אחדות את בוא משמר הגבול, שהוזמן להשליט סדר.

●●●

סיפור אחר: בעקבות רצח מורה וחברתו מעפולה בידי ערבים (אשר נתפשו ונשפטו, בינתיים) בשתררה אווירה קשה בעיר. המוני מוח — כפי שאוהבים לקרוא להם — ואנשים כועסים וכואבים אחרים התחילו לעשות שפטים בערבים תמים מפשע. הידיעות הגיעו אלינו. היה חשש שבין הערבים בעיר נמצאים גם כמה תושבים מן הכפרים באיזור, שקרוביהם הזעיקו את ידידיהם מבין החברים שלנו. החברים האלה, בדרך־כלל מן השכבות המבוגרות יותר, פנו, מטבע הדברים, אל צעירינו שייחלצו לעזרה, כלומר שיעלו על הטנדרים שסודרו וינסו לעזור לערבים במצוקה בעיר הקרובה.

מבלי לבוא בטענות לאלה אשר עשו אולי את שיקול המעשיות או אל אלה, שהסתפקו ב„סמוך על המשטרה", כלומר על משטרת ישראל שלנו המופקדת על הסדר — עובדה היא, שהטנדרים המוכנים לא נתמלאו ולא נסעו.

●●●

אלה לא כל הסיפורים. יקצר המצע של רשימה עיתונאית קצרה, יקשה גם החיפוש אחרי אמת־מידה מדוייקת. משפט סיכום יכול להיות: הגבול זז, הקו נשאר. נשארנו יישוב־ספר. לא במובן הגיאוגרפי־פוליטי הבלתי־רשמי אלא במובן הדמוגרפי־ההיסטורי החי, המהותי. יישוב קרמי בודד בים ערבי, ללא כל קשר עם היישובים המעטים אשר קמו „לפנינו" בשומרון, וללא קשר עם הכפרים הערביים הרבים מעבר לקו הירוק. המתח לא סר מאיתנו, רק לבש צורה אחרת. המצב לא מאפשר התפתחות אנושית רגילה. הרי גם בין יהודים ליהודים יש פעמים רבות חילוקי דעות, חילופי דברים, ניגודי אינטרסים, חיכוכים, מריבות, תקריות. אבל הם „חלק מן החיים" בלי דלק לאומני ובלי מאיצים של שינאה מסכסוך־רקע עמוק ועז.

לא קירבת הגבול קובעת בסופו של חשבון, אלא המרחק אל ההסדר המדיני. יש חשיבות לגבולות אבל ערכם רציני רק אם כל הצדדים מכבדים אותם.

# גוף אחד, רקמה אחת

**קאסם זייד**

ריבוי במעשי זריקת האבנים, בקבוקי תבערה וציור דגלי אש"ף באיזור ואדי ערה והתפשטותם לאזורים אחרים בארץ, לרבות נצרת — חייבים לעורר דאגה בקרב הגורמים הנוגעים בדבר. עם זאת, על השלטונות, המשטרה, ראשי הציבור היהודי והערבי, לדעת, שמעשים אלה אינם משקפים בשום פנים ואופן את הלך־הרוחות בציבור הערבי הישראלי.

עד כה הזדהותם של ערביי ישראל עם אחיהם בשטחים לא חרגה מן המקובל. האזרחים הערבים תרמו כסף, דברי מזון ותרופות לאחיהם. הם גם אינם חוסכים שבט ביקורתם ממדיניות הדיכוי ושבירת העצמות בשטחים הכבושים. אמנם קיימו ערביי ישראל שורת פעולות מחאה. הם קיימו שביתה כללית ב„יום השלום" — כינוי שיש לו משמעות חינוכית מרחיקת־לכת. ערביי ישראל קיימו בנצרת הפגנה יהודית־ערבית, הגדולה מסוגה מאז קום המדינה, במחאה על מאורעות חרמים בשטחים. נציגיהם גם לקחו חלק בהפגנת „שלום עכשיו" בתל־אביב ובצעדה „קו אדום", שהתחילה בראש הנקרה והסתיימה בירושלים. מכאן ניתן לקבוע, שהקו המנחה בפעולות ההזדהות והמחאה של ערביי ישראל היה ונשאר מאבק יהודי־ערבי משותף.

בניגוד לכך, נציגי הציבור הערבי רואים ביידוי האבנים, בזריקת בקבוקי התבערה וציור דגלי אש"ף קריאת תגר על החלטותיהם. הראייה — ח"כ תופיק זיאד, ראש עיריית נצרת, גינה את זריקת בקבוקי התבערה על אוטובוס „אגד" שחנה בתחנה המרכזית בנצרת בסוף השבוע שעבר.

ראשי הרשויות המקומיות ואנשי החינוך, שלקחו חלק במפגש היהודי־ערבי שהתקיים בקיבוץ מצר, לא היססו לגנות בחריפות את מעשי האלימות באיזור. המפגש בחר בוועדת מעקב ובמטה חירום יהודי־ערבי, שתפקידם לכבות את אש השנאה מעודה באיבה. עם זאת, הזהירו ראשי הציבור הערבי באיזור ואדי ערה כל מעשה חריג של כוחות משמר הגבול, הנמצאים שם.

עד כה לא שמענו על גוף זה או אחר, שנטל לעצמו המעשים החריגים בגבולות הקו הירוק. לא קראנו כרוז אחד של גוף זה או אחר — יהיה רדיקלי אשר יהיה — המצדיק מעשים אלה. עובדה זו מוכיחה כי אין גוף פוליטי מאורגן שעומד מאחוריהם.

גורמי ציבור ערביים מוואדי ערה אינם מוציאים גם מכלל אפשרות, שחוגים יהודים קיצוניים אחראים לזריקת בקבוקי התבערה והאבנים. כל זאת [illegible] בין היהודים והערבים בארץ. סברה אחרת, שיש [illegible] אנשים נכודדים ובלתי ראיים.

אילן שרה, רכז הפעולה הערבית ממפ"ם וחבר קיבוץ מענית, ונגיב אבו רקיה, — פעיל „רצ" באיזור המשולש, ואיש כפר מיסר — שהשתתפו בכנס היהודי־ערבי שהתקיים בקיבוץ מצר — מאמינים שרק כוחות משותפים [illegible] אפשר לצמצם את המעשים החריגים, העשויים להעכיר את רקמת היחסים היהודית־ערבית.

# יגזמו את האבוקדו, יחדדו את העירנות

**שלמה גלזר**

„הבא לימים שותל פרחים, המתיישב לשנים נוטע עצים והמתנחל לדורות מחנך ילדים", אומר הפתגם עתיק היומין.

במטע של קיבוץ גבעת עוז איש לא הזיז עדיין את 47 עצי האבוקדו שהושחתו ונכרתו. הסיבה לכך פשוטה — רק אתמול הגיע למטע שמאי הביטוח שהעריך את הנזק. עכשיו, אומרים אנשי המטע, יש לגזום את העצים או יותר נכון את מה שנותר מהם, מחדש ובצורת מקבוצות ולקוות, שתוך שלוש שנים הם ישובו להניב פירות.

בגבעת עוז, שבוע לאחר השחתת עצי האבוקדו, חזרו החיים למסלולם. התשומה הפתאומית לתקשורת הפכה את חברי המשק להיות הרבה יותר זהירים בלשונם. קשה מאוד לשמוע שם היום ביטויים קיצוניים וחריפים. הזעם, התיסכול והעלבון שככו משהו, אבל מתחת לפני השטח אפשר בהחלט למצוא חשש מהקצנה. מזכיר הקיבוץ, גילי, [illegible] מודע גם להלכי הרוח „חמומים יותר" בקרב צעירי המשק. „יקרה אשר יקרה", הוא אומר, „אנו חייבים לשמור על שפיות ויחסים טובים עם השכנים שלנו. קל מאוד בימים אלו להרוס בהינף יד את כל מירקם היחסים שבנינו פה כ־40 שנה עם שכנינו, אבל אז נצטרך לבנות סביב הקיבוץ לא גדר לא חומה".

כשמדברים בגבעת עוז על שכנים מתכוונים לכפרים הסמוכים — זלפה וסאלם. הכפר זלפה שוכן כמה מאות מטרים מגבעת עוז, ממש בגבולות המטע שהושחת. [illegible] יעקב מלמן, [illegible] רק במוצאי שבת נחתם הסכם סולחה במשרדי שבגבעת עוז, בין משפחות מזלפה ואום אל פחם. אנשי הכפר יודעים להעריך זאת.

בכפר קיים חשש גדול מהתקשורת. הם יודעים, כי חבל עובר הלאה, לצד השני של הקו הירוק ומשם — לארגוני הטרור — הדרך קצרה. „גבעת עוז זה אחים שלנו", אומר לי אחד מנכבדי הכפר ומוסיף — „זה שפוגעים בהם זה כאילו שפגעו בנו. אבל היום זמנים קשים ולאנשים יש ראש אחר וקשה לדעת מה יהיה".

יעקב מלמן מדבר על מודעות ביטחונית אחרת או חדשה בקיבוץ. „העסק אצלנו לא התחיל במטע האבוקדו", הוא אומר. „לפני שנה בערך ניסו לחטוף חייל שלנו בצומת מגידו. אחר־כך בא הרצח של אלכסנדר ארד בצומת. היו מקרים של השחתת עצים ועכשיו החבלה באבוקדו וברור שהרצף הזה יוצר מתיחות מסויימת, ותודעה ביטחונית. בלשון הצבאית אפשר בהחלט לומר, שאנחנו יורדים למגננה אחורה. סידרנו שער חשמלי במשק, שיפצנו את הגדר סביב הקיבוץ. בימים אלו משלימים דרך סביב הקיבוץ. נגביר את השמירה ובעיקר נגביר את העירנות".

במטע האבוקדו שגיא, מרכז המטע, אילן, אומר, כי ברור שיש יותר עירנות ויותר שמים לב לקולות המסתובבים באיזור, אבל לא מעבר לזה. יש לגבעת עוז 384 דונם של מטעי אבוקדו המפוזרים על הגבעות וקשה מאוד להיות בכל מקום, כל הזמן.

באחד המחסנים הוותיקים בקיבוץ מדברים סביב השולחנות על פירסום באחד העיתונים, בו הופיעה תמונה של העצים שנכרתו ומתחתיה ציטוט מפי אחד החברים האומר — „כולם יודעים במיוחד הערבים, כי אנו בעד דו־קיום ושכנות טובה, אך כנראה שעינינו בנישה זאת יש לתפוס את האחראים ולכסח אותם".

[illegible] בקיבוץ היא של [illegible] „[illegible] אומר [illegible] מלמן „כי מעשים כאלו פוגעים ומגחיכים את הסכנה. כי אם יש למישהו הצעה לבוא באמצע הלילה ולהשחית כך עצים, וכל זה במרחק כמה מאות מטרים מהמשק, ברור שמחר זה יכול להיות גם בחצר הקיבוץ. אבל בסך־הכל השולות הקיצוניים הם בשוליים".

## רשות הקורא

## הזכות והחובה

מאמר המערכת של "על המשמר" מיום 2.3 אפשר להבין שאתם מתנגדים לעריכת בחירות מוקדמות. לדעתי, זוהי עמדה תמוהה ביותר. מפ"ם התנגדה להקמת ממשלת שיתוק לאומי. עכשיו, כשכל אוהדי המדינה, מימין ומשמאל, נוכחו בצדקת הנחה זו: כאשר הכל מודים שהקואליציה הנוכחית לא ניצלה את בסיסה הרחב כדי לפתור בעיות יסוד של המדינה, ושהמנהיגות הקיימת אשמה במחדל הגדול של אי־צפיית ההתקוממות ההמונית בשטחים: כאשר אף לסגן ראש הממשלה דוד לוי מגיעה תחושת הציבור כי חברי הממשלה והקבינט מועלים בתפקידם (אם כי אינו מסיק מסקנות אישיות) — דווקא אתם מצדדים בהמשך קיום ממשלת חוסר האונים וחוסר הכיוון. האם אינכם חושבים שכל יום שהמנהיגות הנוכחית ממשיכה לאחוז בקרנות המימשל רק מחריף את בעיות המדינה ומקשה על מציאת פתרונות?

מפ"ם, שלא נלכדה בפח ה"אחדות", ושהעדיפה להישאר באופוזיציה — על אף הביקורת מחברי המפלגה ומחוצה לה — יש לה לדעתי הזכות והחובה לצאת אל העם בעמדות ברורות בנושאים החשובים העומדים על הפרק: להזהיר מהדמגוגים, חסרי התוון וחדלי המעש, שיופיעו מחדש עם סיסמאות קנויות במשרדי הפרסומת ועם מסע השמצות אישיות המשמש הקדמה לחלוקת שלל חסרת בושה.

שמואל קסלו, רעננה

## אשליית שולץ

רבים וטובים במחנה השלום הישראלי תלו תקוות רבות שג'ורג' שולץ יציל את העם בישראל, ויכפה פיתרון על ממשלת הסירוב הישראלית. המציאות, כמובן, שטפחה על פניהם וניפצה את האשליה הזאת. לו באמת ובתמים חפצה היתה ארה"ב לכופף לישראל את היד העיקשת, הרי יכלה לעשות זאת לפני זמן רב ובפרק זמן קצר ביותר, כפי שלמדנו בפרשת ה"לביא" וכפי שלמדנו אחרי מלחמת סואץ בימי שלטונו של הנשיא אייזנהואר.

נשאלת השאלה, האם אנשי "שלום עכשיו" תמימים, טיפשים, או פשוט לוקים בתסמונת ה"אמריקניזציה" שבה שרויה כל החברה הישראלית, כך שאינם מצליחים עדיין להבין את פשר מערכת היחסים בין ישראל לבין ארה"ב.

כלום סבור מאן דהוא כי המימשל בוושינגטון יתן את ידו לכך שאחת משותפותיו הבכירות באיזור תרד מרמת הגולן ותאות לאפשר לעם הפלשתיני להקים מדינה עצמאית, שלא כהכרח תהיה פרו־אמריקנית? כלום סבורים אנשי "שלום עכשיו" שניתן להפריד בין השתלבותנו באסטרטגיה האמריקנית — עם באמצעות מסירת חלק מהערבה להקמת בסיס אמריקני בו ממוקמת תחנת "קול אמריקה", ואם בהשתלבותנו ב"מלחמת הכוכבים" — לבין הגיבוי והתמיכה שמעניקה ארה"ב לישראל קשוחה, תוקפנית ובלתי מת־פשרת?

זה שנים מתנהלת מערכה עיקשת למען ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת בהשתתפות כל הגורמים המעורבים בסכסוך, לרבות אש"ף. רק אדם המתנהג כסומא בארובה אינו מבחין בכך שארה"ב ממלאת את תפקיד של מכשיל הרעיון, מתוך כוונה ברורה למנוע את שיתופה של בריה"מ בפתרון הסכסוך ובהבאת שלום כולל ואמיתי לאזורנו.

אנשי "שלום עכשיו", שברובם המכריע הינם אנשים פטריוטים, חייבים להבין כי הישועה לא תבוא מכיוונו של המטרון שולץ, כי אם מכיוון מנוגד לגמרי — מתוך מאבק עיקש ונמרץ לשחרר את העם בישראל מהקונספציה הכוהנית הקושרת אותנו בקשרים אסטרטגיים עם ארה"ב ומנציחה בכך את הכיבוש.

מוטי אישיאיר

## באוהלי כדורגל

קראתי בעיון רב את מאמרו של גדי יציב על פרשת אלי אוחנה ויש לי מספר השגות:

את הרצון של ההתאחדות לכדורגל להצליח באוקיניה מכנה יציב "אובדן פרופורציות מדהים": "זהו בסך הכל משחק". אם כך, מדוע אינך תוקף במרורך את החשיבות הרבה שמעניקים לספורט, הן במוסדות הציבור והן בכלי התקשורת, חשיבות מרובה שאותה צריך לכנות "אובדן פרופורציות".

דבר שני: גם אני כישראלי מעוניין בהצלחת ישראלים בחו"ל בכל שטחי החיים, וגם בספורט, אולם אין לנהוג מנהג איפה ואיפה בין ספורטאים ואמנים לבין שאר המקצועות. אלי אוחנה, כהגיעו לגיל 18, לא כישראלים רבים אחרים — המשיך לשחק כדורגל, ואת שירותו הצבאי הוא עושה בסגנון "ישראבלוף": כאשר בני גילו נלחמו בלבנון, הוא שיחק כדורגל להנאתו ולפרנסתו. בגמר "שירותו הצבאי" מר אלי אוחנה לא יוצא כשאר בני גילו לחודש מילואים, שמנתק אותו מהחיים המשפחה, אלא ממשיך לשחק כדורגל להנאתו ולפרנסתו. דוגמה לעיוות: עבדך הנאמן, בזמן לימודיו היה צריך לשרת שירות מילואים שנתי, ללא כל התחשבות בכך שהוא סטודנט להינוך ולהיסטוריה, ואני בטוח שתסכים איתי על חשיבות מקצוע החינוך. דוגמאות כאלה לא חסר. למה רק את אלי אוחנה צריך להבין כאשר הוא "נאלץ לסכן את מלום נעוריו"? למה לא צריך להבין את הרבים המתנתקים מחלומות נעוריהם ופרנסתם למען שירות המדינה?

אלי אוחנה קיבל הקלות רבות מהמדינה כדי שיוכל לפתח את כשרונו, ובעוד חיילים נלחמו וסיכנו את חייהם, הוא "הרג את עצמו באוהלי כדורגל"; כעת, כאשר מגיע הזמן להחזיר את החוב, הוא מתכחש למה שקיבל ברוחב־לב, ואת המעט שהוא צריך לתת — הוא מסרב לתת.

אם מר אלי אוחנה שחקן טוב, הרי נסיעתו לאוקיאניה לא תסכן את הקריירה שלו (ראה מקרה רוני רוונטל, ראה מקרה שחקני אוסטרליה שברחו מקבוצותיהם באירופה כדי לשחק למען מדינתם).

עקיבא אזולאי, ניר דוד

## בשידור חוקר

בתגובה לידיעה של הכתבת דורית גפן "פושעים חופשיים" ("על המשמר", 2.3.88), המתייחסת להצלחת תכנית הטל־וויזיה "בשידור חוקר", ברצוני להבהיר כי יחידת המדען הראשי של משרד המשטרה אכן בדקה מבחינה סטטיסטית את אחוזי ההצלחה של התכנית "בשידור חוקר".

מבדיקת שבע התכניות הראשונות שהוצגו במשך כשנה (עד כה הוצגו תשע) מתברר, כי התוצאות שהושגו הן מעודדות: מתוך 28 מקרים שהוצגו נפתרו 9 מקרים, שהם 32% מכלל המקרים שהוצגו. יצויין, כי במדינות אחרות בהן קיימות תכניות דומות תקופות ארוכות הרבה יותר מאשר בארץ, שיעורי הגילויים הם דומים. יתירה מזאת, נמצא כי שיעור הצפייה בתכנית בישראל גבוה באופן משמעותי מאשר במדינות אחרות.

עוד נמצא, כי גם שיעור ההיענות של הצופים בארץ גבוה יותר מאשר בחו"ל: בארץ נענו לפניות המשטרה בממוצע 33 איש לכל 100 אלף צופים, לעומת 1.5 איש לכל 100 אלף צופים בגרמניה, שוויץ ואוסטרליה.

מכל הנאמר לעיל, אין ספק כי יש מקום לאופטימיות לגבי סיכויי התכנית להשיג את יעדיה, הן בתחום הרחבת שיתוף הפעולה בין המשטרה לבין הציבור והן בתחום גילויי העבריינים.

נחום שקד (מגדל),
דובר משרד המשטרה

## ליד החלון

יש משהו בשירות השלטונית, בתאוות הכוהניות האוחזות בנושאי המשרות הציבוריות־ממלכתיות, הגורמת להם, במצבים בלתי חזויים, לתחושה של יתר־כוח, לאובדן זמני של כושר השיפוט, לאיזו מין אוטוריות.

יצחק שמיר משמש דוגמה טובה לכך. כמו הקיסר הרומי נירון, עומד שמיר ליד חלון לשכתו בקריית הממשלה בירושלים, מורט על מיתרי שפמפמו כשחיוך נסוך על פניו — ובשטחי האימפריה הכבושים נישא נס המרד והבעירה לוחשת במלוא עוזה. לאפו של נירון שמיר לא מגיעים הריחות הבלתי נעימים. הוא — ממשיך לחייך ולהעביר אצבעות על קצות השפם. השאלה היא, עד מתי.

אבי גרין, תל־אביב

## מחמת הבלבול

ממש כאב לי לקרוא את פסיקת אשר שילוני, כי מפ"ם ("על המשמר", 29.2.88) תקבל את הכרעת מפלגת העבודה אם להפריד או להצמיד את הבחירות הבאות לכנסת ולרשויות המקומיות. מי אמר? הלא ידוע כי הסניפים בתוך עצמם טרם שאלו את השאלה הזאת.

הוועידה העשירית תכריע בנושא זה, ככבל נושא, אם נלך בעקבות אחרים או נשמור לעצמנו את זכות ההכרעה. לשם מה הוועידה כנציגת הגוף הבוחר — החברות כולה — אם לא גם לשאלה פוליטית מובהקת זו תתייחס?

אך אלה דברים פורמליים. העיקר הוא השאלה איך נוכל לשכנע ציבור בוחרים חדש, וזה עשרים ושלוש שנים לא ידע את מפ"ם, ללכת בבת־אחת לקלפי עם פתק מ ביד שמאל (לכנסת) ופתק "אמת" ביד ימין (לעירייה)? איך נוכל להבטיח כי הבוחר לא ישים פתק "אמת" בשתי מעטפותיו מחמת הבלבול? כי אם הוא יותר בענייניים מדיניים, יוכל להצביע למען וייצמן לכנסת ולא יסבול מצפונית.

אם מפלגת העבודה תרצה שהבחירות יתנהלו ביחד, תהיו בטוחים כי היא לא תאפשר, מצידה, שמפ"ם תרוץ לבדה בשני המישורים — למה לה להפסיד גם את בוחרינו מוניציפלית, כאשר לה, כאמור סיכוי להרוויח חלק מהם, מחמת הבלבול, אף במישור הכנסת?

לכן, אין מנוס. המשחק יקר מכדי שלא נהיה מוכנים להקריב למען הצלחתנו בבחירות לכנסת מעל לכל. על מנת להבטיח כי נהנה מהצבעה מירבית, אל לנו לבלבל את הבוחר, או לאפשר ל"מפלגת העבודה" להסיח דעתו מאיתנו. עלינו להתייצב בפני הבוחר כבגדינו: אנו, אם אנו רוצים שיתן לנו את כל תמיכתו. ואם לא, ניפרד מהבוחר ומן הכנסת גם יחד.

עו"ד אהרון בן יוסף, ראשל"צ

# גידול חד של 93% ברווחי הבינלאומי

● ההפרשה לחובות מסופקים גדלה ב־956% ● יו"ר הדירקטוריון: אי־אפשר לנהל משק בשיעורי ריבית גבוהים כאלה

גידול חד של 93 אחוז נרשם ברווח הנקי של הבנק הבינלאומי ב־1987, והוא הסתכם ב־39 מיליון ש"ח — וזאת לאחר הפרשה גדולה ביותר לחובות מסופקים, מיליון ש"ח. יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, עו"ד יגאל ארנון, אמר אתמול במסיבת עיתונאים עם הצגת המאזן, כי בתחילת 88 עדיין אין הרעה משמעותית במצב הבנק לעומת 87, אך לדבריו על המערכת הבנקאית להיערך להשפעה מתמשכת של האירועים בשטחים, ואי־אפשר לנהל משק בשיעורי ריבית גבוהים, כפי שקיימים כיום".

בשנה שעברה נרשם גידול בכל מגזרי הפעילות של קבוצת הבינלאומי. הרווח לפני מס הסתכם ב־103 מיליון ש"ח והמסים על ההכנסה היוו כ־59 אחוז מהרווח, לעומת כ־73 אחוז ב־86. התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה ל־13.3 אחוז, וראשי הבנק ציינו כי בחמש השנים האחרונות נשמרה יציבות יחסית בתחום זה והבנק הציג תשואות גבוהות על ההון העצמי. ההון העצמי גדל בכ־[illegible] אחוז והסתכם ב־332.5 מיליון ש"ח, וסה"כ המאזן גדל בכ־9 אחוזים, ל־5.3 מיליארד ש"ח. גידולים נרשמו גם בהיקף הפקדונות של הציבור ובהיקף ההלוואות לציבור.

כאמור, בהפרשה לחובות מסופקים נרשם גידול תלול והיא הסתכמה ב־44.3 מיליון ש"ח, לעומת 4.6 מיליון ש"ח ב־86. לדברי ארנון, בתחילת 87 היתה הנהלת הבנק אופטימית יותר ביחס לחובות המסופקים, ובמחצית השנייה של 87 השתנתה המגמה. לדבריו, קצת למעלה ממחצית מההפרשה בשנה שעברה נעשו מטעמים של שמרנות יתרה, ומדובר בעיקר בלקוחות גדולים. לדבריו, לקוח אחד שבגינו הופרש סכום של 10 מיליון ש"ח, ומדובר בלקוח של כל הבנקים הגדולים. ארנון גם הוסיף, כי למינוי להנהלת היו"ר, לפני כשנה, היתה השפעה על היקף ההפרשה לחובות המסופקים. הפרשה נוספת של 1.6 מיליון ש"ח נרשמה בסוף 87 לאור הערכה מחודשת של נכסי הבנק.

ראשי הבנק הבינלאומי טוענים כי התופעה החשובה ביותר במערכת הבנקאית היתה הגידול הניכר בהיקף האשראי החופשי בשקלים — ב־50 אחוז ריאלית — של ל־10 מיליארד ש"ח. להערכתם, גידול זה איפשר את השיפור ברווחיות המערכת למרות הירידה במרווחים הפיננסיים.

ארנון אמר עוד, כי על הבנקים להתאים למצב שנוצר במשק בעקבות האירועים בשטחים. "אנחנו צריכים להיות זהירים יותר, אבל אין פירוש הדבר סגירת ברזים [illegible] הבנקים, בגלל שצופים שנה קשה", אמר ארנון. "אני אתפלא אם 88 תוכל להיות בנתונים טובים כמו 87".

אודי נחשון

## יגאל ארנון: "לא לחצתי"

ד"ר יגאל ארנון
"רק הייתי נוכח"

יו"ר הדירקטוריון של הבינלאומי, עו"ד יגאל ארנון, ניהל את מסיבת העיתונאים שבה הוצג מאזן הבנק ביד רמה ומנכ"ל הבנק, שלום זינגר, קיבל רק דקות מעטות של זכות הדיבור. ארנון הזכיר לנוכחים, כי הוא בא למעשה מענף הביטוח (בזכות אחזקותיו בקבוצת הביטוח של "כלל"), אבל הוכיח בקיאות רבה בענייני הבנק.

לפני מספר חודשים, כאשר הוחלט להגיש נגד ארנון כתב אישום על חלקו ב"פגישה הלילית", הוא ביקש להתפטר מ־תפקידו כיו"ר הדירקטוריון, אך הדירק־טוריון דחה את בקשתו. בתשובה לשאלה, אם יחזור ויגיש את התפטרותו, אמר כי יש להשאיר את השאלה הזאת למועד מאוחר יותר במהלך המשפט. הוא ביקש שלא לטעון לחפותו בעיתונות, כדי לא לפגוע בתקינות המשפט, אבל אמר כי הוא "יוצא מתוך הנחה שלא יורשע".

לדבריו, גם הפרקליטות טוענת שלא עשה דבר במהלך הפגישה הלילית, אלא רק נכח בה ורשם פרוטוקול. "אמרתי לבית המשפט, שמכתב האישום עולה שלא ידעתי מה קרה לפני הפגישה. אומרים שכולם לחצו והכוונה ללחץ שהפעילו משתתפי הפגישה על אוולאי לחזור בו מערעורו נגד ח"כ עמר — א.ג., ואני זכאי לדעת במה לחצתי", אמר ארנון.

א.ג.

## לשם התחמקות ממס וריבית גבוהה יותר

# כל העם — מנהלים

באחרונה התקיים בירושלים אחד מהכנסים "הכלכליים" הגדולים ביותר, הנערכים בארץ, לפחות מבחינת מספר המשתתפים בו — כנס סוכני ביטוח חיים, בהשתתפות כ־1,100 סוכני ביטוח מכל רחבי הארץ.

ברוך כלל עוסק כנס זה, המתקיים אחת לשנה, זו השנה התשיעית ברציפות, בעיקר בנושאי שיווק ומכירות, תוך התמקדות וחידושים בענף. הפעם סערו הרוחות בקרב סוכני הביטוח. ב־1 במארס יכנסו לתקפן התקנות החדשות, המבטלות את הסכם ח"ץ שהיה קיים בין האוצר לבין חברות הביטוח זה כ־30 שנה, לפיו התחייב משרד האוצר למכור לחברות הביטוח, בתמורה לפוליסות ביטוח חיים שנמכרו, אגרות־חוב ממשלתיות מיוחדות, שנתנו ריבית צמודה של 5.2%. בהגיע האגרת לפרעון, כעבור 17 שנה, היה האוצר מנפיק במקומה אגרת חדשה באותם התנאים. הסדר זה איפשר לחברות הביטוח להבטיח הצמדה מלאה בריבית מובטחת לטווח ארוך.

ע"פי ההסכם החדש, שלמעשה נכפה על חברות הביטוח ע"י האוצר, יימכרו החל ב־1 במארס שני סוגי פוליסות ביטוח חיים: האחד יהיה בדיוק כמו הפוליסות שנמכרו עד כה, אך בריבית של 4% בלבד. משמעות השינוי היא עליית מחירי ביטוח החיים ב־17־4 אחוזים, בהתאם לאורך תקופת הביטוח. הסוג השני ייקרא פוליסה "משתתפת ברווחים". מחציתה תושקע באגרות מן הסוג הישן, בריבית של 5.2%, והמחצית השנייה תושקע בשוק ההון ע"פי מיטב שיקול דעתן של חברות הביטוח.

משרד האוצר מגדיר את הפעולה כהמשך המגמה של רפורמה בשוק ההון, שהחלה לפני כשנתיים. להערכת האוצר, תוכלנה חברות הביטוח, באמצעות התכנית המשתתפת ברווחים, להשיג תשואות גבוהות יותר מאשר במסגרת התכנית הנוכחית.

### איתרו את הפירצות

חברות הביטוח והסוכנים אינם מאושרים מן ההסדר החדש, אם לנקוט לשון המעטה. חלק מסוכני הביטוח כבר איתרו את הפירצה בהסדרים החדשים. מסתבר שהשינויים יחולו לגבי פוליסות וולונטריות בלבד, מן הסוג שנוהגים לעשות משקי־בית ועצמאים קטנים, בעוד הפוליסות ה"כבדות" באמת, פוליסות ביטוח המנהלים, שמטבען נמכרות דווקא לשכבה המרופדת בלאו־הכי, תמשכנה להימכר בתנאים הישנים. בתגובה לתמיהה על האפליה בין סוגי צרכנים שונים לגבי אותו מוצר נענינו ע"י דובר האוצר בתשובה מתחמקת, לפיה "הזהירות מחייבת ביצוע השינויים צעד אחר צעד, תוך בחינה של התהליך", טוענים הסוכנים.

ביטוח המנהלים משמש כבר שנים רבות כאחד ממיפלטי המס המוכרים במשק. חלק מן המיפלטים הם במסגרת החוק; חלקם תוך עבירות על החוק, ותוך העלמת עין של משרד האוצר בנימוק של מחסור בכוח אדם.

### מקלט מס

המיפלט ה"חוקי" לכאורה הוא העובדה שהסכומים המתקבלים בעת פדיון הפוליסה, והעולים על ערך הפיצויים המגיעים לעובד כדין, ואשר על פי דין היו חייבים במס, הופכים לכספי תגמולים פטורים ממס. לדוגמה, אדם שרכש פוליסה בגיל 30 והוא בעל משכורת של 2,500 ש"ח לחודש צובר, עד הגיעו לגיל פרישה, 21,500 ש"ח מעבר לסכום הפיצויים, סכום שבכל קופת פיצויים אחרת היה מחייב אותו בתשלום מס מלא. כאמור, בתכניות ביטוח המנהלים הסכום הזה נזקף ע"ח התגמולים, שלכאורה הם פטורים ממס.

וכאן מגיעים לנושא כו דישים כבר שנים רבות — העבירה בריש גלי על ההגבלה הקובעת הפרשה בתשלום תגמולים רק עד 5 אחוזים מהשכר. חברות הביטוח והסוכנים דוחים את הטענה על הסף, בנימוק שבמקרה כזה על המעביד לבצע תיאום מס בסוף השנה, והאחריות היא שלו בלבד. בפועל, לא מתבצעות התאמות כאלה ומי שמשלם את המחיר, כרגיל, הוא אוצר המדינה ובאמצעותו — אלה שאינם נהנים מהסדרים כל־כך מתוחכמים.

### 80% מעל למותר

התהליך מתבצע כך: בתאריך רכישת הפוליסה נעשים חישובים לגבי ההפרשות המותרות לצרכי פיצויים, תגמולים ואובדן כושר עבודה. מאותו רגע ואילך הפוליסות צמודות למדד ולא לשכר. מפעם לפעם נעשית בדיקה ע"י סוכן הביטוח. אם השכר עלה מעבר לעליית המדד — מבצעים מה שקרוי "התאמת משכורת", דהיינו התאמת ההפרשות לגובה המשכורות. כיוון שסוכן הביטוח הוא יוזם הפעולה, ההתאמה נעשית בדרך כלל רק כשהשכר עולה. כאשר השכר נשחק — ממשיכים להפריש לאותן הפוליסות סכומים גבוהים מעבר למה שמתיר ה[illegible] בשיא שחיקת השכר, בסוף 1985, נמצאו פוליסות ששולמו בגינן הפרשות עד [illegible] מעבר למותר בחוק. עכשיו, כאמור, ה[illegible] האוצר שפוליסות ביטוח החיים הן [illegible] גדולה מדי מצד האוצר לאורחים [illegible] להניח לחברות להילחם בשוק פרוע יותר [illegible] ההון. מי שעלולים להיפגע מכך הם [illegible] אותם משקי־בית ועצמאים הרוכשים [illegible] הביטוח על מנת לקנות לעצמם את [illegible] הנפשי לעת זיקנה.

האוצר לא עמד בלחצן של קבוצות [illegible] שייצגו את המבוטחים בביטוחי המנ[illegible] והחליט להמשיך את הנפקת [illegible] המיוחדות דווקא לקבוצה זו. מעתה לא [illegible] שהם יקבלו את הטבות המס, אלא מעבר [illegible] — יזכו גם בהנחות גבוהות על [illegible]

### פיקוח רופף

יו"ר לשכת סוכני הביטוח, אברהם [illegible] עומד על היבט נוסף של ההסכם. לא [illegible] שהמבוטחים ממשיכים לקבל את ההטבות [illegible] כי גם אם יבוצעו שינויים בעתיד, [illegible] שירכוש עכשיו ביטוח מנהלים יבטיח [illegible] את תנאיה המשופרים של הפוליסה לכל [illegible] תקופת הביטוח. אם לקופות הפנסיה [illegible] האוצר ריבית גבוהה יותר, הרי שבכל [illegible] לשנות כהן את תנאי הריבית, בעוד ש[illegible] האגרות הנמכרות לחברות הביטוח [illegible] ניתנות לשינוי, כך שההטבה מובטחת [illegible] לשנים הבאות, עד לתום תקופת הביטוח [illegible] הנקובה בפוליסה.

הפיתרון שמצאו סוכני הביטוח הוא [illegible] מעתה ואילך כל פוליסה תימכר [illegible] ביטוח מנהלים. המעקב המינהלי [illegible] להתבצע, כדי לוודא שאכן הפוליסה [illegible] ביחסי עובד־מעביד, הוא כה רופף [illegible] היום נקטו חלק מן הסוכנים ב[illegible] לקוחות מתוחכמים, בשיטה זו [illegible] ערכי פדיון משופרים, מה שהיה [illegible] יהפוך לכלל.

החשש שמא המפקח על הביטוח [illegible] בעבירות מסוג כזה ביד קשה, [illegible] רבי משמעות. רוב סוכני הביטוח [illegible] בזלזול לגוף הזה, בעיקר אם נזכר [illegible] פועלים ללא רישיון, דבר המהווה [illegible] החוק. "אם המפקח לא מגלה אותנו [illegible] רוצה שהוא ידע גם מה אנחנו [illegible]"

העורך הכלכלי: צבי טימור



# שם המשחק — להרוויח זמן

אם היצוא הישראלי ייפגע כתוצאה מאירועי השטחים, פיחות השקל לא יעזור להרחבתו. עקרות הבית בקופנהגן לא הפסיקו לקנות תוצרת ישראלית בגלל מחירה הגבוה, אלא בגלל המוניטין השלילי של המדינה.

אם החברה האמריקנית מפנסילבניה הפסיקה הזמנות יצוא וכותבת כי "בעקבות הצעדים שננקטו על־ידי־ממשלתכם ברצועת עזה ובגדה המערבית, אנו מעדיפים שלא לעשות עסקים עם ישראל", שום פיחות של המטבע לא יועיל לשינוי ההחלטה.

אם התיירים מבטלים את הזמנותיהם לחודשי האביב, הם עושים זאת בגלל המצב של חוסר ביטחון לבקר בירושלים ובבית לחם, לא בגלל העובדה שבתי המלון שם יקרים מדי. אם תושבי השטחים רוכשים פחות מתוצרת ישראלית בכ־50 מיליון דולר לחודש, ואם לא מגיעים לעבודה בישראל, גם הם אינם פועלים כך משום שמחיר השקל גבוה מדי.

אירועים אלה אינם קשורים בכלכלה, אך הם קובעים את המצב הכלכלי ועשויים להשפיע על תקבולי מטבע החוץ של המדינה בחודשים הקרובים.

אם תקבולים אלה יירדו ב־100 מיליון דולר לחודש, יתבטא הדבר במאזן התשלומים של המדינה. עד עתה הסקטור האורחי מכר מטבע־חוץ לבנק ישראל. בעתיד עשויה להתגלות תופעה הפוכה, והסקטור האורחי ירכוש נטו מט"ח מבנק ישראל. היתרות יתחילו לרדת. תוך חודש חודשיים תתערער הרגשת היציבות. אם תיווצר אווירת משבר, הסקטור הפרטי יתחיל לרכוש מטבע־חוץ לא רק לצרכי מימון היבוא, אלא גם ממניעים ספקולטיביים, ואז האזילה תגבר ותיהפך לזרם חזק, בדומה לשטף המים לאחר פתיחת הסכר על הכנרת.

### פיחות גורר פיחות

התעשיינים, המלונאים והחקלאים ידרשו בצדק פיצוי בגין הנזקים הכלכליים שייגרמו להם, שאינם תלויים בהם אלא במדיניות הממשלה. הדרך הסבירה לפיצוי כזה תיראה בעיניהם פיחות השקל. בדרך זו יקבלו יותר שקלים עבור פחות דולרים. הם שוכחים בשלב זה כי ה"יותר שקלים" יהיו שווים פחות. הם יהיו שווים פחות דולרים, אך יהיו גם שווים פחות שקלים ישנים. למרות שפיתרון זה מדומה, הוא מאפשר להם, כך הם סבורים, לגלגל את ההפסדים לעתיד, אולי להרוויח משהו בין מועד הפיחות לבין מועד תשלום הפיצוי. ולאחר תשלום הפיצוי בגין הפיחות הקודם, ידרשו לבצע עוד פיחות ולאחר מכן עוד אחד. הפרשי הזמנים בין הפיחות לבין הפיצוי יתקצרו וילכו. שיעורי הפיחותים שיידרשו יגדלו וילכו. באינפלציה שתתפתח יימחק ההפסד ואפשר יהיה להתגלגל במים העכורים של האינפלציה, בה שוב אין צורך להוכיח כדאיות כלכלית.

גם הכלכלנים ינסו לפתור את הבעיה בכלים כלכליים, כיוון שזה התחום בו הם מתמצים ויכולים לפעול. אולם הבעיה נוצרה לא בתחום הכלכלה, ולכן הפיתרון לכך הוא בתחום הפוליטי, בהפסקת אירועי השטחים ע"י מו"מ בסיוע שולץ, או בכל דרך אחרת. אך הכלכלנים יטענו כי נוצרה בעייה כלכלית. הבעיה היא, שיש פחות הכנסות במט"ח. הגרעון במט"ח גדל. לכן יש לייקר את מחיר המט"ח, שיקנו פחות דולרים בארץ, ויש להוזיל את השקל, על מנת שימכרו את המוצרים יותר בזול.

פיתרון מוצע זה היה נכון, אם הקשיים ליצוא היו נובעים מבעיות כלכליות. אולם הוזלת המוצר לא תשנה את התנהגותו של היצרן מפנסילבניה או של עקרת הבית בקופנהגן. הם, כאמור, הפסיקו לרכוש את המוצרים לא בגלל מחירם אלא בגלל המוניטין הרע של מוצרים מישראל, בשל הפרסומת השלילית שישראל מקבלת בטלוויזיה ובעיתונות. כלומר, אם הכלכלנים היו מנתחים נכון את הגורמים, היה עליהם להציע פתרונות כגון להפסיק את הוצאות העיתונות בחו"ל ולאסור על רשתות הטלוויזיה להקרין קטעים על ישראל. אולם כלים אלה לא נמצאים באמתחתם, לכן הם יטפלו באותם הגורמים בהם הם שולטים.

### פיתרון כלכלי לבעיה מדינית

פיתרון אפשרי נוסף, להפסיק את האירועים שמוציאים שם רע לתוצרת ישראל, גם הוא איננו בתחום הכלכלי, אלא אצל שמיר, פרס, שולץ וחסיין ואחרים.

לפיכך, בחודשים הקרובים יגברו הלחצים לבצע פיחות. ברונו למור הניסיון יעמיד כתנאי את עיקור השלכות הפיחות מתוספת היוקר. לא מן הנמנע כי בעקבות הפסדי "כור", שיגיעו השנה ליותר מ־100 מיליון דולר, ייאלץ קיסר להסכים לכך במסגרת עיסקת חבילה כלשהי, יחד עם יישום המלצות ועדת זוסמן והסדרת הסיוע לקופת־חולים. והסדר עשוי לקבל אופי של שינוי בהסכם תוספת היוקר. יתכן כי שיעור הפיצוי יוקטן מ־80־70 אחוז ל־70־50 אחוזים, או שאחוזים מסויימים יעוקרו, כפי שהיה בינואר 1986.

בהנחה שהבחירות תתקיימנה במועדן, המועד הפוליטי המתאים ביותר לפיחות כזה, אולי המועד האחרון לפיחות מתוקן, הוא חודש אפריל. מאוחר יותר, לוח הזמנים הפוליטי לא יאפשר לבצע הפיחות, בשל הסיכונים הפוליטיים והאשמות בערעור היציבות. פיחות כזה, כאמור, לא יענה על הבעיות ולא יפתור דבר לאורך זמן, אך יאפשר להרוויח זמן. וזמן הוא כסף לא רק בארצות הברית של אמריקה: זמן שווה כסף גם בישראל. הממשלה צריכה להרוויח זמן עד ראשית נובמבר. לאחריו ידיה שוב לא תהיינה כבולות והיא תוכל לנקוט את האמצעים שיראו לה. לכן הפיחות במועד האמור מהווה פיתוי, שיאפשר להרוויח את הזמן הפוליטי הדרוש.

למען האמת, עדיף היה למצוא פיתרון פוליטי לבעיות הפוליטיות. 1988 היתה יכולה להיות שנת־שיא בתיירות, ולא השנה הגרועה ביותר. היצוא אמור היה לגדול, ולא לקטון. אולם מדיניותה הכללית וחוסר יכולתה של הממשלה להכריע בתחום המדיני הביא גם את מצב המשק אל סף משבר. ללא פיתרון לגורמי המשבר, המצב המשברי יימשך, גם אם יבוצע פיחות, אך בינתיים מרוויחים זמן.

צבי טימור

## מתחילת השנה

# שחיקה של 3% בשווי הנכסים הכספיים

תיק הנכסים שבידי הציבור (כולל מניות, אג"ח פקדונות שקלים, מניות הסדר) עמד בסוף השבוע על 96.9 נקודות, כלומר ירידה של 3.1 אחוזים מרמתו בסוף דצמבר — כך עולה מחישוב "פעילים", חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת בנק הפועלים. מדד "פעילים" בסוף פברואר 88 זהה לרמתו בסוף יוני 87, כך שכללית ניתן לומר כי בשנה האחרונה לא שפר חלקם של המשקיעים.

כלכלני "פעילים" מציינים, שקיים קושי רב להצביע על סיבות כלכליות ברורות לירידות הרצופות מאפריל 87, שהביאו את שוק המניות לרמתו בפברואר 86. שערי אגרות החוב הצמודות למדד עלו במהלך החודש האחרון ב־21.2 אחוזים ואילו בשערי המניות הבנקאיות שבהסדר חלה עלייה של 3.1 אחוזים. עלייה זו נבעה מעליית שער הדולר, מירידה בשערי הריבית השקלית ומהתחזקות הציפיות לפיחות. "ברור שפיחות לא יבוא לידי ביטוי בעליית ערך מלאה ומיידית בשערי המניות הבנקאיות שבהסדר, ויש להעריך מניות אלו כאפיק השקעה שעשוי להניב, לדוגמה, רווח של כ־9.5 אחוזים במקרה של פיחות בשיעור 10 אחוזים באפריל, או כ־4.5 אחוזים במקרה של פיחות בשיעור של 5 אחוזים. תמורת סיכוי זה משלם המשקיע פרמיה בשיעור של כ־0.3 אחוזים לחודש. פרמיה זו נובעת מההפרש בין התשואה של מניות ההסדר לבין הריבית הניתנת כיום על פקדונות שקליים נזילים".

### מניות האלקטרוניקה ירדו ב־62%

כלכלני "אילנות דיסקונט" חישבו ומצאו, כי מאז שהחלה השחיקה בשערי המניות בבורסה, במאי 87, ועד לשבוע החולף, איבדו מניות הנפט 63.5 אחוז ריאלית משווין. מניות ענף האלקטרוניקה נשחקו ריאלית בכ־62 אחוז, ואילו סיכום הירידה הכוללת במדד המניות הכללי (ללא בנקים שבהסדר) הוא ירידה ריאלית של כ־50 אחוז. הירידה המתונה ביותר נרשמה במניות מוסדות המימון הענפיים — 3.8 אחוזים ריאלית.

### גידול של 217%

בנק לפיתוח ולמשכנתאות, מקבוצת דיסקונט, סיים את 87 ברווח נקי של 3.85 מיליון ש"ח — גידול של 160 אחוז לעומת 86. הרווח לפני הפרשה למיסים גדל בשנה שעברה ב־217 אחוז והסתכם ב־8.75 מיליון ש"ח. ב־87 נרשם גידול בכל פעילויות הבנק, אולם דווקא בתחום המיסוי נרשמה עלייה בהפרשה — 56 אחוז מההכנסה לעומת 46 אחוז ב־86. בהנהלת הבנק מסבירים, כי הגידול בשיעור המס נובע מהשחיקה של יתרת המסים הנדחים, בגין ניכוי האינפלציה, שהבנק היה זכאי להם בתחילת 1987.

נכסי הבנק ירדו בשיעור של כ־2 אחוזים והסתכמו בכ־1.32 מיליארד ש"ח. קיטון זה נובע מפדיון אגרות־חוב בסכומים גדולים שהונפקו בעבר ושתמורתן היתה מופקדת באוצר.

אודי נחשון

## פירוק נשק ותעסוקה

תעשיית הנשק בישראל היא מן החשובות והמתקדמות ביותר בעולם. למעלה מ־25% מהשקעות בתעשייה מיועדים לפרויקטים צבאיים, ו־46% מההוצאות למחקר ופיתוח של ישראל מוצאים על פרויקטים צבאיים (לעומת 2% ביפאן, [illegible]). המניות משאבים כה גדולים לתעשיית הנשק יצרו מצב של תלות גדולה של ישראל בחוזי רכש — נאמר במחקר משותף של ארגון העבודה הבינלאומי [illegible] השלכות אפשריות של פירוק הנשק על התעסוקה [illegible] בישראל, [illegible] בארה"ב.

[illegible] מצביע על ריכוז גדול של מהנדסים וטכנאים בתעשיית הנשק בישראל, [illegible] מחבריו, "קליטתם בתעשייה האזרחית [illegible] לעורר בעיות [illegible]

לפי [illegible] מכירות התעשייה הצבאית [illegible] בשנתיים האחרונות, אך במקביל עלה [illegible] הנשק, המגיע עתה ל־600 מיליון [illegible]

באיזור [illegible] מועסקים בתעשיית הנשק כ־33,000 איש ו־48,000 [illegible] 14,000 [illegible] 86,000 [illegible]

המחקר אינו מציין את מספר המועסקים בתעשייה הצבאית [illegible]

[illegible]

## גלגלי הבורסה

# משבר שולץ השפיע

המניות החופשיות סבלו אתמול מהידיעות על משבר ממשלתי אפשרי, העלול להביא להרעת היחסים בין ארה"ב לישראל. ההיצעים במניות החופשיות עלו ל־2 מיליוני ש"ח, בעוד הביקושים הסתכמו ב־1.2 מיליון ש"ח. 129 עלו, לעומת 144 שירדו ו־128 שנשארו בלי שינוי.

בניגוד למניות החופשיות, היה למניות ההסדר עודף ביקוש של 4 מיליוני ש"ח. הביקושים הסתכמו ב־4.3 מיליון ש"ח וההיצעים ב־292 אלף ש"ח בלבד. 12 עלו, 6 ירדו ו־8 נשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100% ועליות עד 2% בנסחרות במט"ח. ירדו עד 3% מסוג "בריח כפולה" ועד 2.5% צמודות לדולר.

במסחר רב צדדי במניות לפני הצהריים נעו עליות השערים בין 0.3% (חברה כלכלית) ל־4.5% (טבע). לעומתן נעו הירידות בין 0.3% (אי די בי פת') ל־2.5% (עלית).

במסחר במניות ב"משתנים" עלו רק 2 שערים (של טבע ב־2.5% ושל חברה כלכלית ב־0.5%). 3 שערים נשארו בלי שינוי (של הסנה, אזורים וקוסמטאות פת 1). הירידות הגדולות ביותר — ב־3.5% — היו בכלל ישראל 10 ובפועלי השקי. המחזור הגדול ביותר — 484 אלף ש"ח — היה בטבע.

מדד המניות ירד מ־78.09 ל־77.15 נקודות, ב־1.63%.

במניות החופשיות בלטו העליות (ב־%): יצהר אופ' (15.1), טופר אופ' (12.3), אוטים (10.1) וציון 1 (10.01). לעומתן בלטו הירידות: ליפשיץ אופ' (−13.9), בולוס אופ' (−13.1). ב־10% ירדו ציקלון 5, ויטלגו 1 ואלקו 01.

במניות ההסדר שמועדן ב־1988 נעו עליות השערים בין 0.2% (פועלים מ' ודיסקונט א') ל־9.1% (פועלים מב'). לעומתן ירדו אי די בי כ' ב־0.2% וכללי ש"ה 7 ב־2.2%. תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 10%.

במניות ההסדר שמועדן ב־1989 עלו דיסקונט א' ב־1.2% ולאומי ב־0.4%. לעומתן נעו הירידות בין 1.1% (פועלים ש' ואי די בי רג') ל־1.6% (פועלים מ'). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 8%.

במניות הבנקים המסחריים שמועדן להסדר עלתה הספנות 01 ב־2.8%. לעומתה ירדו הספנות 05 ב־2.3% וכללי מ"ר 1 ב־0.2%.

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 16.05% ל־19.2%, תוך מחזור של כ־60 מיליון ש"ח.

אתמול לא נערך מסחר במניות "שנהר" לאחר שנציגי ציבור — שמואל הרמן, אבי משיח ועופר אבירן — הודיעו לבורסה על התפטרותם מהדירקטוריון, "לאור ההתפתחויות האחרונות בחברה".

"חברה ישראלית לספנות והשקעות" פרסמה תשקיף להנפקת של אג"ח וכתבי אופציה לציבור ב־100 אלף יחידות, במחיר של 57 ש"ח ליחידה, שבה 60 ש"ח ע"נ אג"ח ו־4 כתבי אופציה. לבעלי מניותיה הקיימים מנפיקה החברה יותר ממיליון כתבי אופציה ללא תמורה.

משכן — בנק הפועלים למשכנתאות הודיע את תוצאות המיכרז הראשון שלה הוצעו לציבור ני"ע בע"נ של 25 מיליון ש"ח. נתקבלו הזמנות בסך 45.7 מיליון ש"ח. המחיר שנקבע הוא 102.5%. תוצאות המיכרז השני היו: הוצעו לציבור 14.4 מיליון ש"ח ע"נ, נתקבלו הזמנות בסך 28.7 מיליון ש"ח. המחיר שנקבע הוא 99.5%.

אלחנן הורוביץ

## השבוע בשוק הסחורות

# מו"מ למכירת תבואות ארה"ב־בריה"מ ייפתח בווינה

נפט — המחירים ירדו חדות בכל שוקי העולם, בגלל עודפי אספקה והעדר איתות מאופ"ק בדבר נכונותו לנקוט אמצעים לשמירה על המחירים. לדעת מומחים, אין להניח שאופ"ק יזום כנס חירום של חברות הארגון לדיון במצב.

למבוכה בשוק תרמו שמועות סותרות בדבר מצב אספקת הנפט בארה"ב. היה שוני בולט בין שני מדדים של האספקה הזאת — בין הנתונים הסטטיסטיים שמפרסמת מחלקת האנרגיה האמריקנית לבין הנתונים של מוסד הנפט האמריקני. חברת הנפט "עראביאן אויל", הנמצאת בבעלות משותפת יפאנית, סעודית וכוויתית, מכרה לחברות יפאניות נפט במחירים הנמוכים ממחירי אופ"ק. כתוצאה מכך הורידו חברות אמריקניות את המחירים שהן משלמות עבור נפט ל־15.5 דולר לחבית.

ניקל — המחירים בבורסת המתכות בלונדון הגיעו ל־11,000 דולר לטונה, יותר מפי שלושה מהמחיר בינואר אשתקד, בעקבות ידיעות שהתעוררו בהפקת הניקל באינדונזיה. סוחרים שהתחייבו לספק ניקל, החליטו לעכב את האספקה, בתקווה שהמחירים יעלו עוד יותר. סוחרים אלה ישלמו קנס של 150 דולר לטונה בגין כל יום של איחור באספקה.

מתכות יקרות — היתה ירידה קלה במחירי זהב, פלטינה וכסף.

גרעינים ופולי סויה — ארה"ב ובריה"מ יפתחו החודש בווינה במשא־ומתן לקראת חידוש הסכם לסחר בתבואות, לאחר שהחוזה החמש־שנתי הקיים יפקע בחודש ספטמבר. במסגרת ההסכם הנוכחי, חייבת בריה"מ לקנות מדי שנה לפחות 4 מיליון טונות חיטה ו־4 מיליון טונות תירס. השבוע חלה ירידה ממחירי התבואות, עם היפסק מסע הרכישות שניהלו מנהלי קרנות במשך החודשים האחרונים. מחירי הסויה ירדו בגלל מכירות של כמויות גדולות שביצעו שתי קבוצות מסחר גדולות. מחירי התירס ירדו, למרות שמועות כי בריה"מ מעוניינת לקנות 1.35 טונות של תירס אמריקני, נוסף על מיליון הטונות שקנתה בשבוע הקודם.

קקאו — יצרניות הקקאו וצרכניות הקקאו ניהלו דיונים בניסיון נואש לייצב את השוק שמחיריו מידרדרים במהירות. מאז אמצע ינואר חלה ירידה של כ־15% במחירים והם הגיעו לשפל הנמוך ביותר זה חמש שנים.

הרכישות למלאי הבלימה שהקים ארגון הקקאו הבינלאומי לא הועילו. הייצור השנתי עולה על הביקוש בכ־100 אלף טונות, וכ־750 אלף טונות קקאו נצברו במלאים במקומות שונים בעולם, כשליש מהם במחסני ארגון הקקאו.

אחת הבעיות המקשות על הסדרת ייצור הקקאו הוא העובדה שהיצרניות המובילות, בראזיל וחוף השנהב, זקוקות ביותר להכנסות מיבוא עד שאינן מוכנות לשמור אצלן מלאים לצורך ויסות המחירים. קושי נוסף הוא העדר מתקני איחסון נאותים אצל היצרניות, שבהם אפשר לשמור על מלאי הקקאו שאיננו נמכר במצב טוב.

חנה איש־הורביץ

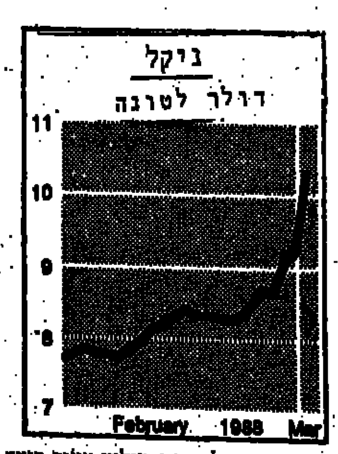


## צריכת אנרגיה

■ בשנה שחלפה עלתה צריכת האנרגיה במשק ב־9 אחוזים לעומת 1986, וזוהי מגמה מדאיגה נוכח הציפיות שמחירי האנרגיה יעלו בעשרות אחוזים בשלוש השנים הבאות — אמר ד"ר צבי דינשטיין, יו"ר המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה.

ד"ר דינשטיין נבחר לעמוד בראש ועד ציבורי, הכולל את מרבית הגורמים במשק האנרגיה, שיפתח מחר במבצע הסברה תחת הכותרת "שימור אנרגיה יעד לאומי". המבצע יימשך כשנה ויתמקד בהדרכה לייעול השימוש באנרגיה.

דינשטיין מסר עוד, כי בשנה שעברה עלתה צריכת החשמל הביתי בכ־13 אחוז וצריכת הבנזין ב־11.7 אחוז.

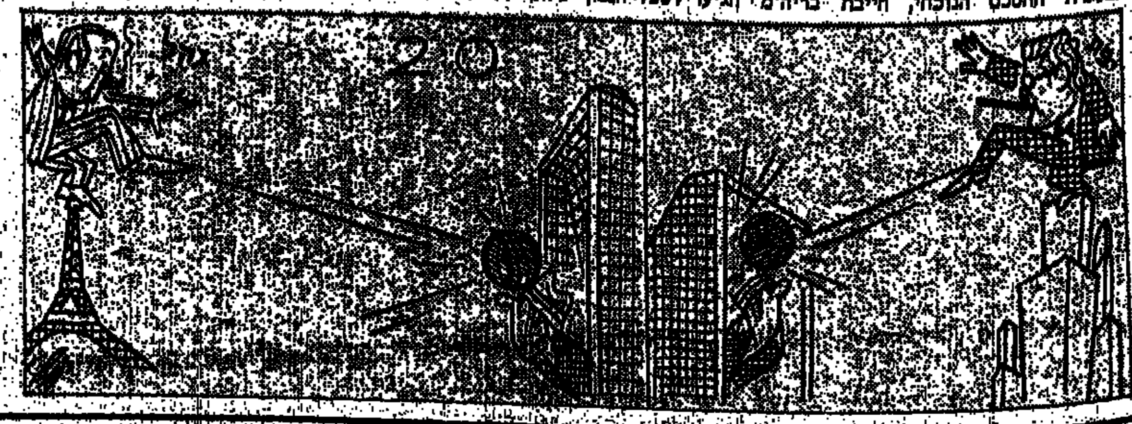

## תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

**מבט ראשון**

# בני־אדם כמספרים

## חיים מאור במוזיאון ישראל: „פני הגזע ופני הזיכרון"

**דורית קדר**

שער יסורים ראשון הנו הטרילוג — מעין עבודות ענק דמויות טריפטיכון מקבלת את הצופה טריפטיכון זעיר של האם כמו של האב תוחמים את העבודה המרכזית. האם כמו האב מוצגים בעירום בתנוחה של הונוס פודיקה, הונוס המבויישת המכסה על מבושיה.

זרם אסוציאטיבי קלאסי מתחיל לפרוץ קדימה, אלא שישנן אף קונוטציות מתחום אחר. הקשתות הכחולות מציינות קדושה, כחול של מלכות נוצרית ואולי כחול של בתי־הכנסת באירופה המזרחית: הפרונטליות של הדמויות מוסיפה לניחוח של איקונה, מוטיב אשר מנוגדים לו, אלא שהדברים יכולים בדיוק לסמל את ההיפך: האב והאם מוצגים אף מהצדודית ומהחזית ובכך מעוררים מחשבות על נאשמים, בתי־מעצר, ממסודרי המענים המק־צועיים. אף הטיפול הצורני בגרסות מורה שאין כאן אלילים אלא בני־אדם שצורתם החיצונית אינה עונה על קריטריונים אסתטיים מוחלטים אלא כפשוטם על הרש.

ההסתכלות עמוקה יותר מגלה, שבעבודה על ההורים הדמות העירומה שונה מהדמות הנראית כקלסתרון. בעצם הונוס הפודיקה היא — האמן עצמו ובמקרה של העבודה הנסובה על האם, אולי מדובר ברמות אשתו. בלבול היוצרות כאן אינו מקרי ועל־כך תעיד העבודה המרכזית, העשויה קרשי הוזה ומתארת ארבעה פנים — אלו של ההורים, של הבן ודמות בהירה שיותר מאורח מתברר שאינה אלא סנה — בירגיט הארית... בתוך תכורה זו משתלב אף מיספר של מחנות ריכוז — 78446. מיספר יבש שאינו אומר מאומה, אלא לגבי אותו אדם שהמיספר אמור היה לזהותו. בני־אדם כמספרים ואמנם דווקא עצם יכולת התזוזה של הקרשים גורמת לתזוזות המיספר ואפיוני הפנים. תוצאה של משחק מסוכן שכן הקורבן של אתמול עלול להיות סטור והמקריב עלול להיהפך מצידו לקורבן, והכל תלוי בהווה קלילה של מיספר הנראה תמים למרי.

הצופה ממשיך ונתקל בתיבה שכנראה היא. תיבת פנדורה המאכלסת קטיפה שחורה ואטומה באמצעיתה, כאשר צדדיה עשויי הפח מורים את דיוקן האמן — חיים בנימין מצד אחד מביט בדיוקן של סנה בירגיט. הטיפוגרפיה עצמה מצביעה על הבדלי העולמות. הכתיב העברי בסגנון האשכנזי מורח אירופאי מעומת עם הכתיב הגוטי הגרמני. מה אכן יעשו שני הבנים, האחד של הקורבנות והשניה של המקריבים. האם ימשיכו להביט האחד ברעהו ללא העלאת סברות נוראות כמו „אולי אביה הוא שרצח את אבי, משפחתי, עמי...? או לחלופין יתבוננו ויראו בני־אדם בשר ודם עם תכונות טובות ועם תכונות רעות, בנים לנסיבות, אנשים חלשים שנסחפו אחר מאורעות. צדודיות המשתתפים נוגעות קמעה בקו התוחם את המשטח השחור, הם על פני התהום, על פני התיבה הזו, שעם פתיחתה שדים ושטנים נוראים יפרצו ממנה והמה עלולים לפגוע בשלמות המנטלית של הדיוקנאות הדוממים והשלווים כל־כך...

ב„דרך היסורים הזו" נכון שלב שני והוא — פני הגזע. מסדרון של קלסתרים שמיים ואריים מביטים כלפי חוץ. מי הוא השמי — אולי ניתן לראות זאת על פי האף ומי הוא הארי — גם ניתן לראות זאת על האף. בכך כמובן, אין רע שכן לכל קבוצה אתנית יש תווים משלה (ואולי כוונת האמן לטשטש את ההבדלים), מורה כאן שהוא עדיין חייב לעבור קתרזיס נוסף על מנת שלא להתבייש באיפיוניםו הבעיה הנה הערכיות הצמודה לתווים, לקביעת טוב ורע. הרי כל בעל חיים וכל יציר הנו גם תוצר של נסיבות גאוגרפיות והכוללות תנאי חלל, זמן וסגנון חיים. כך גם בני־אדם מפתחים איפיונים ותווים חיצוניים על פי נסיבות חיים משך מאות בשנים. בכך אין פגם וההליך הוא טבעי, אלא שמה שאינה אנושית הינה כאמור, הקביעה הערכית, סיוג הארם על פי איזה קוד הירארכי הקובע מי עליון ומי תחתון... קביעה נוראה שהיא בעצם בשורש כל זוועות הטבח, מאז ימי קדם.

הכפייתיות שבקביעת ההיראכיות מורגשת מאוד במעברים של ציור אותם פנים על גבי העצים. חומר פגיע, אורגני, נתון ליצר ההרס של הזמן ודינמיקת החיים בכלל, מאכלס בתוכו, כמו כל דבר אחר, הן את החיים והן את המוות. תחילה הדמויות בהירות וברורות למרי, אך בהדרגה הן נעשות מטושטשות יותר, שבירה שפירוק וניתוץ אוחזים בן, הן נעלמות ועם היעלמות חוו גם הצופה אינו מסוגל לראותן יותר. היעלמות שפירושה כאן מוות, באה כד בכד עם הפיכתן לחלק מהזיכרון והרי הזיכרון תלוי בכל אחד ואחר...

השער האחרון הנו תיבת התהודה. הצופה נכנס לחדר חשך ומוזמן לשבת על כיסא הנאשמים, כאשר בעורפו ספסל של המאשימים הפוטנציאליים... לא נעים, ובייחוד עקב העובדה שאינך בודד במערכה. שיכפול אינסופי של השתקפויות בבואתך ניבט אליך והרי אין הוא אלא אשליה. לא ניתן לנגוע בו. יש לו אולי, אותה ממשות כמו לאותן דמויות שנעלמו אט־אט. ואולי אותן בבואות של עצמיותך תוהות אם אתה נאשם או מאשים פוטנציאלי? אסוציאציות לגבי הכאן והעכשיו עולות מידית — כל המחשיב עצמו עליון טומן בתוכו את זרעי התחתון של מחר.

תערוכה אינטלקטואלית ואיכותית, המומלצת מאוד לראייה.

חיים מאור במוזיאון ישראל

(צילום: בועז לניר)

**אופרה**

# הפיראטים מן הדרום

## „הפיראטים מפנזאנס" בביצוע החוג לאופרה קלה בנגב

**יוסי שיפמן**

הסיפור הוא סיפור הצלחתם של הד"ר אד שמיין וחבריו להפוך נוסטלגיה אנגלו־סקסית וכולם תושבי באר־שבע רבתי גילו געגועים עזים לאופרטות האנגליות של הצמד המפורסם גילברט וסאליוון. לפני שמונה שנים בעומר הוקם „החוג לאופרה קלה בנגב". למן ההפקה הראשונה נסחפו בגל ההתלהבות והעשייה גם כאלה שלא נולדו לתרבות הזאת. אבל קצב ההתקדמות היה מתון, לאחר שלוש שנים הגיעה ההזמנה הראשונה מתל־אביב, אז חשם עשה לו כנפיים כיום מונה הצוות של החוג הדרומי כשבעים נפש.

נתקלתי בגוף המוסיקלי החדש לפני שלוש שנים כשהעלו את 'המיקאדו'. רוח העשייה של הדרומיים והניבה פירות גם בצפון כי באותה שנה החל פועל חוג אופראי אחר בעמק חפר. גם שם עסקו בחומרים אנגליים, אך עתיקים יותר. מכל מקום ה„מיקאדו" שהועלה באולם נחמני הראה שמדובר הוא בחובבים העושים את החובבות לעניין ששווה להתגאות בו. ההפקה היתה חידוש מרענן על בימות הארץ וזאת למרות שהליווי שלהם היה „רק" פסנתר, ולמרות שלא עמדו לרשותם כל הכלים המאפשרים הפקה מקצועית של ממש. העקשנות וההתמדה עמדו להם לאורך דרכם החל מן ההפקה הראשונה „משפט המושבעים", אחר־כך באו „קללת המכשפה", „איולנתה", „המיקאדו", „הגונדולריירים", „הנסיכה אידה", והיום נמצאים „הפיראטים מפנזאנס" בשלבי ההכנה האחרונים.

מאז ההתחלה התמסדו גם תהליכי ההבשלה של ההפקות. לוח החזרות נדחס לתוך מחצית השנה העברית הראשונה בין תשרי לאדר. כששת השבועות הראשונים כוללים ארבע חזרות לשבוע ואחר כך בקצב מתון של פעמיים בשבוע עד השלבים הסופיים. משנכנס אדר, חשבו המייסדים, ראוי להביא את משחקי השעשועים האלה לקהל. מתבקשת גם ההקבלה שבהעלאת 'העטלף' בלילי הסילווסטאר בבתי האופרה בעולם לבין האופרטות האנגליות בלילות הפורים בישראל. ל'חוג האופרטה הקלה בנגב' מהווה לוח זה גם פתרון לוגיסטי עבור רבים מחבריהם שומרי המסורת שאינם יכולים לשחק ולהופיע בתקופת ספירת העומר.

על הצד האמנותי מופקדים שניים הבמאית אתי רוניק־המוכרת מעבודתה בתיאטרון הילדים והנוער, ואורי דורון המנצח חבר קיבוץ להב. „בהתחלה התייחסתי לעניין כולוול המאפיין את העוסקים במוסיקה הרצינית, באחד הקונצרטים של הסינפוניטה הבאר־שבעית נגשה אלי החלילנית שרונה תלאורן וניסתה לשכנע אותי. לא נעתרתי, אופרטה היתה מלה גסה בשבילי, ואז היא המשיכה ללחוץ וללחוץ עד שנשברתי. הנפילה היתה נפילה סופית. התאהבתי בעניין הזה עד הסוף. אחרי שתי הפקות התחלתי ללחוץ על הקמת תזמורת להפקות, והחל מן „הגונדולריירים" יש תזמורת לחוג הדרומי".

דורון עצמו מהווה תרומת קיבוצו ליוזמה האמנותית בדרום. הוא מקבל את ימי העבודה שלו מן הקיבוץ. בנוסף לאורי ישנם עוד חמישה מלהב וכן חברים מאורים, מסעד ומעלומים כולם על חשבון שעות השנה. „התזמורת גדלה מהפקה להפקה, אבל בגלל זאת חסרים כלים לנגינה על־פי הפרטיטורה המקורית ואז אני עורך עיבודים ומעביר תפקידים בין כלי הנגינה הנמצאים. התזמורת מגייסת אליה כוחות מוכרים וגם נגנים צעירים מוכשרים שסופגים כאן ניסיון מוסיקלי ייחודי". ראיתי ביניהם את אייל שילוח, את דורון סילשי ואת שרון בן־אורה. לצידם של ותיקים כמו נגן הבס נפתלי אהרוני.

> הפירטים מפנזאנס או עבד החובה הוא סיפורו של פרדריק שנשבה בטעות בין שודדי ים. כהגיעו לגיל בגרות מתגלה הטעות. אבל או בא גילוי נוסף שמסבך את הגילוי הראשון, הוא מתאהב במייבל בתו של גנראל ויתר הפיראטים מתאהבים ביתר הבנות, איך אפשר אותיתו שוב חלה תסבוכת גם זו נפתרת כשמסתבר ששודדי הים אינם שודדי ים כלל. את היתר תראו על הבמה.

על בעיות בעבודה עם חובבים ממשיך ומספר אורי דורון. „השנה אנו עובדים עם במאית מקצועית, ולה יש תביעות מן הצוות. אני מקדיש זמן להסביר שמצוות הנגבים קשה לדרוש גמישות גופנית תוך משחק ושירה. יש לנו סצינה שהם שרים ממש תוך שכיבה על הרצפה ובשבילים זה כבר ממש מבצע. אם תהייתי בעניין הרפרטואר ההולך וכלה של גילברט וסאליבן, למעשה, נשארו עוד שלוש אופרטות שכדאי להתאמץ בשבילן משיב דורון, „זו באמת אחת הבעיות המרכזיות. אני רוצה לעשות אתם אופרטות של אופנבך. ישנה יצירה באנגלית, במקורה על קולומבוס הזה יש ארבע נשים והחומר התחיל משה. מפריע לחלק מחברי הקבוצה. ישנה בעיית השפה עדיין הרוב הוא ממוצא אנגלו־סקסי שיכול לשיר רק באנגלית ולשיר יצירות שנכתבו בצרפתית או בגרמנית בתרגום לאנגלית זה מוגזם לארץ, אם תרגום לעברית" חוזרים כמובן שייכים לאחו נגבי אבל דורון מציע לשים לב במיוחד לרונית ילוק־דאונס (והלא היא מייבלה, רעייתו של מייקל דאונס שביים את ה„טראוויאטה" המשוחררת „היא עוד תגיע רחוק", מסכם דורון. הפיראטים ינועו בארץ בחודש מארס בין הי"ז ל־27 בו. ויפקדו את באר־שבע, חיפה, ירושלים, כפר־סבא ותל־אביב.

„הפיראטים מפנזאנס" שודד ים שאינו שודד ים

**מוסיקה**

# גם אנקורים יודעים לשיר

**יצחק שור**

מקהלת „אנקור" בניצוחו של ארנון מירון היא, ללא ספק מקהלת הילדים הטובה בארץ. מקהלה זאת תיפתח את סדרת הקונצרטים הנערכים בסמסטר השלי, מדי יום ד', באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים.

במרכז הקונצרט תעמוד יצירתו של בנג'מין בריטן „טקס של קרולים" בליווית של הנבלנית, נלי בימם. בתוכנית יבוצעו יצירות אל־קאפלה מאת המלחינים הישראלים ארליך, ומרחים, ויצירות בליווית של המסנתרנית בטי לזרמן, מאת שוברט ומנדלסון.

מקהלת „אנקור" נוסדה לפני חמש שנים ע"י ארנון מרון והיא מונה 40 ילדים בגילאי [illegible] הלומדים בקונסרבטוריון שליד [illegible] אשתקד זכתה המקהלה בפרס [illegible] בינלאומית [illegible] השיזוי [illegible] הופיעה במתיוה „פסטיבל ישראל" קונצרטים עם הפילהרמונית בעת „מתיה המתים" מאת שרון. באירוע [illegible] עתה קומפקט־דיסק של „אנקור" הסינפונייטה בניצוח מנדי רודן. [illegible] האקדמיה למוסיקה בגבעת רם [illegible]

**קולנוע**

# בחיזור נמרץ

## „תרגילים בחיזור" — „רב חן", בתל־אביב

**יעל ישראל**

הכל מכירים את הטיפוס הוא שמביא בכיס האחורי את הפנקס הקטן, הכמוס, לעת סגריר, ומקבץ לתוכו בכפייתיות את שמותיהן ומספרי הטלפונים של כל תתיכות העיר. הכל מכירים את הסטריאוטיפ המשומשף של אותו קזנובה עירוני, שיוצא לכיבושיו בבלורית משוכה לאחור ובמבט שחצני, תימורי חולצת הג'ינס מבקשים להתפקע על שריריו התפוחים, וכולו מראה של טורף מורעב. ובין כיבושיו — בלונדיות, אדמוניות וברונטיות לא יסלה לעולם. והכל הולך, רק שיהיו בכמויות.

לצערו מסוג חי טורף זה כאחר הקונוטות הכי פחות מוצלחים בשוק. בנות כיבושיו נעתרות לו בתוך סלהוי כרתוב, מסגירות לידיו את מיספר הטלפון של הדודה בלומה, אך ליותר מכך לא יגיע. גיבורו של הסרט „תרגילים בחיזור" הוא בדיוק הטיפוס הזה. למעשה, מדובר בטיפוס שאינו מזיק, זאת כל אחת יודעת. מול המראה הוא משכלל את „אמנות החיזור" — כדבריו, בעיני חברים משתאים הוא מפגין את „כישוריו הטבעיים" בכיבוש נערות, תמיד יש לו עצה טובה ומשופרת, ש„נוסתה בידי מומחים". על הדרך החלקה לכיבוש לב נערה, ואם כך, למה בלילות הוא תמיד ישן בגפו?

וכו פתוח אז יותר הטיפוס הזה, גיבור הסרט „תרגילים בחיזור", מורה ניו־יורקי צעיר (רוברט דאוני) ששפע מלאכות הצייד ובחופשים נמרצים, „על כל שלושים חיזורים, כמה יש אתת שנענית לך", אומרת לו באירוניה קלילה יעלת חן נאווה (מולי רינגוולד) לאחר שהם מתנים אהבה במכונית היא מתכוונת בדבינות להיעלם לו, ולגנוב ממנו את תענוגו המתוק ביותר של כל דון ז'ואן מתחיל — „השתמש וזרוק". נסיגתה הלא צפויה של נערת החמד, הופכת אותה בעיניו לפתע ליקרת מציאות, ולמושא חיזור נמרץ עוד יותר מקודם. הוא רודף אחריה על־פני העיר, וכתום מירדף בין־יומיים, לאחר שהפסיד את כספו ומכוניתו, וידוייים בחורה, כדי לתת לה את הכסף לשלם את חובו של אביה לגנגסטרים נושכי נשך — ימצא הטירון הצעיר, שהכי טוב להפסיד את חיזותו המפוברכבת, שאינה אלא כיסוי על חרדת עזיבה בשלב פתולוגי — יגיד כל בוגר שנה א' פסיכולוגיה כרגיעותיה המגומשות של אותה אדמונית לבבה ומתוסבכת.

„תרגילים בחיזור" הוא קומדיה רומנטית של הבמאי ג'יימס טובאק, אשר ניסה להרחיב את תחומיו הצרים של הז'אנר ולהוסיף עלילת גנגסטרים צדדית („אטלנטיק סיטי" של לואי מאלן). מפארים את הסרט מיספר שמות חשובים, המלמדים על יומרתו של הבמאי לעשות יותר מסתם קומדיה שטנצית. אך גם שמות, כמו הצלם גורדון ווילס (מי שצילם את סרטיו של הניו־יורקי בבמאים — וודי אלן), השחקנים המעולים הרווי קייטל (הגנגסטר הקבוע של סקורסזי („נהג מונית", „רחובות זועמים"), דניס הופר שהוא לחילופין גנגסטר („קטיפה כחולה"), או אב שתייך („ראסטי ג'יימס") — לא יעזרו לסרט זה להיות יותר מסתם קומדיה רומנטית סתמית, שכמותה עושים בהוליווד עשר בדולר.

רוברט דאוני ב„תרגילים בחיזור", עצה טובה שנוסתה על־ידי מומחים



## מסביב לעולם

דוד ארן

**פאריס**

# ואן גוך ל„עניים"

לפני כמה שנים היה דניאל דלאמאר תעשיין טקסטיל וחובב אמנות מתוסכל. כיום מוכרת גלריית האמנות שלו, בשדירת מאטיניון האלגנטית, העתקים של יצירות מופת אימפרסיוניסטיות, מעשה ידיהם של ציירים בני־ימינו, במחירים (במעט) שווים לכל נפש. דלאמאר אכן גילה בדיוק ברגע המתאים שוק ריווחי עד־מאוד.

„האירוסים" של ואן גוך נמכרו לא־מכבר במחיר הגבוה ביותר שהושג אי־פעם בעד ציור — בצורה פומבית: 53.9 מיליוני דולארים. יצירות אימפרסיוניסטיות ופוסט־אימפרסיוניסטיות אחרות משיגות מחירים אסטרונומיים דומים. תמונת־דיוקן של מאנה נמכרה למשל, ב־11.1 מיליוני דולארים...

העתקים של תמונות ואן־גוך, מאנה, רנואר, פיסארו, גוגן ודגה מן הגלריה של דלאמאר נמכרים במחירים הנעים בין 32,000 ו־82,000 פראנקים (5,800 — 14,900 דולארים). אפילו למומחים קשה להבחין, כי מדובר בהעתקים (אם אינם מסתכלים בגב התמונה, הנושא את החותמת „העתק־דניאל דלאמאר"). „הם (ההעתקים) מעניקים אותן תחושות, אותם רגשות, כמו המקור. אם־כן, מדוע להשקיע 50 מיליון דולר בתמונה?" טוען־שואל בעל הגלריה.

קרוב ל־30 מבין אוסף של 60 ההעתקים הראשונים כבר נמכרו והוזמנו העתקים של 30 תמונות נוספות, ביניהן יצירות של ציירים פלאמיים מן המאה הי"ז. לדברי דלאמאר, עסקו חוקי בהחלט. „יש הרבה יותר אנשים האוהבים אמנות מאהל שידיהם משגת לקנותה", אומר הוא אך מסרב לנקוב בשם הקונים בלי הסכמתם. הוא ושותפו — דניאל ואן־סאנטן, יועץ לשעבר של שר־התרבות הכללי, — אף אינם מוסרים את שמות המעתיקים, אף כי חלק מהם הציגו, לדברי בעלי הגלריה, את יצירותיהם־שלהם בגלריות אירופיות ידועות.

### יצירה ספונטנית

המעתיקים האלמוניים הסביר ואן סאנטן לומדים את הציור המקורי, את הטכניקה של האמן, המריום שלו, את מצב רוחו בעת שצייר את התמונה המסויימת. אחר־כך הם עושים את ההעתק — לפרקים באותו הזמן שהיה דרוש ליוצרו של המקור, בניסיון לעשות רושם של יצירה ספונטנית.

את ההעתקים מן הגלריה של דלאמאר מאשרים שני מיסמכים, הכרזתו של בעל הגלריה שמדובר בהעתק, ואישור של הקונה שהוא יודע זאת. בדרך־כלל מדובר בתמונות ידועות פחות מן „החמניות" של ואן גוך או ה„אירוסים" שלו. רוב התמונות המקוריות תלויות במוזיאונים, ולכן אומר דלאמאר: „אם אינך יכול להרשות לעצמך טיול מסביב לעולם, עליך להסתפק בספרים או לראות ארצות זרות בקולנוע או בטלוויזיה. אך גם מי שיש לו כסף, אינו יכול לקנות סחורות שאינן מצויות בשוק"...

רק סאבין סרוואן־שרייבר, רעיית הסופר הצרפתי ז'אן־ז'אק סרוואן־שרייבר, היתה מוכנה לגלות, שקנתה תמונה אצל דלאמאר. „היא איננה גדולה וגם לא יקרה במיוחד", אמרה. המדובר ב„סוסים במירוץ" של אדגאר דגה, התמונה היתה נחוצה לה להשלמת אוסף של ציורי סוסים. „לעולם לא אהיה מסוגלת לקנות דגה אמיתי", אמרה; „עכשיו האוסף שלי שלם"...

„הזורע" – המקורי של ואן גוך ● אפשר להזמין העתק תמורת תשלום נוח

# האכילה השקתה ומתה

הסתיימה תקופה ב„לה קופול", המסבאה המפורסמת ברובע הפאריסאי מונפארנאס, שבה היו מתכנסים במשך 60 שנה משוררים, מחזאים ופילוסופים, כדי להתווכח, לשתות ולאכול.

המסבאה האלגנטית, בת־600 המקומות, נמכרה על־ידי בעליה מזה שנים רבות, רנה לאפון בן הי"89, לקבוצת „פלו", שרשרת מסעדות אשר בשנים האחרונות שמה את ידה על חמש מבין המסעדות היוקרתיות ביותר של פאריס. צוות העובדים חושש, כי התוכניות להקים מעל לשתי קומותיה של המסבאה בניין משרדים גבוה יהרסו את האווירה הנושנת. אך לדברי ז'אן־פול בושה, מנהל „פלו", כל מעייני חברתו נתונים לשמירה על „אווירת מונפארנאס" המסורתית בתוך „לה קופול".

לה קופול, אשר בה שקעו הסופרים האמ־ריקנים, ארנסט המינגווי וגרטרוד שטיין בחיי אנשי הספרות הצרפתית ואשר בה ז'אן־פול סארטר התווכח עם פילוסופים אחרים על אקזיסטנציאליזם הסופר הצרפתי, אנדרה מאלרו, אמר על רובע מונפארנאס, בגדה השמאלית של הסיין, כי הוא „רומנה לתורו. כל מה שקרה, קורה או יקרה למין האנושי, נראה שם לעין הבלתי־מזויינת".

אמנים עניים הוזמנו לכסות בציוריהם את 32 העמודים ב„לה קופול", לאחר פתיחתה ב־1927, והציורים עודם מצויים שם. אחרים מן האמנים, ביניהם הצרפתי פרנאן לז'ה, נעשו מפורסמים, אך רבים נשארו אלמונים. העמודים, שבושה הבטיח לשומרם, מתעדים את התקופה שבין שתי מלחמות העולם.

ציירים וסופרים מן האסכולה הסוריאלי־סטית נפגשו כאן, ותוך כדי עיכול מרק הבצל שלהם הקשיבו כדחילו ורחימו לדברי רבים, אנדרה ברטון. בשביל רבים, שבאו לפאריס, היתה „לה קופול" בית, ועדיין מוצגים על הקירות כאן מכתבים מכל העולם, על אותם קירות נראים גם צילומים של כוכבים בני־ימינו, שנוהגים לפקוד את המקום, למשל, השחקן דאסטין הופמן, הטנ־יסאי בוריס בקר והצלם דייוויד ביילי. פאריסאים הנינם שמבקרים במסבאה, באים הנה לא רק כדי לאכול אחד מתריסר סוגי הצדפות, המוגשות כאן, אלא גם כדי לצפות ב„כוכבים".

המסבאה, שבה השיחה הינה חשובה מן האוכל והמשקאות, תהיה סגורה במשך שישה חודשים, בהם ייעשו בה שיפוצים, ועל הבניין שלה ייבנו משרדים בשטח כולל של 7,000 מ"ר.

„רויטר"


עיר התפאורות
תערוכה של תקרות סרטים בתוך הסביבה הטבעית משכה כ־4000 מבקרים ביום
[illegible]


## ספורט

**מחזור מלא ומסקרן – הערב בליגה הלאומית**

# אליצור נתניה — בכפר־גלעדי מאבק קשה לחולון בחיפה

● כדורסל

מאבקים מסקרנים צפויים הערב במחזור הי"9 בליגה הלאומית בכדורסל. המוקדים יהיו בהיכל הספורט ברוממה כשמכבי חיפה תארח את הפועל חולון, ובכפר־גלעדי, שם יתמודדו אליצור נתניה והפועל הגליל־העליון.

הדרבי התל־אביבי בין מכבי וביתי"ר ייערך ב...ערב.

● שתי קבוצות טובות — הפועל הגליל־העליון ואליצור נתניה — ייפגשו הערב ב־8 בכפר־גלעדי. בסיבוב הראשון הצליחה אליצור נתניה לגבור על יריבתה — 88:92. הפעם יש עדיפות ביתית לכדורסלני הגליל אס"כי הנתנייתים לא יקלו עליהם את המלאכה. ישפטו: אברהם זגול ושלום ולצר.

● קבוצת הפועל חולון תצפין להיכל־הספורט ברוממה (8), לדו־קרב מעניין עם מכבי חיפה. אמנם, יש פער מיקום בין שתי הקבוצות, אך הביתיות מאזנת את יחסי־הכוחות. חולון חייבת להיזהר משאפתנות החיפנים. בסיבוב הראשון — 98:106 להפועל חולון. ישפטו: טור וורניק ומנשה הרמן.

● קבוצות מכבי ת"א וביתי"ר ת"א יתמודדו ב־8 בערב. מכבי ת"א המאוכזבת זקוקה לנצחון מוראלי וקרוב לוודאי שתשיג אותו מול קבוצת ביתי"ר ת"א, שסיכוייה להישאר בלאומית קלושים. בסיבוב הראשון — 90:92 למכבי ת"א, לאחר שביתי"ר כבר הובילה ב־21 הפרש... ישפטו: צבי שגב ודן בורנשטיין.

● קבוצת הפועל ירושלים תבוא לאולם באוסישקין (8.30) במוראל גבוה לאחר נצחונה במחזור הקודם על ביתי"ר ת"א בקרב־התחתית, אך ספק אם תוכל למתוח את כדורסלני הפועל ת"א באולמם. הפועל ת"א ניצחה בסיבוב הראשון בקלות בבירה — 71:92. ישפטו ערן עמית ומרדור בריין.

● משחק מסקרן יהיה ברמלה, כשאליצור גוהדוד רמלה תארח את הפועל חיפה (8). החיפנים ישתדלו לנצל את היעדרו של אחד מכוכבי רמלה, פורסט מקנוי (עונש). קשה להניח שיצליחו לערער את הביתיות המובהקת של המארחים. בסיבוב הראשון — 89:95 להפועל חיפה. ישפטו ראובן וירובניק וזאב נוימן.

● שתי נקודות בטוחות יהיו למכבי רמת־גן שתקיים את משחקה בנתניה (8) נגד קבוצת מכבי נתניה החלשה. בסיבוב הראשון — 82:89 למכבי רמת־גן. ישפטו: רוד רגן ודני גלילי.

טבלת הליגה (אחרי 18 מחזורים)

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. | מכבי ת"א | 1739־1532 | 34 |
| 2. | הפועל ת"א | 1685־1473 | 32 |
| 3. | הפועל חולון | 1604־1442 | 31 |
| 4. | גליל־עליון | 1606־1471 | 30 |
| 5. | מכבי רמת־גן | 1611־1637 | 29 |
| 6. | אליצור נתניה | 1666־1589 | 28 |
| 7. | מכבי חיפה | 1663־1675 | 27 |
| 8. | אליצור רמלה | 1577־1656 | 27 |
| 9. | הפועל חיפה | 1447־1479 | 24 |
| 10. | הפועל ירושלים | 1486־1602 | 23 |
| 11. | ביתי"ר ת"א | 1618־1744 | 21 |
| 12. | מכבי נתניה | 1322־1724 | 18 |

### גן־שמואל ניצחה בקרית־מוצקין 75:76

קבוצת התחתית של הפועל גן־שמואל הפתיעה אמש בליגה הארצית בכדורסל בנצחון חוץ על מכבי קרית־מוצקין — 75:76.

מוצקין איבדה מסיכוייה לעלות ללאומית לאחר שועדת המשמעת פסקה לה הורדת שתי נקודות בפועל לאחר שנמצאה אשמה בעבירה על תקנון התשלומים.

אוסיר כוחלי קלע את סל־הנצחון לגן־שמואל בשנייה האחרונה.

יתר התוצאות בצפון: 71:94; מכבי כרמיאל — אליצור קרית־אתא 60:80; מכבי כת־גלים — מכבי חדרה 99:104; הפועל נהריה — הפועל קרית־שמונה 74:81.

דרום: הפועל קרית־גת — הפועל גבעתיים 100:101; מכבי דרום ת"א — הפועל באר־שבע 105:129; א.ס. רמת־השרון — מ.מ. גבעת־שמואל 70:90; מכבי ראשל"צ — מכבי פ"ת 83:100; הפועל נען — אליצור פ"ת 55:57 (הופסק בגלל תקלת חשמל); אליצור קרית־אונו — הפועל רמת־גן 52:72.

### מחזור 19 בליגה לנשים

משחקי המחזור הי"9 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל ייערכו הערב.

המשחקים: הפועל ת"א — הפועל ירושלים (6.45) 64:85; אליצור פ"ת — מכבי קרית־מוצקין (8) 59:52; בני־יהודה ת"א — הפועל חיפה (8) 60:57; אליצור ראשל"צ — מכבי ת"א (8) 83:49; אליצור קרית־אונו — אליצור ת"א (8) 86:50; הפועל גלבוע — הפועל גבעת־חיים (8) 77:54.

**במשחקי שמינית־הגמר בגביע־המדינה**

# מכבי הפתיעה בדרבי בפ"ת — גשם ותקלה הפסיקו 3 משחקים

● כדוריד

**יוסף חכם**

שער שהבקיע עופר דורוביץ, כדורידן מכבי פ"ת 40 שניות לסיום המארכה בדרבי מול הפועל פ"ת, בשמינית־הגמר גביע־המדינה, העניק לקבוצתו נצחון מפתיע — 17:18 במארכה (15:15; 9:7).

כתבנו ביהודה שמעון קרודו דיווח שהמשחק היה סוער ומרתק. שערים למכבי פ"ת: מגדל 7; בכר 4; קבילייו 3; עופר דורוביץ 3 ובדואר 1. להפועל פ"ת: אמיר 5; שיבי 4; טננבוים 2; כרו 2; בן־נעים 2; אוהרקוביץ 1 ולבינגר 1. שפטו היטב אבנר זינגר ודוד בוקר, לעיני 500 צופים ביהוד.

● מכבי קרית־שרת/חולון — הפועל לב־השרון 17:18 (8:12). האולם בתל־מונד. שפטו גוטליב ובוצ'אן. שערים לקרית־שרת: דיין 6; עינב 4; פישר 4; מסלטון 1; והכה 1; קווהרשולי 1 וצ'ליבון 1. ללב־השרון: טפיר 9; סוקר 3; סלומונוביץ 3 ואולייקיק 2. (צחי זלצר)

● מכבי ראשל"צ — מכבי האריים ר"ג 25:37 (11:18), אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 70 צופים. שפטו גרוסמן ולוי. שערים למכבי ראשל"צ: דרוקר 7; אוסלנדר 6; מובשוביץ 6; כנען 5; צרפתי 3; כשן 2; סגל 2; פופקו 2; אלירם 2 ועמר 2. להאריים: מועלם 11, שמש 6; בן־עמי 3; אליגב 3; וינצקי 1 ופרידמן 1. (יוסף חכם)

● הפועל ראשל"צ — הפועל רחובות 18:19 (8:11), היכל־הספורט העירוני בראשל"צ. 100 צופים. שפטו: נוטמן וזבצקי. שערים להפועל ראשל"צ: קשניר 5; ש. כהן 4; נחמני 3, ורד 2; דיין 2; פרי 2 ואקרמן 1. להפועל רחובות: גמליאל 7; י. כהן 3; זבולון 2; אדלר 2; משיח 1 וסיקוצ'ינסקי 1. (סער סרנקל)

● הפועל רמת־גן — אס"א ת"א 21:32 (10:17). אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 80 צופים. שפטו חכים וליטבק. שערים להפועל ר"ג: סומך 7; ברינפלד 4; גרא 4; מאירוביץ 4; זרמונסקי 3; זלינגר 2; זיגלר 2; אילן 2; י. כהן 2; דנן 1. וגוז 1. לאס"א ת"א: אסלויג 4; רגיאל 4; גלעדי 3; גל 3; כרם־חנוך 2; נגל 2; וילברמן 1; גולן 1 וכץ 1. (אבי כהן)

● מכבי רחובות — הפועל רמת־ישי 4:6, (הופסק בדקה ה־25). השופטים קנוס ולבל הפסיקו את המשחק בגלל גשם.

● אליצור הרצליה — הפועל נוף־ים 15:16 (13:11). המשחק הופסק בדקה הי"40, ע"י השופטים הרמן ופוקס בגלל קצר חשמלי.

● מכבי נתניה — הפועל אור 0:1 (הופסק בדקה ה־5). שופטי המשחק, מאירסדורף ואהרונוביץ, הפסיקו את המשחק בגלל גשם שוטף.

**משחקי רבע־הגמר ב־20 במארס**

● אור / מכ. נתניה — מכבי ראשל"צ.
● הפועל ר"ג — אלי. הרצליה / נוף־ים.
● הפועל ראשל"צ — רמת־ישי / מכ. רחובות.
● מכבי פ"ת — מכבי ק"ש / חולון.

# נצחונות רחוקים לבת־ים ולעין־החורש בפליי־אוף

● כדורעף

**אבנר מילמן**

מאבקים קשים, שלב אחד למשך בשער־תיים, היו בפתיחת משחקי הפליי־אוף לנשים בכדורעף. הפועל בת־ים והפועל עין־החורש נזקקו ל־5 מערכות כדי להכריע את [illegible] ו[illegible] באר־שבע.

כדורעפניות הפועל בת־ים ניצחו באולמן את הפועל כפר־סבא 2:3 [illegible]. הנעצבות היתה בעוכרי בת־ים, שהיתה החוקה מכולתה הטובה, שרונה יקר ואסנת ארליך בלטו בבת־ים, אוריה בלטר הצטיינה בכפר־סבא, שסט אהרון קמל.

המשחק בין קבוצת הפועל עין־החורש/עמק־חפר ואס"א באר־שבע הועתק ברגע האחרון לבאר־שבע בגלל [illegible]. עמק־חפר גברו במאבק מרתק על אס"א באר־שבע [illegible]. ריבי ברלבר [illegible] בעין־החורש, ורקנה אבליגור בלטה בבאר־שבע. שפטו זיבטר ואבי שוהם.

### השופט הצ'יליאני פסל שער ישראלי בדקה ה־21 ואוסטרליה ניצחה — 0:2

# עכשיו כבר קשה יותר להגיע לסיאול...

**הישראלים לחמו היטב ותקפו יותר במחצית הראשונה ★ מלמיליאן לא ניצל כדור־עונשין ★ האוסטרלים נטלו יוזמה לאחר ההפסקה ★ השער הראשון בבעיטת־11 מפוקפקת ★ בעוד שדריקס ובראיילובסקי החמיצו שוויון, הצליחו האוסטרלים לבסס את נצחונם בדקה האחרונה ★ מחרתיים נגד ניו־זילנד**

שרות „על המשמר"

מלבורן.— נבחרת הכדורגל של ישראל התרחקה אתמול מהמשחקים האולימפיים בסיאול כשנוצחה בפתיחת הקדם־אולימפי באיצטדיון אולימפיק־פארק במלבורן ע"י נבחרתה של אוסטרליה — 2:0. 20 אלף הצופים חזו ביכולת אוסטרלית עדיפה במחצית השנייה, אז הובקעו שני השערים: בדקה ה־71 ע"י הבלם המצטיין צ'ארלי יאנקוס בכדור־11, ובדקה ה־90 בהתקפה מתפרצת ע"י פראנק מאריאנה.

הדקה ה־21 גרמה מורת־רוח לנבחרת ישראל: אורי מלמיליאן הרים כדור־קרן משמאל, נוצרה עירבוביה ליד השער האוסטרלי, כמה שחקנים נראו בועטים בכדור, אותו בעט לבסוף האוסטרלי אלן דייוידסון לרשת־שלו. השופט הצ'יליאני דהוסילבה המתין ופסל את השער הישראלי בטענה שתוך כדי ההתקפה נפגע השוער האוסטרלי ג'ף אוליבר.

גם לגבי כדור ה־11 בדקה ה־71 היו לישראלים השגות. היו שטענו שזה היה עונש חריף מדי, אם־כי קודם־לכן סלח השופט הצ'יליאני להגנה הישראלית, שבלמה בחריפות את החלוצים האוסטרלים.

### התקפות מתפרצות

על־אף ההפסד גילתה נבחרת ישראל שאפתנות רבה והגיעה פעמים רבות לשער האוסטרלי ואף יצרה כמה מצבי־הבקעה שהוחמצו לעתים בשלומיאליות. אורי מלמיליאן, ששותף במשך 65 דקות לאחר שעבר בבוקר המשחק מבחן־כושר (והוחלף ע"י מוטי איוניר), ניסה לנווט את המשחק הישראלי אך הפעם לא ניצל כדורי־עונשין שניתנו לו ופעמיים בעט ל„חומה האוסטרלית".

**אוסטרליה — ישראל 0:2 (0:0)**

איצטדיון אולימפיק־פארק מלבורן. 20.000 צופים. שופט: דהוסילבה (צ'ילה). שערים לאוסטרליה: יאנקוס (71 בבעיטת־11) ומאריאנה (90).

● אוסטרליה: אוליבר, דייווידסון, יאנקוס, וויד, סאבוד, מק־דואל, מאריאנה, פיטרסון, אוולה, קרינו, קוסמינה.

● ישראל: גינצבורג, אבי כהן, אלון, קלינגר, שמעונוב, מלמיליאן (איוניר), אלי כהן, בראיילובסקי, רוני רוזנטל, דריקס.

ההגנה הישראלית עמלה קשה מול החלוצים האוסטרלים המהירים והנוקשים שפרצו מדי פעם. הישראלים, תוך נסיונות הבקעה, איפשרו לפחות חמש פעמים לאוסטרלים לבצע התקפות מתפרצות שסיכנו מאוד את שערו של בוני גינצבורג, שלפחות פעמיים הציל ממצבים מסוכנים.

במשחק העורף, בו שמרו הישראלים אישית על כדורגלני אוסטרליה, בלט המגן הירושלמי אבי כהן. בחוליית הקישור עמל בחריצות רבה אלי כהן. לעומת זאת לא היו כמיטבם דניאל בראיילובסקי, וגם רוני רוזנטל היה כבד ומסורבל לעתים.

במחצית הראשונה היה המשחק שקול, ואף ניתן לומר כי היתה עדיפות לישראלים. לאחר ההפסקה נראו האוסטרלים בכושר טוב יותר. ואכן, ככל שקרב המשחק לסיומו השתלטו על המגרש ושחקני העורף והקישור דחפו את החלוצים לעבר שערו של בוני גינצבורג.

העורף האוסטרלי עמד בסימן הצטיינותו של הבלם צ'ארלי יאנקוס, כדורגלן נמרץ מאוד ששבר התקפות ישראליות רבות. הוא עלה מדי פעם למעלה. שני הכדורגלנים המעולים ביותר בנבחרת אוסטרליה היו פול וויד ומייק פטרסון, שנראו לעתים על כל המגרש, במיוחד היה טוב וויד.

נבחרת אוסטרליה ניצלה עד תום את ביתיותה, ועל־אף הרגשת הקיפוח במחנה הישראלי היו שהמארחים היו טובים יותר מאשר שחקנינו, שניהלו משחק מבוקר ודבקו במערך הטקטי שהתווה המאמן מילינקו מיהיץ'. אפשר שאילו אישר השופט את השער הישראלי בדקה ה־21 היתה התוצאה שונה.

### פתיחות של משקופים

מזג־האויר היה מצויין: 18 מעלות. 20 אלף צופים חזו בדרבי... הימנונים לא נוגנו בגלל השתתפותה של טייוואן. ביציעים נראו דגלים ישראלים רבים.

הישראלים פתחו בהתלהבות רבה ובמשך עשר הדקות הראשונות שלטו במגרש. כבר בדקה ה־4 שלח מלמיליאן כדור־עונשין מ־18 מטר למשקוף השער האוסטרלי. ההתקפות הישראליות באו גלים־גלים והאוסטרלים נראו נדהמים, נוכח הלחץ הישראלי.

בדקה ה־10 ביצעו האוסטרלים התקפה מסוכנת ראשונה ע"י ג'ון קוסמינה, אבל גינצבורג צד את הכדור. בעוד שהישראלים הירבו לתקוף הגיבו מדי פעם האוסטרלים בפריצות ובדקה ה־19 בעט גם אוסקר קרינו למשקוף השער הישראלי.

בדקה ה־21 נפסל שער ישראלי ע"י השופט הצ'יליאני דה־סילבה. כעבור שש דקות כדור־עונשין ישראלי מ־20 מטר ומלמיליאן בעט ל„חומה". בדקה ה־38 התקפה מתפרצת של מאריאנה ובוני גינצבורג הדף בצורה מצויינת לקרן. מייד לאחר־מכן החליק הכדור מידי גינצבורג, ואלי כהן הרחיק. גינצבורג נפגע ע"י האוסטרלים הקשוחים וחזר לאחר טיפול של כשתי דקות.

בעשר הדקות האחרונות של המחצית הראשונה היתה עדיפות לאוסטרלים אך הזדמנות ההבקעה ניתנה דווקא לישראלים. בדקה ה־44 כדור־עונשין מ־19 מטר, לאחר שרוני רוזנטל הוכשל. שוב בעט מלמיליאן ל„חומה האוסטרלית", הכדור נהדף, אלי כהן ניסה לתקן והאוסטרלים הרחיקו לחוץ.

### שער מרגיז בסיום

האוסטרלים פתחו טוב יותר את המחצית השנייה. הגנתם הותירה את הישראלים פעמים מספר בנבדל ואילו התקפתם הגבירה את המתח. בדקה ה־53 שיגר מאריאנה כדור־עונשין מסוכן מ־25 מ', וגינצבורג התעופף והוציא מצויין לקרן. המשחק הישראלי דעך במקצת, ובדקה ה־60 כמעט כדור־11, אולם אבי כהן הרחיק לקרן, בלי תגובת השופט.

בדקה ה־68 החליף מוטי איוניר את אורי מלמיליאן. האוסטרלים הגבירו את התקפותיהם, ובדקה ה־71 התקפה מרעידה, ארנולד נבלם והשופט דהוסילבה הורה ללא־היסוס, וקצת באכזריות, על כדור־11. צ'ארלי יאנקוס בעט חזק לרשת למרות זינוקו של גינצבורג. — 0:1.

הישראלים פתחו את המשחק והסתערו על השער האוסטרלי. לפחות שלוש פעמים היו לשחקנינו מצבי הבקעה. בדקה ה־72 הרחיק כדור של רוני רוזנטל מקו השער; כעבור תשע דקות בעט אלי דריקס לגופו של השוער האוסטרלי, גם למארחים היו הזדמנויות־הבקעה לאחר שנוצרו חללים בהגנה הישראלית, שכמה משחקניה חשו לעזרת החלוצים. בדקה ה־79 ניצב קוסמינה בעמדה של אחד־מול־אחד עם השוער גינצבורג, ולמזלה של ישראל בעט לחוץ; בדקה ה־85 בעט יאנקוס מ־25 מטר לקורת שערו של גינצבורג.

השופט האריך את המשחק בשלוש דקות, ובדקות ה־89־90 היו הסוערות במשחק. דניאל בראיילובסקי פרץ מימין, חדר לרחבה בין שני אוסטרלים, השוער יצא מולו והוא הקשיח את הכדור ל...חוץ. הזדמנות נדירה להשוות.

בעוד שהישראלים התקשו לעכל את החמצת ההזדמנות בוצעה פריצה בעבר השני של קרינו ומאריאנה, שניצלו היעדר שחקני־עורף ישראלים: גינצבורג ניסה לסגור, אך מאריאנה בעט לרשת — 0:2. סוף הסיפור.

כרטיסים צהובים ספגו ניר קלינגר, שגרם לבעיטת־11 והמחליף מוטי איוניר.

## מיהיץ': השופט גנב לנו את הנצחון...

מאמן נבחרת ישראל, מילינקו מיהיץ', הידוע במזגו הנוח, היה אתמול נסער בעיקר מפסילת השער לטובת ישראל בדקה ה־21. הוא הגדיר זאת כך: „השופט גנב לנו את הנצחון".

לדעתו של מיהיץ' עדיין אין הטורניר אבוד. „יש לנו אפשרות להשיג את המטרה. המשחק הבא נגד אוסטרליה יהיה על מגרש נייטראלי. אבל ראשית כל צריך לנצח פעמיים את ניו־זילנד. שיחקנו לגמרי לא רע נגד אוסטרליה".

קפטן הנבחרת, אבי כהן: „המשחק היה שקול. בהחלט ניתן היה לנצח. חבל שהחלוצים לא ניצלו כמה הזדמנויות טובות".

אורי מלמיליאן: „אינני יודע מדוע מיהיץ' החליף אותי. הרגשתי שאני יכול לתרום".

פראנק ארוק, מאמן נבחרת אוסטרליה: „אמרתי שננצח 0:2. צדקתי במאה אחוז. אבל למען האמת המשחק היה קשה מהצפוי. ישראל שיחקה טוב יותר מאשר חשבתי".

### ניו־זילנד — טייוואן 0:1

במשחק הראשון בטורניר הקדם־אולימפי במלבורן גברה ניו־זילנד בקושי על טייוואן — 0:1.

הטייוואנים לחמו היטב, מתחו את הניו־זילנדים עד לדקה ה־86, ורק אז הצליח בארקלי להבקיע את שער הנצחון לנבחרתו.

טבלת הבית

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1. | אוסטרליה | 1 | 2־0 | 2 |
| 2. | ניו־זילנד | 1 | 1־0 | 2 |
| 3. | טייוואן | 1 | 0־1 | 0 |
| 4. | ישראל | 1 | 0־2 | 0 |

ספורט גם בעמוד 11

### 4 ניחשו 14

ארבעה ניחשו בשבת 14 ניחושים נכונים במוטו וכל אחד מהם יקבל 187.500 שקל.

276 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 745 שקל כל אחד; 4871 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 42 שקל כל אחד ו־40.513 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 4.80 שקל כל אחד. לאור ריבוי הזוכים בפרס החמישי הוא לא יחולק.

## אדון אוחנה מאוכזב...

„קול ישראל" הצליח להרגיז בשידורו אמש והופיע קהות חושים, כאשר הראשון שרואיין על־ידו היה דווקא.. אלי אוחנה, ה„עריק", מתמונת הישראלי באוסטרליה.

אדון אוחנה, החושב בבלגיה, מאוכזב, כמובן, מהפסד הנבחרת: יש לו חברים במלבורן שסיפרו לו שאוסטרליה של השנה אינה טובה כמו הנבחרת ששיחקה נגדו לפני שנתיים. שום הבעת צער על היעדרו מהנבחרת. רק אכזבה מהתוצאה.

והמראיין מגיע לשיא הגיחוך כאשר מתגיף לכדורגלן בשאלות על משחק הליגה של מכלן במוצאי־שבת: „באמת, מעניין מאוד לתזופה את מכלן ואוחנה במסגרת חגיגות של משחק ישראל — אוסטרליה". איזה חוסר טעם.

המגן הישראלי אבי כהן במאבק עם האוסטרלי המצטיין פול וויד תצלום: איי.פי.

## רומא הנחילה הפסד לנאפולי במגרשה — 1:2

● ליגות באירופה

האלופה והמוליכה, נאפולי, נחלה הפסד ביתי שני ברציפות תוך ארבעה ימים, לאחר שנוצחה במחזור ה־21 בליגה האיטלקית ע"י רומא — 2:1.

ביום רביעי הודחה נאפולי מהגביע האיטלקי, כשנוצחה במגרשה על־ידי טורינו — 3:2.

מילאן צימצמה ל־4 נקודות את הפער בינה לבין נאפולי, כאשר סיימה במגרשה בתיקו אפס עם וורונה.

לנאפולי — 35 נקודות, לפני מילאן — 31; רומא — 29; סמפדוריה — 26; אינטר — 22; יובנטוס וורונה — 21 כ"א.

סמפדוריה ניצחה את פסקארה — 1:2. שער בבעיטת־11 על־ידי מאריו מאגרין בדקה ה־69 היקנה נצחון ליובנטוס על אינטר — 0:1. פיורנטינה ניצחה גם היא 0:1 את טורינו.

תוצאות נוספות: אסקולי — קומו 0:0; צ'סנה — אבלינו 1:1; פיזה — אמפולי 0:0.

### ארסנל — טוטנהאם 1:2

שערים של אלן סמית ופרי גרובס, העניקו נצחון לארסנל על טוטנהאם — 1:2, בדרבי הליגה הלונדוני המסקרן בין שתי השכנות.

את השער ל„תרנגולים", כבש קליי אלן.

### נצחון לבריז'

קבוצתו של רוני רוזנטל, פ.צ. בריז', ניצחה אתמול במשחק השלמה בליגה הבלגית, את קורטרייק — 0:3. באותה תוצאה גברה האלופה, אנדרלכט, בחוץ, על וואראם.

פ.צ. ליאז' הביסה במשחק־צמרת את אנטוורפן — 0:5.

### נצחון גבוה לפיליפס ותיקו לאייאקס

האלופה והמוליכה בראש טבלת הליגה ההולנדית בכדורגל, קבוצת פיליפס איינדהובן, הביסה את וונלו — 0:5, ולה 45 נקודות מ־24 משחקים, לפני אייאקס אמסטרדם (36 מ־26 משחקים), שסיימה בתיקו 1:1 עם דן־האג.

### דנבר — סיאטל 102:115

בליגת האן.בי.איי. בכדורסל ניצחה דנבר־נאגטס את סיאטל סופרסוניקס — 102:115.

תוצאות נוספות: מילווקי — אטלנטה 101:104; ניו־ג'רסי — ניו־יורק ניקס 85:94; וואשינגטון — דטרויט 97:101; שיקאגו — לוס אנג'לס קליפרס 76:100; יוסטון — סאקראמנטו 94:105; יוטה ג'אז — סאן אנטוניו 106:125; פורטלנד — גולדן־סטייט 117:123.

### חוארי פורש מנבחרת ההיאבקות

המתאבק הצעיר, משה חוארי, בן ה־19 ממושב נורדיה, מטובי מתאבקי העתיד של ישראל (עד 52 ק"ג), הודיע על פרישתו מסגל הנבחרת. לפני שבועיים סירב להשתתף בטורניר היאבקות בקרית־מוצקין.

מאמנו בוריס רוזיק השעה אותו, ובתחילת השבוע הודיע על פרישתו „בגלל עומס באימונים ובלימודים ולא בגלל נסיבות פוליטיות".

לעומת זאת הנאשם חוארי שפרש בגלל הזדהותו עם אש"ף וכמחאה על הנעשה בשטחים.

### ימין־אורד במקום ה־7 בלוכסמבורג

רוכבי בית־הספר ימין־אורד [illegible] באליפות העולם לבתי־ספר [illegible].

[illegible]

## הפסד לאורתז — נצחון לטרסר

קבוצת אורתז נחלה אמש הפסד בליגה הצרפתית בכדורסל נגד האחרונה בטבלה, ריימס — 104:97.

● בליגה האיטלקית גברה טרסר מילאנו על טרביזו — 94:100 אולם היא עדיין במקום השני עם 38 נקודות אחרי וארזה (40) שהכניעה את סנארו — 76:102. שאר התוצאות: רזיו — אניקן ליבורנו 84:90 (לי ג'ונסון היה מצויין במחצית הראשונה בליבורנו); קאוורזה — באנקו רומא 88:95; קנטו — אליברט ליבורנו 76:80; בולוניה — טורינו 84:107; ונציה — נאפולי 91:100; פירנצה — ברשציה 98:111.

בספרד צועדות ברצלונה וריאל מדריד יחד בראש עם 19 נקודות כל אחת. ברצלונה ניצחה את ואלאדוליד — 68:73, וריאל את קנריאס — 93:128.

## טרנהארדט נפסל בבודפשט

שיאן העולם בקפיצה לגובה באולם, המערב־גרמני קרלו טרנהארדט, נפסל באליפות אירופה באולמות בבודפשט, מאחר שעזב את שטח הקפיצה בעת הקפיצות. המנצח היה הסובייטי פטריק שיוברג, שניתר לגובה של 2.39 מטר, וגבר על האלוף האולימפי, המערב־גרמני דיטמר מגנבורג — 2.37 מטר. טרנהארדט חלק את המקום עם ההונגרי נמט, בהישג של 2.24 מטר.

הסובייטי אולג סאקירקין ניצח בקפיצה משולשת — 17.30 מטר.

אלי דריקס מנסה לפרוץ בין שני כדורגלנים אוסטרלים אתמול במלבורן תצלום: איי.פי.





# 350 מדענים מחו"ל בקונגרס מגדלי ההדרים

יוסף גלילי

המשלחת המצרית טרם הגיעה לקונגרס של החברה הבינלאומית לגידול הדרים, למורת שנציגה, פרופ' א.מ. אל־גיואר, מכהן כאחד הנשיאים של החברה בצד פרופ' קורט מנדל מישראל, שהוא השותף השני בנשיאות.

במסיבת עתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל־אביב לקראת הקונגרס שנפתח במלון הילטון בת"א מסר פרופ' מנדל, כי משתתפים בו 350 מדענים מחו"ל ו־150 ישראלים. עשרה אישים לא יגיעו לקונגרס, ביניהם שלושה מדענים מסין, שממשלתם עצרה בעדם ברגע האחרון להשתתף בקונגרס. מתוך שלושת המדענים מסין שיגרו שניים מהם את הרצאותיהם בכתב והם יוקראו במליאת הקונגרס. רק שני אמריקנים מתוך משלחת של 50 איש ביטלו את בואם, אחד מהם נימק זאת בשל המצב המדיני בשטחים. שני איטלקים, מתוך 45 במשלחת שכבר הגיעו, נמקו את אי־בואם „בחוסר אמצעים". כמו־כן טרם הגיעה המשלחת הקובאנית.


**הוועדה המקומית לבניין ותכנון עיר בני־ברק**

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

שרים טואצי ושות' הגישו בקשה לוועדה זאת בתוכנית מס' 20285 לבנות תוספות לבניין קיים בן 4 קומות מעל קומת עמודים מפולשת ומרתף ברח' אבני נזר 2, גוש 6189, חלקה 2005/G.II באזור מג' ב' בהקלות הבאות:

1. (6.6%) בנין שיפור תנאי דיור / מעל (110) המאושרים — וזה שלא בהתאם לתכנית בניין ערים ב' 105, החלה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטיין — יו"ר הוועדה המקומית לבניין ותכנון עיר, ב"ב

**בבית המשפט המחוזי בתל־אביב**

תיק היים 1446/87
המ' 13541/87
המ' 13542/87

בעניין שבין:
שי ריין
ע"י ב"כ עוה"ד יואב ברין ו/או סמדר לפלר, מרח' לסין 8, ת"א
להלן — המבקש
— נגד —
1. נסים קינן 2. מאירה קינן
כתובת לא ידועה
להלן — המשיבים

הזמנה בהמרצת פתיחה

דעו כי ביום 14.3.88 בשעה 08.30 או בסמוך לאחריה בפני כב' השופט אלוני, יתבקש ביהמ"ש מטעם המבקש הנ"ל לתת סעד לפי הודעה המצויה בתיק ה"פ 1446/87, המ' 13541/87, המ' 13542/87 בבית המשפט המחוזי בת"א.

אם הנכם רוצים להגיש תצהיר כתשובה להמרצה, עליכם להגישו לביהמ"ש, ולמסור עותק ממנו למבקש, לפחות שבוע לפני הדיון בהמרצה.

**עירית חיפה**
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: גולד איובלה וויקטור — לאשר בדיעבד תוספת בניה למגורים בקומה א', ברח' הגלונות מס' 56 חלקה 119 בגוש 11570 קריית־חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטות למרווחים אחורי וצדדי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר יובין מהנדס העיר

**חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה**

„זמורה"
מודעה
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה „זמורה" ע"י עמר שרלי גוש 3814 חלקה/מגרש 436 ברח' 15 בקרית עקרון בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת שטח של 64 מ"ר לבית מגורים.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה" רח' בית הפועלים 6, רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

צ. כהן, יו"ר הוועדה לתכנון ולבניה „זמורה"

**מרחב תכנון מקומי כפר־סבא**

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה 1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להיתר על חלקה 156 בגוש 6427 רחוב הכלנית הקלה כלהלן: 10% בקוי בנין צדדיים — 3.6 מ' במקום 4.0 מ'.

כל המעוניין, יכול לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית בכפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

**חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו**

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב אחד העם מס' 106 גוש 6935 חלקה 100.

תיק בנין 106־0011/7
בקשה מס' 870689

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

ד. בסטי, סגן ראש העירייה יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

**ועדת משנה לתכנון ובניה חולון**

תיק בנין 1912

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 421 בגוש 6740 ברח' אהרונוביץ מס' 19 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 621/2 מ"ר בקומה ב' בלבד. ב. קוי בנין 2.00 מ' במקום 3.00 מ' בהמשך לקיים בקומת הקרקע.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות, לבקשה להקלה לעיל, ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש תהיה בכתב ומנומקת.

עו"ד חיים שריון, ראש העיריה יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה — חולון


## מה ● מתי ● היכן

### טלוויזיה

(כ) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 אורחות (ו), מי בנ'ת. 08.40 ראשית קריאה, גלי סודות, צירה 2. 09.00 אנגלית ה. 09.20 חשבון ד' דיאגרמות ורשים (כ). 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רגע עם דודלי (כ). 11.00 ערבית מדוברת (ה', ו) למין (א) לענות. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 גיאוגרפיה של א"י, מני הארץ, מעלות מעלות (כ). 12.00 אנגלית ה'. 12.25 תלמוד, שניים אוחזין, מי ניפתי מארמית (כ). 13.00 גיאוגרפיה כללית (ו' ס') בריטניה הגדולה. 13.30 אנגלית (י"א־י"ב) Hello israel - Looking at Jerusalem

13.45 צרפתית (העשרה). 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 מגע, רופא — שיפט 3. 14.35 רכבת ההתפתחות. 15.00 קסר משפחתי. דוקטור חיים עומר משוחח עם משפחת סורחי על משפחתם ועל בעיה מיוחדת של אחד הילדים. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שניות לגחלת. 15.55 גויה, פרק שישי ואחרון. 16.50 40 עד כאן. מגזין יומי כולל מידע הסטורי, מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש. 17.30 ורבותים: עיבוד לאותר. 17.40 הופה היי. הסליפיה מגיעה לשמורת התנינים כומה נדר. משתתפים: שלישית כמו צועני, ספי ריבלין, שרי צוריאל, אדם, יורם בוקר, אורי סנבאום. 18.15 סדרה בהגשה קטנטן. 18.25 פסוק של מקום: מבט אל גוף. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 כותרות מבט. 20.02 הצפון והדרום. הפרק ה־20: ג'ורג' האוארד סובל כבלא צבא הקונפדרציה, וירג'יליה מאשימה כי התרסלת, וגרמה למותו של גנרל דרומי. היא נוסעת לירידה הנסטר גרין, כדי שיעזור לה: צ'ארלס מציל את אוגוסטה ואת בני ביתה מידי שלושה ינקים צעירים; אשתו של ג'ורג' משתדלת למענו אצל לינקולן. 20.50 נקודת חן, סדרת טיולים עם אורי רכיר. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 מלך הכיתה. הפרק ה־11: חג האהבה. זהו זמנו של חג האהבה, וראש הכול בבית הספר מוכחת בגינו. 22.00 זה הזמן, תכנית אירוח שבועית. מנחה רם עברון. 22.50 סדרת מתח חדשה, רמינגטון סטיל. 23.40 סמוק של יום. חדשות הלילה ומוסף הספורט חצי סיכה.

ערוץ 2

18.30 עסיפונים. 19.00 כרמן אופרה.

### רדיו

**קול המוסיקה**

06.02 צלילי בוקר. 07.04 כתאוזה ניגוהה — הנדל: סויטה מס. 1 מתוך מוסיקה על פני המים; היידן, קונצ'רטו מס. 1 לצ'לו ותז; שטמיץ: סימפוניה בסי במול מג'ור ודבוז'ק: קונצ'רטו בסול מינור לפסנתר ותזמורת. 09.00 קונצרט בוקר — סטנהאמר: סרנדה במה מג'ור; צ'ייקובסקי: שלישיית פסנתר בלה מינור, אופ. 50. באדי המנוח המוסיקלית: ברטוק: קונצ'רטו מס. 2 לכנור ותזמורת; ברהמס: סימפוניה מס. 4. 11.57 פינת השיר, משירי מרדכי גלרמן. 12.00 מן הסוסיה, ברהמס: ארבעה שירי ילדים של מרים ילן שטקליס; מוצרט: סונטה ברה מג'ור, לפסנתר, 330; שוברט: רביעיה בלה מינור, אופ 29. 13.05 [illegible] 18.00 הסכרה מוסיקלית, הרביעיות הראשונות של בטהובן, תכנית ראשונה אופ. 18 מס. 1. 18.00 מאולמי הקונצרטים שלנו, הפילהרמונית הישראלית; מוצרט: הפתיחה, קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת ודבוז'ק סימפוניה מס. 7. 19.00 בין חברים. 20.05 אינטרלודה. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — [illegible] 23.00 מחזורי יצירות — י.ס. באך: יצירות קאנוניות [illegible].

**רשת א'**

07.20 [illegible] 08.05 חנה עם בני הגדל. 09.05 סלונים, שירות מידע. 10.05 [illegible] 11.05 [illegible] 12.05 [illegible] 14.05 [illegible] לילדים. 15.05 והאוניברסיטה המשודרת. [illegible] 17.10 [illegible] 18.05 [illegible] 19.05 סיום המשנה היומית. 19.30 [illegible] 23.05 [illegible]

**רשת ב'**

[illegible]

אלף־לאלף בבית עם אהוד מנור. 13.05 כתבי היום, חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות. יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, הדי הזכור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראתי ספר, קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים מגזין המשק והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.06 שעה תצפית מגזין קבועי לעניני חינוך. 18.43 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 דין ודברים, מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 עולם הזמירות, מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 קסר ראשה, חידונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 00.15 בא ועדה, עם לאה ליאור.

**גלי צה"ל**

06.05 אוניברסיטה משודרת, ניטשה, עיונים בתרבות המערב, אומנות מרצה ד"ר רחל שיהור. 06.30 מוקדים עין. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר. 10.05 עשר, שירים עבריים. 10.55 לא סמים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 דו רה יומי, עם דובי לנץ. 13.55 40 לאחור, סיפור היום בתש"ח. 14.05 פגישה יומית, עם אורלי יניב. 15.05 שירים להב, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באמון מילולי, סיכתר של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 חיים באויר. על מערך המטאורולוגיה בחיל האויר. 18.45 מסתר עולמי. מגאזין גלי־צה"ל לעינייני חוץ. 19.05 שירים מכאן, שירים עבריים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה, המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. עורך אסף מגיש סדרת הרצאות בנושא ההשפעות המזרחיות על הזמר הקומון בארץ. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת ניטשה, עיונים בתרבות המערב, אומנות מרצה ד"ר רחל שיהור. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 22.55 לא סמים. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. 23.55 שירות הצות, עם רינה שינפלד, כוראוגרפית. 00.05 ציפורי לילה, עם יאיר למיר. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שירותי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר. 20.05 צער וחצי, תכנית הספורט של גלי צה"ל הכוללת דיווחים ושידורים ממשחקי הליגה בכדורסל ופרסים באולפן. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 הכל זורם, באו עם דובי לנץ.

**רשת ג'**

06.04 בחורה לאושר, להיטים ותיקים. 07.07 שיר כבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשעה עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית, עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך, שיר וברכה. 15.05 חרש, חייש וסחורש. 16.05 הצגה יומית, עם יקיר אביב. 18.05 מצעד המצעדים, תזכורת מוסיקלים לקראת יום העצמאות. 21.05 קצת אחרת, פופ מתקדם. 23.05 הלילה הוא שירים.

### קולנוע

**תל־אביב** 4.30, 7.15, 9.30

אסתר: אבא דר במני 5, 7.15, 9.40
אורלי: הזעקה לחופש 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 6.00, 9.00
גורדון: אהבה במחתרת 7.00, 9.30
דקל: חמוד 5, 7.00, 9.30
דיזנגוף: עכבר הבארים 7.45
דרור: אורות הכרך 5, 7.15, 9.30
לימור: דרושה ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.10
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: יופיה של החטא 5, 7.30, 9.30
פאריס: יהושע יהושע 2, 12, 7.15, 9.30
רבינוביץ:
חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
חן 2: תרגילים בחיזור 5, 7.25, 9.45
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: יום במלכודת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: משחק הלבבות 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: הזעקה לחופש 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: צדק המלרה 5, 7.15, 9.30
תמוז: עשבי בר 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: נערות עובדות 2, 5, 7, 10.00
לב 2: סמפוזו 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: ריקוד התשוקה 2, 5, 8, 10.00
לב 4: בשמי מלאכים בברלין 2, 5, 7.50, 10.00

**רמת־גן**

אואזיס: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
לילי: יופיה של החטא 7.15, 9.30
רבינוביץ:
גן 1: הקיסר האחרון 5, 7.20, 9.40
גן 2: ריקוד משוחה 6, 9
גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

**ירושלים**

אוריון: הזעקה לחופש 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: לילה מגניב 4.30, 9.15
רון: חשוד 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
נוטו מכוכב אחר 16.00
בשם כל בני ביתי 18.00
בריאן כוכב עליון 20.30
שבלול 22.00
כפיר: חיזור גורלי 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: מעקב צמוד 4.30, 7, 9.00
מיטשל: אורות הכרך 7.00, 9.00
סמדר: נערות עובדות 7.00, 9.15
תבורה: סגור לרגל שיפוצים
אוריין
אור 1: יהושע, יהושע 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: זיווג משמים 4.30, 7.00, 9.30
אור 3: אבא נגוב 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: יופיה של החטא 4.10, 7.00, 9.00
אור 5: יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.00
עדן: אבא דר במני 4.10, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
תקוה ותהילה 18.45, 21.45

**חיפה**

אורה: זעקת הגשרים 4.30, 7.00, 9.15
חן: מעקב צמוד 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: זיווג משמים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ללא מוצא 4.10, 7.00, 9.15
רון: הזעקה לחופש 4, 6.10, 9.00
אורלי: משחק הלבבות 6.45, 9.15
קרן אור המרכז:
יופיה של החטא 7.00, 9.15
פאר: אבא דר במני 5.00, 7.30, 9.30

**נתניה**

שרון: זעקת הגשרים 5, 7, 9.15

**חולון**

סביה: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30
מגדל: הקיסר האחרון 6.00, 9.00
ארמון: יופיה של החטא 5, 7.30, 9.30

**בת־ים**

עצמאות: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30

**הרצליה**

תיכל: חיזור גורלי 5.00, 7.15, 9.30

**פתח־תקוה**

היכל 1: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30
היכל 2: הזעקה לחופש 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: שגעון בחלל 7.15, 9.30

**עפולה**

מישמרון: הפשיטה על המשע 9.00

**ראשון־לציון**

רון 1: חיזור גורלי 7.30, 9.30
רון 2: הפשיטה על המשע 7.30, 9.10

### תיאטרון


הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 7.3
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.45
ג'ון גבריאל בורקמן: 20.30
גן ריקי - במרתף: 18.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 7.3 בשעה 20.30
קידוש


## שרותים ● עזרה ● תחבורה

### תורנות בתי־מרקחת

**בת־ים**
קופ"ח — עין יהב 2, חולון.

**חולון**
ארזון — הופין 52.

**ירושלים**
ק. משה — ק. משה 1.

**נתניה**
קופ"ח — ברודצקי 31.

**פתח־תקוה**
קופ"ח — חיים עוזר.

**רמת־גן**
הייגיה — אילחורוב 81.

**תל־אביב**
דיזנגוף — דיזנגוף 132.
קופ"ח — המלך ג'ורג' 25.

**חיפה**
יבנה — אבן סינא 7.

### משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 2244, חדרה — 22444.

### תורנות בתי־חולים

**תל־אביב והמרכז**

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה', ש' - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

**נתניה**

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

**ירושלים**

ביקור חולים — ילדים, א.א.ג. הדסה ע"כ — פנימית, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, משגב לדך — נשים.

**מוקד קופ"ח כללית**

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' 08.00—20.00. בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433300.

"יד ביד" — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02-243358, ת"א — 226027 (24 שעות), חיפה — 04-229488 (11.00-20.00), גליל מערבי — 04-922222.

"קו פתוח" להורים במצוקה — טל. 232782.

"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים — בני־ברק: 03-5221680 (24 שעות).

### עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות רופאי השיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00; בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברזילבה 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ב', טל' 523566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

**מרפאות שיניים לעזרה ראשונה**

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285822, 294869.

**מרכז סיוע לקרבנות אונס**

לנתניה ואיזור השרון, טל' 053-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

**עזרה ראשונה נפשית**

ער"ן ירושלים — טל' 02-237171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5461113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

**טלפון מוקד רופאים**

מוקד ע"ת"א למקרים דחופים — טל' 106.

### מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד־רמלה — 101, טל' 08-231022, אשקלון — 051-23334, קריות — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-78767, [illegible] 03-350840.

### רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה' 16.00; בימי ו' וערבי חג 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.15, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מנהריה, מחיפה, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.35. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
[illegible]

# נאשמי הדחפור ערערו על מעצרם: מפלים אותנו לעומת המכים משכם

רס"ר שרלי דנינו וטוראי יאיר ניסימי, שנעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדם ב„פרשת הדחפור", ערערו אתמול על החלטה זו.

סניגורו של רס"ר דנינו, עו"ד ניר גרשוני, טען בערר שהוגש לבית הדין הצבאי לערעורים בתל־אביב, כי שגה השופט כשהחליט לעצור את מרשו ולא נתן את המשקל הראוי לעובדת שחרורם של החיילים בפרשת ההכאה בשכם שהוקרנה בטלוויזיה.

המערער יטען, כי התביעה הצבאית, כמייצגת את האינטרס הצה"לי והציבורי, אסור לה שבמקרים דומים תנקוט עמדה שונה ולא תפעל בהתאם למדיניות אחידה, שכן הדבר יוצר מצב בו קיימים שני סוגי חיילים", טען עו"ד גרשוני בערעורו, שיידון מחר בפני בית־הדין לערעורים. לטענתו, גורמת התייחסות שונה של התביעה לחיילים במקרים דומים לפגיעה בצבא ויוצרת הרגשת אפליה ברורה בין חיילים מיחידות שונות.

עוד טען עו"ד גרשוני, כי מדיניות היד החזקה כלפי המקומיים לא נקבעה על־ידי הצבא, אלא על־ידי המדינאים, אשר לא הגדירו מה היא כוללת — לא לחייל בשטח ולא לתושבים המקומיים בשטחים. לכן, לטענתו, יכולים המקומיים לפרש אותה לפי דרכם.

במשפט זה הוגשו כתבי אישום נגד רס"ר דנינו, טוראי ניסימי וכן חייל נוסף, טוראי דרור סגן־כהן, אותו לא ביקשה התביעה לעצור. שלושתם הואשמו בהתעללות ובתקיפה כאשר הערימו עפר על ארבעה ערבים. אף התובע, סגן אריה מוסקונה, טען בבית־הדין הצבאי ביפו, כי מכיוון שהעבירות המיוחסות לטוראי סגן־כהן פחותות — אין הוא מבקש לעצרו.

בערעורו מתייחס עו"ד גרשוני גם לעובדה זו. לטענתו, משהוגש כתב־אישום אחד נגד שלושת הנאשמים ויוחסו להם אותם מעשים, הרי שהיחס אליהם חייב להיות שווה וזהה. „אם חשבה התביעה כי העבירות שעבר טוראי סגן־כהן הן שונות במהותן וקלות בהרבה מאלה המיוחסות למערער, היה בידה להאשימו בסעיפי עבירה אחרים ובכך להראות את ההבדל בין הנאשמים, הוא טען וציין, כי על־פי המידע שהועלה בדיון המשפטי בעניינו של טוראי סגן־כהן, אין המעשים המיוחסים לו פחותים בערכם ממעשיו של רס"ר דנינו.

סגן איריס פאפו, הסניגורית של טוראי יאיר ניסימי, טענה גם היא בערר שהגישה כי מעשיו של ניסימי אינם חמורים ואף פחותים בערכם מהמעשים המיוחסים לטוראי סגן־כהן ששוחרר. (עתי"ם)

## מזכיר בתי־המשפט בת"א נעצר עד תום ההליכים

זהבה מוזס, עתי"ם

מעצרו של יחיאל בן עמי, המזכיר הראשי של בתי־משפט השלום באיזור תל־אביב והמרכז, הוארך אתמול עד תום ההליכים המשפטיים נגדו על־ידי שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, אריה סגלסון.

הסניגורית, נירה לידסקי, הודיעה, כי בכוונתה לערער על ההחלטה בפני בית־המשפט העליון.

„בידי התביעה מצויות עדויות למכביר שחלקן ראיות מוצקות הנוגעות לכל הפרשיות בכתב־האישום", קבע השופט סגלסון בהחלטתו והוסיף, כי העבירות בהן מואשם בן־עמי הינן „מופלגות בחומרתן, בהיקפן ובנסיבותיהן".

השופט חזר על פרטי כתב־האישום שהגישה התובעת, עו"ד הלנה ביילין, המכיל 13 אישומים, ביניהם גניבה על־ידי עובד ציבור, קבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות, שיבוש הליכי חקירה, שיבוש הליכי משפט, קבלת שוחד, מירמה והפרת אמונים, זיוף מסמך בנסיבות מחמירות בכוונה לקבל באמצעותו דבר ועשיית עיסקה במטבע חוץ ללא היתר.

השופט אמר, כי מכתב האישום עולה שבן־עמי ניצל את תפקידו לרעה וגרם לכך שהכפופים לו בתוקף תפקידו יעברו עבירות כדי לסייע לו בביצוע עבירותיו. במיוחד ציין „את הקונסטרוקציה המשונה שהיתה קיימת במבנה התפקידים של רוזנברג ובן־עמי. רוזנברג היה ממונה על המכירות הפומביות בפתח־תקווה וכיוון שכך היה ממונה על בן־עמי במכירות הפומביות, בעוד בן־עמי היה ממונה עליו בבתי־המשפט, כך שלא פלא שיד רחצה יד".

הוא שלל את טענתה של הסניגורית לידסקי, כי אם מפרידים את 13 האישומים נגד מרשה, ודנים בהם אחד אחד, אין עילה למעצר. „אני סבור שאישום של איש ציבור בקבלת שוחד, בכסף או ביחסי מין, הוא חמור ביותר. גם עבירה של מרמה והפרת אמונים אני רואה בחומרה רבה וכך גם העבירה של שיבוש הליכי משפט", הטעים השופט.

## מותו של הפועל מ„פריקלס" — תאונת עבודה ולא רצח

חקירת המשטרה העלתה, כי מיכאל טוקרב בן 42, נמצאה ביום ו' בבוקר בשטח מפעל „פריקלס" באיזור ים־המלח, נהרג, ככל הנראה, בתוצאה מתאונת עבודה, בעת שמעד בשעת לילה מאוחרת ממתקן בן שלוש קומות בשטח המפעל.

סגן־ניצב חיים סערון, ראש אגף החקירות של משטרת מרחב הנגב, אמר אתמול, כי לאחר בירור ובדיקה בשטח וחקירה מאומצת, בה שותפה גם הניידת לזיהוי פלילי של המשטרה, סבורה המשטרה, כי מדובר בתאונת עבודה ולא ברצח, כפי שחשבו תחילה.

בבדיקה הפתולוגית של גופת המנוח הוכרר כמעט ללא כל ספק, כי החבלות שמהן מת מיכאל נגרמו מאותו מתקן ממנו, כנראה, נפל.

לדברי סגן־ניצב סערון, מומחה מטעם משרד־העבודה בשיתוף עם המשטרה ממשיך בבדיקה במטרה לוודא כי לא היתה כאן רשלנות. אם יתגלה, כי יש חשד לרשלנות, תבדוק המשטרה אם יש מקום להעמדת האחראים לדין. (עתי"ם)

## התקרית בהר תבור — בריונות לשמה

שלושה מתושבי הכפר שיבלי שלמרגלות התבור נעצרו אתמול על־ידי המשטרה כחשודים בתקרית האלימה שאירעה בשבת בהר תבור.

דובר המחוז הצפוני של המשטרה, רפ"ק יהושע סיני, הדגיש, כי ממצאי החקירה מצביעים חד־משמעית כי מדובר במעשה בריוני לשמו שאין לו כל רקע לאומני. „האירועים המעטים שקרו באיזור ואדי ערה ובגליל התחתון נעשו ברובם על־ידי חריגים ובודדים ואל לנו להצריך תווית של לאומנות לכל אירוע המתרחש בין ערבים ליהודים", אמר.

ראש המועצה המקומית כפר תבור, מיכה גולדמן, אמר, כי רוב בניו של הכפר שיבלי משרתים בצה"ל ואירוע מהסוג בו היו מעורבים שלושה מתושביו, שהיו שיכורים, הוא חריג ויכול לקרות בכל מקום בארץ.

שלמה גלזר

## בפלילים

### עובד „תנובה" ברחובות חשוד בגניבת רבבות ש"ח

משטרת רחובות עצרה אתמול עובד ב„תנובה" רחובות בחשד שמעל בכספי החברה בהיקף של עשרות אלפי שקלים. העובד, שעוסק בחלוקת מוצרי חלב באיזור אשקלון, נשבר בחקירתו במשטרה והודה.

המחלק בן ה־30, העובד ב„תנובה" זה חמש שנים, נהג בזמן האחרון לשלשל את תמורת הסחורה שחילק למכולות ורשתות שיווק לכיסו ולאחר־מכן הפקיד כסף זה בחשבונו הפרטי בבנק. את תמורת המוצרים אותם היה חייב ל„תנובה" היה נוהג לשלם בצ'קים פרטיים שלו. כיוון שעבר זמן בין מועד הפקדת הכסף למועד פרעון הצ'קים מחשבונו צבר הכסף הרב שהפקיד בבנק ריבית בחשבונו. רק משהחלו הצ'קים האישיים של המחלק לחזור והסתכמו בסכום של 30 אלף ש"ח, התעורר חשד ב„תנובה" כי מדובר במעילה של עשרות אלפי שקלים.

„תנובה" ניסתה להגיע עם החשוד להסכם החזרת החובות ולהימנע מהגשת תלונה נגדו, אך הדבר לא עלה בידה. בשל החשדות פוטר העובד ממשרתו ו„תנובה" הגישה תלונה למשטרת רחובות. אתמול נעצר החשוד לחקירה והוא יובא מחר להארכת מעצרו בפני שופט.

המשטרה מתכוונת לחקור עובדים בכירים נוספים ב„תנובה" בחשד ששימשו אנשי קשר פנימיים של המחלק.

זהבה מוזס

### בכיר בעיריית ת"א חשוד בהצתת דירה של עובדת

דור בינס, מנהל כוח אדם במחלקת ההנדסה בעיריית תל־אביב, שנעצר ביום שישי בחשד למעורבות בהצתת דירתה של עובדת העירייה דלינה זינגר, שוחרר אתמול בערבות בבית־משפט השלום בתל־אביב.

ביום שני לפני שבוע הוצתה דירתה של זינגר ביד אליהו בתל־אביב ונשרפה כליל. נציג המשטרה, רס"ל איציק ישר, אמר, כי בין החשוד לבין זינגר קיים סכסוך, שבעקבותיו עלה החשד, כי הוא מעורב בהצתה. הסכסוך ביניהם החל לאחר שזינגר טענה כי בינס, שהיה מנהלה, נוהג להטריד אותה הטרדות מיניות, אמר החוקר. בימים אלה מתנהל נגדה משפט בבית־הדין המשמעתי של העירייה באשמה, כי כהמשכו של הסכסוך ביניהם, התפרצה כלפי בינס וירקה בפניו. נציג המשטרה הוסיף, כי דירתה של זינגר הוצתה יום לפני שעמדה למסור עדותה במשפט זה.

לשאלת הסנגור, עו"ד אברהם אורן, אמר רס"ל ישר, כי בינס מסר לחוקריו אליבי, אולם אלה טרם הספיקו לאמת אותו.

השופטת אסתר קובו ציינה, כי על אף שיש לחשוד מניע לבצע את ההצתה, אין היא מבינה מדוע הוא נעצר ביום ו' אם האליבי אותו מסר לא נבדק. לכן הורתה לשחררו בערבות בסך 1000 ש"ח. (עתי"ם)


למשפחה ולבית עין החורש
אתכם באבלכם במות
**רוז'קה**
קיבוץ גלאון

עם המשפחה וקיבוץ עין החורש
שותפים באבלכם על
מותה של
**רוז'קה**
הלוחמת והמחנכת
קיבוץ דליה

למשפחה ולקיבוץ עין החורש
אתכם באבלכם עם מותה של
**רוז'קה ז"ל**
הלוחמת והמחנכת
קיבוץ המעפיל

לגדי, איילה, המשפחה,
קיבוץ עין החורש
ולבית „מורשת"
אתכם בצער ובאבל
בהילקח היקר באדם
**רוז'קה קורצ'ק**
קיבוץ עמיר

למשפחה ולקיבוץ עין־החורש
משתתפים בצערכם הרב
במותה של
**רוז'קה קורצ'ק**
קיבוץ דן

ליהודה
משתתפים בצערך במות האם
**רוז'קה**
ח"ץ הקיבוץ הארצי

אנו שותפים באבלם של
קיבוץ בית זרע, גיורא והמשפחה
על מות
**יעל מרחב (גרינשטיין)**
חברים בעמיר

עם משפחת מרלא וקיבוץ עין החורש
אתכם באבלכם הכבד
על מות
**רוז'קה**
קיבוץ יקום

לנורית אוקי והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות האב
**לודויג יהודה טררי**
בית לחב

יחד עם התנועה
אנו מתאבלים על מותה של
**רוז'קה קורצ'ק**
היקרה
מראשוני המרד מראשוני הוראת המורשת
קיבוץ עברון

למשפחה ולקיבוץ עין החורש
אתכם אבלים על מות
**רוז'קה**
היקרה באדם נושאת מורשת השואה
והמרד עד נשימתה האחרונה
קיבוץ עין השופט






# עובדי „דובק" פוצצו אסיפת בעלי המניות ומנעו המהפך

## „לא ניתן להם להדיח את ג'הל" — קראו העובדים שהשתלטו על משרדי החברה ● התפטרותו של יצחק ברמן מתפקיד יו"ר הדירקטוריון נכנסה לתוקף

אודי נחשון

עובדי „דובק" פוצצו אתמול את אסיפת בעלי המניות, לאחר שהשתלטו על משרדי החברה, ובכך נמנע בינתיים המהפך בניהול החברה. על־פי התקנות, תתקיים האסיפה ביום ראשון הבא.

אסיפת בעלי המניות, שנועדה להיערך אתמול, אמורה היתה לדון בדרישת נציגי האופוזיציה בדירקטוריון של „דובק" לשנות את הרכבו, תוך הדחת משפחת גהל מניהול החברה.

עשרות מעובדי החברה, שהגיעו בהסעות מאורגנות, השתלטו אתמול בבוקר על משרדי „דובק" בתל־אביב. סביב שולחן הדירקטוריון הושבו כ־15 מעובדות החברה ועשרות עובדים אחרים מילאו כל פינה בבניין ההנהלה. אווירת קרנבל השתלטה על המקום. העובדים שרו שירי פורים ואחר־כך עברו להפגנת תמיכה קולנית במנכ"ל, זרח גהל, תוך צעקות: „לא ניתן להם להדיח את גהל". הם דרשו לדחות את האסיפה עד לאחר שובו של המנכ"ל מטיפול רפואי בחו"ל.

בחדר סמוך ישבו כמה חברי דירקטוריון עם היו"ר, יצחק ברמן, ומזכירת החברה וציפו למצב שיאפשר ניהול מסודר של האסיפה. הם ניסו להיעזר ביו"ר הוועד, דוד שאשא, כדי שירגיע את הרוחות, אבל בתוך מספר דקות נפרץ החדר על־ידי למעלה מ־20 עובדים. בשלב זה השתררה מהומה והחלה השתוללות שבמהלכה נשברו שני כיסאות והעובדים רפקו על הקירות ועל התיקרה תוך צעקות תמיכה בגהל ואיומים על נציגי האופוזיציה בדירקטוריון.

בינתיים הוזעקה למקום המשטרה, אולם השוטרים ואנשי משמר הגבול לא התערבו במהומה וביקשו רק להבטיח את שלומו של ברמן. בשעה 11.30, חצי שעה לאחר המועד שנקבע לכינוס האסיפה, הכריז ברמן כי היא לא תתקיים, כיוון שלא ניתן היה לקבוע אם היה מניין חוקי לקיומה.

ז'אק אלעד, נציגו של דוד יגלום, שרכש עם משפחת מושביץ מניות ב„דובק", אמר ל„על המשמר", כי במקום היו מספיק בעלי מניות כדי לקיים את האסיפה.

יצחק ברמן הודיע כי התפטרותו מתפקיד היו"ר נכנסה לתוקף אתמול. ברמן אמר ל„על המשמר", כי „מזכירת החברה לא הצליחה לקבוע אם יש קוורום לעריכת האסיפה". הוא אמר עוד, כי היתה היערכות מוקדמת לאסיפה והוזמנו שמונה אנשי אבטחה, אבל הם לא הצליחו להשתלט על המהומה.

הפגנת עובדי „דובק" (צילום: מאיר פרטוש)

## רופאי בתי־החולים הממשלתיים מחריפים מאבקם

# 7 חדרי ניתוח, 8 מרפאות חוץ ומכוני רנטגן ואונקולוגיה מושבתים

יוסף שמי, עתי"ם

רופאי בתי־החולים הממשלתיים מחריפים את מאבקם וישביתו היום שבעה חדרי ניתוח, שמונה מרפאות חוץ וכן מכוני רנטגן, המטולוגיה ואונקולוגיה.

היום ומחר ישבתו חדרי הניתוח ב„פוריה", רמב"ם, „שיבא", „אסף הרופא", „רוקח" ובבתי־החולים בצפת ובנהריה. כן ישבתו מרפאות החוץ ב„וולפסון", „הלל יפה", „רוטשילד", „איכילוב", „הקריה", „שערי צדק", „איתנים" ו„אברבנאל" ומכוני רנטגן, המטולוגיה ואונקולוגיה, למעט אונקולוגיה טיפולית ונפרולוגיה.

המרדימים משביתים היום חדרי ניתוח ב„קפלן", „יוספטל", „הדסה הר הצופים" ובית־החולים בנהריה. מחר ישבתו חדרי הניתוח ברמב"ם, „מאיר", „ביקור חולים" ובית־החולים בצפת ומחרתיים ב„רוטשילד", „הלל יפה", סורוקה" ו„שיבא".

עובדי המעבדות בשירות הממשלתי ובמרפאות לבריאות הציבור מאיימים להשבית את המעבדות בבתי החולים הממשלתיים ובמרפאות בריאות הציבור החל מיום רביעי, לאחר שפגישת נציגיהם עם ועדת ההיגוי נכשלה אתמול.

ההסכם עם רופאי בתי־החולים של קופת־חולים להפעלת משמרת שנייה בחדרי הניתוח יופעל בימים הקרובים — על כך נמסר ממרכז קופ"ח.

# קיסר וניסים — לפגישה נוספת היום בנושא הסכמי השכר

אבשלום קווה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ייפגשו היום לשיחה נוספת עם שר־האוצר משה ניסים ומנכ"ל משרדו ויקטור מדינה בנושא הסכמי השכר במגזר הציבורי.

קיסר אמר אתמול, כי המדיניות המקצועית של ההסתדרות תגובש לאחר פרסום מסקנות ועדת זוסמן.

הוועד הפועל התכנס אתמול לדיון בדו"ח ועדת ששינסקי ובקווי המדיניות המקצועית לקראת הפתיחה הרשמית של המשא־ומתן בשני הסקטורים. בישיבה נכחו פרופ' איתן ששינסקי וחבר הוועדה, פרופ' אפרים צדקה. בסיום הישיבה אימץ הוועד הפועל את הצעות הוועדה המרכזת המאמצות חלק מהמלצות הוועדה, בעיקר את הפרק למיסוי על רווחי הון.

נציג מפ"ם, אברהם אלוני־עזרא, אמר, כי בדו"ח הוועדה נקודות חשובות שהן כגורר מהפכה, בעיקר בתחום המיסוי על רווחי הון. נציגת חד"ש תמר גוז'נסקי אמרה, כי הממשלה תיקח מההמלצות מה שנוח לה, תוך התמכות על קביעת האקדמיה שיש לבטל את הפטורים, אך בסופו של דבר לא תטיל מס על רווחי הון. יו"ר סיעת ר"צ, רן כהן, קבע, כי הטיפול של שר האוצר בדו"ח הוא כגורר מעשה הונאה לאומי וכי על ההסתדרות לנהל מלחמה על יישום מסקנות הוועדה.

בפרק המדיניות המקצועית קבע הברפלד, כי כל עוד אין הסכם תוספת יוקר חדש יישאר ההסכם הנוכחי בתוקף. הברפלד ציין, כי ההסתדרות מוכנה לבחון התאמות בהסכם תוספת היוקר, אשר יביאו תועלת לכל הצדדים, אך תתנגד לבטלו.

קיסר אמר בדברי הסיכום, כי עד שלא תתברר מהותו של מנגנון תוספת היוקר יהיה קשה לדון במדיניות המקצועית.

בתחילת הישיבה תבע רן כהן ויו"ר סיעת הליכוד יעקב שמאי לדון במשבר הפוקד את חברת העובדים. הוועד הפועל הסיר את הצעותיהם וכן את הצעתו של יו"ר סיעת חד"ש, בנימין גונן, לדון במדיניות הממשלה בשטחים.

## נבדקת חברות רס"ן רוטר במזכירות שבי־שומרון

בעקבות ידיעה שפורסמה ב„על המשמר" ב־26 בפברואר, עורך צה"ל בדיקה בדבר החוקיות של חברותו של קצין צה"ל בדרגת רב־סרן, המשמש גם כשופט בבית־המשפט הצבאי בשכם, במזכירות הישוב שבי־שומרון. הקצין, אריה רוטר, הפסיק את חברותו במזכירות.

בידיעה ב„על המשמר" דווח על ישיבת מזכירות שבי־שומרון בנוכחות רב־סרן רוטר שבמהלכה דן חבר המזכירות, ביחד עם אחרים, ביציאה של מתנחלים לפעולת תגמול בכפר הערבי ענבתא.

בתשובה לפניית „על המשמר" אמר דובר צה"ל: רב־סרן אריה רוטר לא שימש כיו"ר מזכירות שבי־שומרון אלא כחבר המזכירות. עד לסיום הבדיקה בדבר חוקיות חברותו של איש קבע במזכירות ישוב, השעה רב־סרן רוטר את עצמו מחברותו במזכירות.

חנה איש־הורביץ

## ירידה של 70 אחוז ביבול האבוקדו השנה

נוכח המשבר שפקד את ענף האבוקדו, שהניב השנה 35 אלף טון, לעומת 123 אלף טון אשתקד, מבקשים משרד החקלאות, מועצת הפירות והמגדלים הלוואה של 35 מיליון דולר מן האוצר בתנאים סבירים, שתאפשר למגדלים להמשיך לעבד את המטעים.

סגן שר החקלאות, ח"כ אברהם כץ־עוז, מנכ"ל מועצת הפירות, עזרא מאיר, ואהוד דרור, מנהל תאגיד האבוקדו, ציינו במסיבת עתונאים שקיימו אתמול בבית סוקולוב בת"א, כי הירידה ביבול מסתכמת ב־70 אחוז לעומת העונה הקודמת והפסד נאמד כ־35 מיליון דולר, לעומת יצוא של 100 מיליון דולר אשתקד.

המגדלים טענו, כי מצבו של הענף עתה דומה מאד למצב שהיה בשנת 1980 והוא מותיר את כל המטעים עם גרעון בהוצאות השוטפות וחוסר יכולת לכסות אותן.

השנה שווקו בשוק המקומי כ־6000 טון והופנו ליצוא 28 אלף טון בלבד.

כדי להמשיך ולהתקיים, אמרו המגדלים, על הענף להתכונן מיד לעונה החדשה, הדורשת השקעות כספיות ותשומות חדשות, במטרה להגיע ליבול סביר בעונה הבאה. התשומות לקראת העונה החדשה הן בהיקף של 550 דולר לדונם.

יוסף גלילי

### מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 8 עד 16, רמת־הגולן 9 עד 15, צפת 6 עד 14, חיפה 8 עד 20, טבריה 10 עד 21, נצרת 8 עד 17, עפולה 8 עד 20, שומרון 7 עד 17, תל־אביב 10 עד 20, נתב"ג 8 עד 20, יריחו 8 עד 23, עזה 10 עד 20, באר־שבע 8 עד 21, אילת 14 עד 25. (עתי"ם)


לחנהל'ה ולמשפחה
במות האב
**לודויג ז"ל**
אבל בית סאסא
ההלוויה תתקיים היום, יום ב' 7.3.88 בשעה 15.30
בבית הקברות בכפר שמריהו
היציאה מבית המנוח בשעה 15.00

משתתפים בצערה של
נורית לוין בקיבוץ כפר סאלד
במות אמה
**סופיה פיירטג**
קיבוץ להבות הבשן

לברטה שוורץ והמשפחה
אתכם באבלכם במות
**האח**
בניכר
קיבוץ יד מרדכי

משתתפים בצער
המשפחה וקיבוץ עין החורש
במות
**רוז'קה קורצ'ק**
קיבוץ להבות הבשן

בית לוחמי הגיטאות ועובדיו
אבלים על מותה של
**רוז'קה קורצ'ק**
חלוצה ולוחמת
משתתפים בצער המשפחה והקיבוץ
בית לוחמי הגיטאות

אנו משתתפים באבלם הכבד של
אבי המשפחה וקיבוץ עין החורש
במות
**רוז'קה ז"ל**
חברים בשער העמקים

מוסד „מעיין"
אבל על מותה של
**רוז'קה**
המחנכת והמורה
ומשתתף בצערם של
אבי, יהודה, יונת, גדי ובני משפחותיהם
חבר העובדים והחניכים במוסד „מעיין"

לשרה ולמשפחת רוזן, אוריין ולרנר
ולקיבוץ שער העמקים
אתכם באבלכם במותה של
**לאה לרנר ז"ל**
קיבוץ שמיר

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
ליוספה, מאירה וב"ב
משתתפים באבלכם הכבד על מותו של חברנו היקר
**יהודה רוזנטל ז"ל**
מרכז מפ"ם
מזכירות ותיקי התנועה
האיגוד המקצועי